

กรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ

ยุทธศาสตร์ 20 ปี

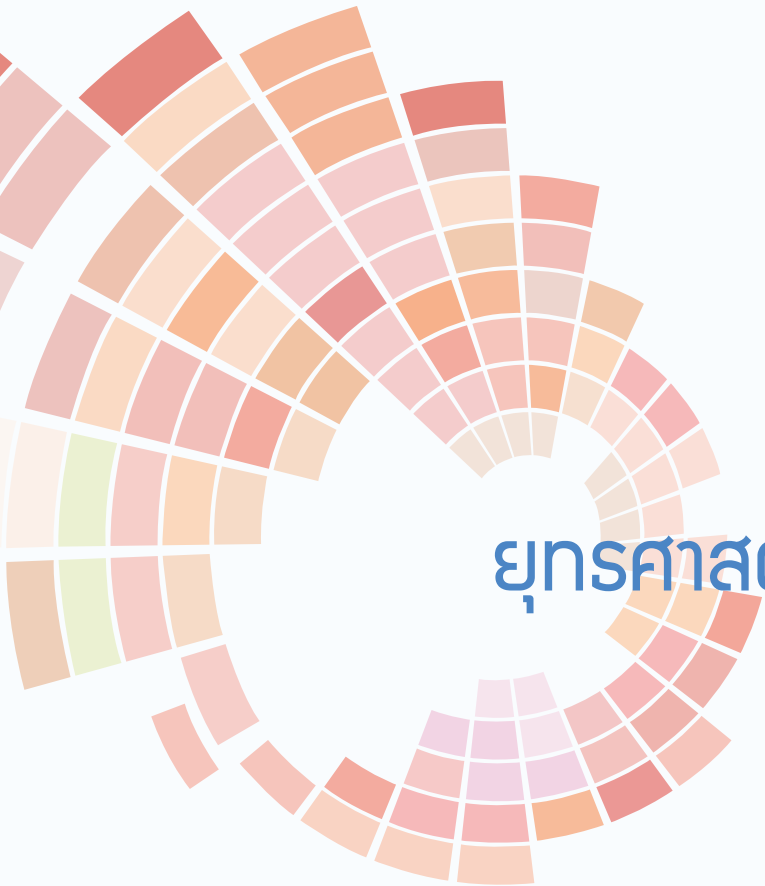
ประจำปี พ.ศ.
2560 – 2579

“ประชาชนทุกคนไม่ถูกทอดทิ้ง”

กรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ
กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์
เลขที่ 1034 ถนนกรุงเกษม แขวงมหานาค เขตป้อมปราบศัตรูพ่าย กรุงเทพฯ 10100

กรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ

ยุทธศาสตร์ 20 ปี

ประจำปี พ.ศ. 2560 – 2579

สารจากอธิบดี

การพัฒนาทุกประเทศ มุ่งหวังให้พลเมืองของตนมีคุณภาพชีวิตที่ดี ความเป็นอยู่เหมาะสม มีความมั่นคงปลอดภัยในทุกมิติ และลดผลกระทบทางลบเนื่องจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศโลก การแข่งขันเป็นฐานอำนาจทั้งในเชิงเดี่ยว อนุภาควิ และพหุภาควิ รวมถึงความเห็นต่างทางการเมืองการปกครอง ศาสนาความเชื่อ และเชื้อชาติเผ่าพันธุ์ โดยเฉพาะประเทศที่พัฒนาแล้วและถูกจัดลำดับการพัฒนาในระดับต้น ๆ จะมีการวางเป้าหมายการพัฒนาในระยะยาวเพื่อรักษาและสร้างสรรค์สำหรับพลเมืองในอนาคต พร้อมทั้งถ่ายทอดความตระหนักและความเข้าใจให้แก่คนต่างรุ่น เพื่อนำพาทิศทางการพัฒนาไปสู่เป้าหมายที่วางไว้

ทิศทางการพัฒนาประเทศไทยที่ผ่านมา เป็นการกำหนดอนาคตประเทศภายใต้การวิเคราะห่มุมมองและบริบทของตนเองเป็นแกนหลัก เราวิเคราะห์อนาคตที่จะเกิดผลกระทบเชิงบวกและลบที่เกิดขึ้นและกำหนดทิศทางการพัฒนาในบริบทช่วงชีวิตเราในช่วงวัยทำงาน กล่าวคือ เป็นการวิเคราะห์การเปลี่ยนผ่านด้วยการคิดแบบที่ละก้าว เมื่อต้องเผชิญกับกระแสการเปลี่ยนแปลงที่ผันผวนและรวดเร็ว การรับมือกับสถานการณ์และการสร้างภูมิคุ้มกันให้แก่สถาบันทางสังคมและประชาชนจึงขาดประสิทธิภาพและประสิทธิผลอย่างที่เราควรเป็น ยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี นับเป็นการกำหนดอนาคตประเทศสำหรับพลเมืองไทยรุ่นลูกหลานในอนาคต เป็นการวิเคราะห์บริบทการเปลี่ยนแปลงจากบทเรียนของประเทศต่าง ๆ ทั้งที่ประสบความสำเร็จและความล้มเหลวในการพัฒนา แนวโน้มสถานการณ์บริบทสังคมโลกในอนาคต และจุดแข็งของวิถีสังคมไทยที่เอื้อต่อการพัฒนา คือ ความเอื้ออาทร แบ่งปัน ปรองดอง ฉันทันพี่น้อง และแนวทางการพัฒนาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยใช้ความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีเป็นเครื่องมือทรงพลังในการเสริมสร้างศักยภาพให้แก่คนไทยและนำพาให้ “ประเทศมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เป็นประเทศพัฒนาแล้ว ด้วยการพัฒนาตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” ลดความเหลื่อมล้ำทางเศรษฐกิจและสังคม สร้างความเสมอภาค เป็นธรรมในสังคม โดยกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ได้กำหนดวิสัยทัศน์และยุทธศาสตร์การพัฒนารองรับเพื่อให้ “สังคมมีความมั่นคง ประชาชนมีคุณภาพ ความเหลื่อมล้ำลดลง”

ในฐานะผู้นำองค์กรที่ต้องรับผิดชอบในการจัดสวัสดิการสังคม การสังคมสงเคราะห์ การคุ้มครองและพิทักษ์สิทธิ และการให้บริการสวัสดิการสังคมแก่คนไร้ที่พึ่ง ผู้ทำการขอทาน สมาชิกนิคมสร้างตนเอง ราษฎรบนพื้นที่สูง และกลุ่มเป้าหมายพิเศษอื่น รวมถึงส่งเสริมและสนับสนุนการพัฒนาสังคมและการจัดสวัสดิการสังคมโดยการมีส่วนร่วมของภาคส่วนต่าง ๆ มีความมุ่งมั่นที่ต้องการขับเคลื่อนและได้เห็นภาพลักษณ์องค์กรในอนาคตที่สามารถตอบสนองเป้าหมายในสิ่งที่รัฐบาลและกระทรวงต้องการให้เกิดขึ้นภายใต้ภารกิจหลักของกรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ นั่นคือ การดำเนินการอย่างเต็มขีดความสามารถของบุคลากรทุกระดับ ด้วยทรัพยากรที่มีอยู่ พร้อมทั้งขยายความร่วมมือและการเป็นหุ้นส่วนในการพัฒนาคน พัฒนาสังคมและประเทศ เพื่อให้ “ประชาชนทุกคนไม่ถูกทอดทิ้ง”

คำนำ

การจัดทำแผนยุทธศาสตร์ 20 ปี กรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการฉบับนี้ เป็นการดำเนินงานหลังจากที่มีการศึกษาวิเคราะห์นโยบายและยุทธศาสตร์การปฏิรูปและพัฒนาประเทศ ระยะ 20 ปี และ 5 ปี กระแสการพัฒนาโลก “การพัฒนาที่ยั่งยืน” และประชาคมอาเซียน การศึกษาถึงความเป็นไปได้ และผลกระทบจากบริบทการเปลี่ยนแปลงทางการเมือง เศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม รวมทั้งแนวนโยบายการนำองค์กรของผู้บริหารฝ่ายการเมืองและกรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการที่มุ่งเน้นการพัฒนากระบวนการทัศน์ด้านภาวะผู้นำเพื่อปฏิบัติการกิจให้บรรลุเป้าหมายขององค์กร ร่วมสร้างพันธมิตร ค่านิยม และวัฒนธรรมองค์กร รวมถึงความสามารถ ความเชี่ยวชาญพิเศษ (Core Corporate Competency) ที่ทำให้องค์กรมีความแตกต่างและมีคุณค่า โดยใช้กฎกติกาสากลที่ได้รับการยอมรับในหน่วยงานรัฐ ภายใต้กรอบคิดหลัก คือ หน่วยงานและบุคลากรมีคุณภาพ คำนึงถึงผู้ใช้บริการที่เป็นผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกกลุ่ม ทั้งภายในและภายนอกกรม เน้นการจัดการอย่างเป็นระบบ บนพื้นฐานตรวจสอบได้ ตระหนักถึงความสำคัญ ของกระบวนการที่ถูกต้อง จำเป็น และจัดทำมาตรฐาน กำหนดแนวทาง เพื่อป้องกันการเกิดซ้ำ (Prevention) โดยมีวัตถุประสงค์หลักเพื่อเป็นกรอบแนวทางในการกำหนดและพัฒนาระบบบริหารจัดการ ระบบ การบริการของกรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการให้สามารถรองรับการเปลี่ยนแปลงในระยะยาว ลดผลกระทบเชิงลบ เพิ่มพลังเชิงบวก พัฒนาความเป็นหุ้นส่วนในการพัฒนาคน สังคม และนำประเทศสู่ความมั่นคง เข้มแข็ง และยั่งยืน ยึดหลักปรัชญาตามเศรษฐกิจพอเพียง

การจัดทำแผนยุทธศาสตร์นี้ ได้รับความร่วมมือจากหลายฝ่าย ประกอบด้วย ผู้แทนส่วนราชการ ในสังกัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ทั้งในส่วนกลางและภูมิภาค หัวหน้าหน่วยงาน และบุคลากรด้านแผนงาน มาตรการกลไกของทุกสำนักงาน/กอง ของกรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ ภาควิชาเครือข่ายทั้งระดับองค์กร ระดับบุคคล ที่ได้ให้ความร่วมมือด้านข้อมูลและข้อคิดเห็นที่เป็นประโยชน์ อย่างดียิ่ง ตลอดจนท่านผู้บริหารของกรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ ที่ได้เสียสละเวลาในการให้สัมภาษณ์ รวมทั้งให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการจัดทำแผนยุทธศาสตร์ 20 ปี และ ดร.พิสิฐ โองเจริญ ที่ได้กรุณาให้ข้อคิดเห็นอันเป็นประโยชน์ต่อการทำงานนี้ จึงใคร่ขอขอบพระคุณทุกท่านที่ได้มีส่วนร่วมในการขับเคลื่อนและช่วยเหลืองานนี้ให้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดีมา ณ โอกาสนี้

อธิบดีกรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ

พฤษภาคม 2560

สารบัญ

บท	เรื่อง	หน้า
1	บทนำ	ก – ค
	•ความเป็นมาในการจัดทำแผน 20 ปี กรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ	ก
	•อำนาจหน้าที่และโครงสร้างกรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ	ข
2	บริบทความท้าทายของกรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ	1 – 11
	•สถานการณ์และการเปลี่ยนแปลงบริบทความท้าทายในงานพัฒนาสังคมและสวัสดิการสังคม	1
	•นโยบายที่สำคัญต่อการขับเคลื่อนงานพัฒนาสังคมและสวัสดิการสังคม	12
	•สรุปผลการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมองค์การ (S-W-O-T Analysis) และจุดยืนทางยุทธศาสตร์ กรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ	41
	•กระบวนการวางยุทธศาสตร์ 20 ปี กรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ โดยวิธีการ SWOT Matrix	43
3	ยุทธศาสตร์ 20 ปี กรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ	45 – 66
	•วิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมายรวม และตัวชี้วัดสำคัญ	45
	•ยุทธศาสตร์ เป้าประสงค์ ตัวชี้วัด และมาตรการ/แผนงาน	46
	•Roadmap การขับเคลื่อนงาน 20 ปี กรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ	54
	•ตัวอย่างโครงการยุทธศาสตร์ที่ 1	67
	•ตัวอย่างโครงการยุทธศาสตร์ที่ 2	92
	•ตัวอย่างโครงการยุทธศาสตร์ที่ 3	98
	•ตัวอย่างโครงการยุทธศาสตร์ที่ 4	105
	ภาคผนวก	
	•คำนิยาม	115
	•คำย่อ	117

ยุทธศาสตร์ 20 ปี
ประจำปี พ.ศ. 2560 - 2579

เกริ่นนำ

1. ความเป็นมาในการจัดทำแผน 20 ปี กรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ

ด้วยรัฐบาลได้มีแนวนโยบายในการปฏิรูปประเทศไทย โดยกำหนดกรอบการปฏิรูปภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี และให้ทุกส่วนราชการจัดทำแผนยุทธศาสตร์ 20 ปี ซึ่งกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ได้ดำเนินการจัดทำภายใต้กระบวนการมีส่วนร่วมของหน่วยงานในสังกัด และได้แจ้งเวียนผลการจัดทำยุทธศาสตร์กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ระยะ 20 ปี เพื่อทราบและใช้เป็นกรอบแนวทางร่วมในการกำหนดทิศทางการขับเคลื่อนงานของส่วนราชการระดับกรมในอนาคต และคณะรัฐมนตรีมีมติเห็นชอบให้ส่วนราชการและรัฐวิสาหกิจดำเนินการจัดทำแผนงานในการกิจหลักของหน่วยงานระยะ 20 ปี (พ.ศ. 2560 – 2579) โดยกำหนดวิสัยทัศน์ ยุทธศาสตร์ ที่สอดคล้องกับกรอบยุทธศาสตร์ชาติ ระยะ 20 ปี (พ.ศ. 2560 – 2579) แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560 – 2579) แผนปฏิรูป และจัดทำแผนแม่บท (Operation Plan) อีกทั้งการดำเนินการขับเคลื่อนภารกิจปรับปรุงโครงสร้างกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม (ฉบับที่ 14) พ.ศ. 2558 ได้ประกาศกฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการกรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ พ.ศ. 2559 และมีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 1 พฤศจิกายน 2559 เป็นต้นไป ขณะเดียวกันสำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน (สำนักงาน ก.พ.) ได้กำหนดแนวทางการจัดทำคำขออัตรากำลังบุคลากรภาครัฐเพิ่ม จักต้องมีแผนยุทธศาสตร์ 20 ปี ขององค์กร เป็นกรอบในการวิเคราะห์อัตรากำลัง กรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ จึงได้มีการพัฒนายุทธศาสตร์ระยะ 20 ปี กรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ เพื่อใช้เป็นกรอบในการพัฒนาการทำงานและการบริหารจัดการองค์กรในระยะ 20 ปี ที่ตอบสนองต่อยุทธศาสตร์และเป้าหมายการพัฒนาของประเทศ และวาระปฏิรูปประเทศ ในการนำพาประเทศไทยก้าวสู่ประเทศโลกที่ 1 มีความมั่งคั่ง มั่นคง และยั่งยืนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

การจัดทำยุทธศาสตร์ 20 ปี กรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ (พ.ศ. 2560 – 2579) ได้นำบริบทสถานการณ์การเปลี่ยนแปลงที่มีผลกระทบต่อประเทศ และภารกิจหลักของกรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ ยุทธศาสตร์กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ 20 ปี และนโยบายรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (พลตำรวจเอกอดุลย์ แสงสิงแก้ว) 3 ด้าน ใน 14 ข้อ จากทั้งหมด 19 ข้อ ประกอบด้วย 1) นโยบายเร่งด่วน (Agenda Based) ได้แก่ การพัฒนาที่อยู่อาศัยผู้มีรายได้น้อย ผู้สูงอายุและคนพิการ การพัฒนาระบบสวัสดิการสังคม การพัฒนาบทบาทประชาสังคมและวัฒนธรรมอาเซียนและการส่งเสริมพลังประชารัฐ 2) นโยบายบริหารการพัฒนา (Administration Based) ได้แก่ การพัฒนาบุคลากรที่มีอาชีพ การพัฒนาองค์กรเพื่อขับเคลื่อนนโยบายและมุ่งสู่การแข่งขันในระดับนานาชาติ การพัฒนาระบบและกระบวนการทำงานให้เกิดประสิทธิภาพ การพัฒนากฎหมายด้านสังคมและการจัดสวัสดิการสำหรับบุคลากร และ 3) ด้านนโยบายการขับเคลื่อนระดับพื้นที่/จังหวัด ได้แก่ การบูรณาการการขับเคลื่อนเป็นทีม พม.จังหวัด ภายใต้แนวคิด “บ้านเดียวกัน (One Home)” การยกระดับการเป็นเจ้าภาพด้านสังคม การพัฒนาระบบข้อมูลด้านสังคม การพัฒนาศักยภาพการประสานงานภาคี (ภาครัฐ เอกชน และประชาสังคม) และการสนับสนุนให้อำเภอและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีส่วนร่วมในการเป็นเจ้าภาพในการพัฒนาสังคม พร้อมทั้งนโยบายและวิสัยทัศน์การนำองค์กรของอธิบดีกรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ (นายวุฒิวัฒน์ เลิศเขวลีสิทธิ์) มาเป็นหลักในการจัดทำ และเชื่อมโยงกับยุทธศาสตร์ชาติ ระยะ 20 ปี พ.ศ. 2560 – 2579 วาระการปฏิรูปประเทศ นโยบายความมั่นคงแห่งชาติ นโยบายรัฐบาล โดยดำเนินการผ่านกระบวนการมีส่วนร่วม ทั้งผู้บริหาร หัวหน้าหน่วยงาน บุคลากรทั้งในส่วนกลางและภูมิภาค ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ภาคีเครือข่าย และนักวิชาการ

2. อำนาจหน้าที่และโครงสร้างกรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ

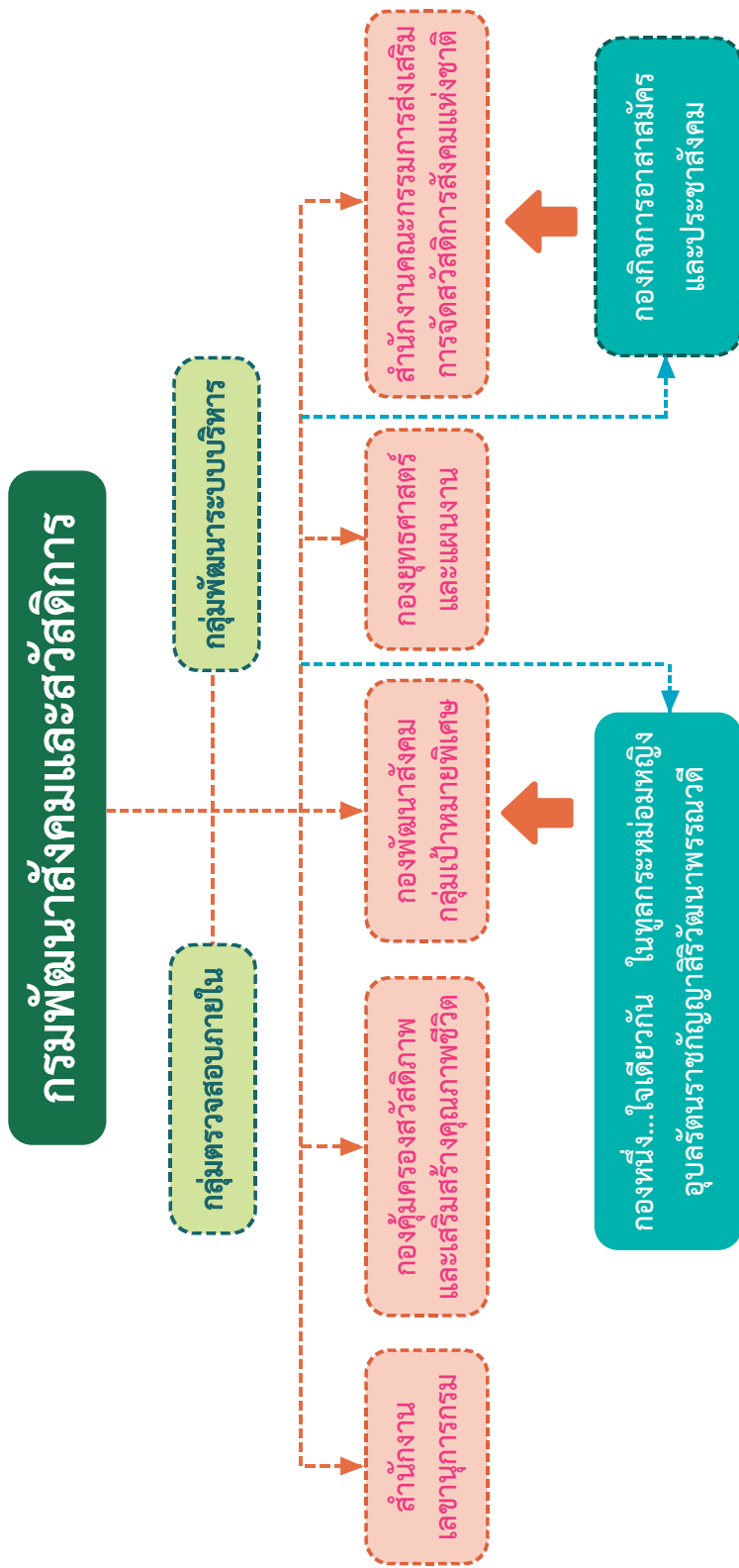
กฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการกรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ พ.ศ. 2559

ภารกิจ

การพัฒนาสังคม การจัดสวัสดิการสังคม การสังคมสงเคราะห์ การคุ้มครองและพิทักษ์สิทธิ และการให้บริการสวัสดิการสังคมแก่คนไร้ที่พึ่ง ผู้ทำการขอทาน สมาชิกนิคมสร้างตนเอง ราษฎรบนพื้นที่สูง และกลุ่มเป้าหมายพิเศษ รวมถึงการส่งเสริมและสนับสนุนการพัฒนาสังคม และการจัดสวัสดิการสังคมโดยการมีส่วนร่วมของภาคส่วนต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง และการจัดกิจกรรมตามโครงการพิเศษ

อำนาจหน้าที่

1. จัดทำและเสนอแนะนโยบาย ยุทธศาสตร์ แผนงานด้านการพัฒนาสังคมและการจัดสวัสดิการสังคม
2. พัฒนาระบบรูปแบบ มาตรการ และวิธีการในการพัฒนาสังคม การจัดสวัสดิการสังคมและการสังคมสงเคราะห์ ที่สอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการของประชาชน
3. เป็นศูนย์กลางในการประสานงานกับองค์กรเครือข่ายที่เกี่ยวข้องทุกภาคส่วน
4. พัฒนาสังคม จัดบริการสวัสดิการสังคม การสังคมสงเคราะห์ การคุ้มครองและพิทักษ์สิทธิแก่คนไร้ที่พึ่ง ผู้ทำการขอทาน สมาชิกนิคมสร้างตนเอง ราษฎรบนพื้นที่สูง และกลุ่มเป้าหมายพิเศษ
5. บริหารจัดการและพัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศด้านการพัฒนาสังคม และการจัดสวัสดิการสังคม ในความรับผิดชอบของกรม
6. ดำเนินกิจการตามโครงการตามพระราชดำริ โครงการตามพระราชประสงค์โครงการพระดำริ และโครงการอื่นที่ได้รับมอบหมาย
7. ปฏิบัติการอื่นใดตามที่กฎหมายกำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของกรม หรือตามที่รัฐมนตรีหรือคณะรัฐมนตรีมอบหมาย

■ = การกำหนดโครงสร้างภายใน

↑ = แบ่งภารกิจหน้าที่และโครงสร้างจากหน่วยงานระดับกองที่กำหนดไว้ในกฎกระทรวง

บริบทความท้าทายของกรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ

1. สถานการณ์และการเปลี่ยนแปลงบริบทความท้าทายในงานพัฒนาสังคมและสวัสดิการ

1.1 บริบทความท้าทายในงานพัฒนาสังคมและสวัสดิการโดยรวม

ท่ามกลางสถานการณ์โลกที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว การแข่งขันทางเศรษฐกิจที่เข้มข้นมากขึ้น และสังคมโลกที่เชื่อมโยงใกล้ชิดในสภาพไร้พรมแดน เทคโนโลยีที่พัฒนาไม่หยุดยั้ง ส่งผลกระทบต่อกิจกรรมทางเศรษฐกิจและชีวิตความเป็นอยู่ในสังคม กระแสทุนนิยมและการเปลี่ยนแปลงภูมิทัศน์เศรษฐกิจโลก ส่งผลให้โครงสร้างเศรษฐกิจไทยในระบบเกษตรแบบพึ่งตนเองต้องปรับตัวเข้าสู่ระบบเศรษฐกิจที่พึ่งพาอุตสาหกรรมและการส่งออก การพัฒนาภาคเกษตรกรรมที่ล่าช้ากว่าฐานการผลิตอื่นทำให้เกิดปัญหาความเหลื่อมล้ำทางรายได้ระหว่างภาคเกษตรกรรมกับภาคอุตสาหกรรม และระหว่างสังคมในเมืองกับชนบทขยายวงกว้างขึ้น ความยากจนกระจุกตัวในกลุ่มเกษตรกรรายย่อยและในภาคชนบท รวมทั้งโอกาสในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร ความรู้ แหล่งทุนและบริการทางสังคมที่มีคุณภาพ และการเข้าสู่ศตวรรษที่ 21 กระแสโลกาภิวัตน์ได้ทำให้ภูมิทัศน์เศรษฐกิจและสังคมโลก

เปลี่ยนผ่านจากเศรษฐกิจสังคมอุตสาหกรรมสู่เศรษฐกิจดิจิทัล ที่ทำให้โอกาสทางเศรษฐกิจขยายเพิ่มมากขึ้น เช่นเดียวกับการขยายตัวเพิ่มขึ้นของช่องว่างทางสังคมและช่องว่างทางดิจิทัล และหากไม่สามารถทำให้ลดลงได้ จะส่งผลให้ความเหลื่อมล้ำทางรายได้และโอกาสทางเศรษฐกิจและสังคมมีความแตกต่างกันมากยิ่งขึ้น และการที่ประเทศไทยยังอยู่ระหว่างกระบวนการเปลี่ยนผ่านทางโครงสร้างเศรษฐกิจ สังคม และการเมืองที่มีความเปราะบาง ทำให้ต้องเผชิญสถานการณ์ที่ไม่พึงประสงค์ โดยเฉพาะรากเหง้าของปัญหาความขัดแย้งในสังคม การทุจริตคอร์รัปชัน และข้อจำกัดที่กำลังเผชิญอยู่ทั้งคุณภาพคนไทยที่ยังต่ำ สังคมที่ขาดคุณภาพ มีปัญหาด้านคุณธรรม จริยธรรม ไม่เคารพสิทธิผู้อื่นและไม่ยึดผลประโยชน์ส่วนรวม ปัญหาการขาดแคลนกำลังแรงงานในภาวะที่โครงสร้างประชากรเปลี่ยนแปลงเข้าสู่สังคมสูงวัยอย่างรวดเร็วและการโยกย้ายถิ่นฐานเพื่อการทำงานระหว่างเมือง มีความเหลื่อมล้ำทางเศรษฐกิจและสังคมสูง เกิดช่องว่างทางรายได้ระหว่างคนรวยและคนจน การขาดโอกาสทางการศึกษา การเข้าถึงบริการของรัฐที่มีคุณภาพ ความเสื่อมถอยของทรัพยากรธรรมชาติและการเข้าถึงเพื่อใช้ประโยชน์อย่างเท่าเทียม รวมทั้งภาวะเสี่ยงภัยอื่น ๆ ที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงสภาพอากาศ การเลื่อนไหลของกระแสความคิดและวัฒนธรรมข้ามชาติ การใช้ความรุนแรงในสังคม การบิดเบือนข้อมูลข่าวสาร ภัยคุกคามทางไซเบอร์ และการก่อการร้าย

บริบทความท้าทายของประเทศไทยกับความสัมพันธ์ที่เกี่ยวข้องกันระหว่างประเทศทั้งในระดับภูมิภาคและระดับโลกกลายเป็นภัยคุกคามใหม่ของประเทศไทย โดยเฉพาะการขยายบทบาทและอิทธิพลของประเทศมหาอำนาจในภูมิภาคต่าง ๆ ในรูปแบบการใช้พลังอำนาจทางทหารและทางเศรษฐกิจ การเกิดขึ้นของขั้วอำนาจใหม่ทางเศรษฐกิจโลก ทำให้การเมืองโลกมีแนวโน้มที่จะเปลี่ยนแปลงไปสู่หลายขั้วอำนาจ การสร้างดุลอำนาจใหม่ที่ส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงระเบียบโลกทั้งทางการเมืองและเศรษฐกิจ ส่งผลให้ประเทศไทยต้องดำเนินนโยบายด้วยความอ่อนตัวในการกำหนดท่าทีเพื่อรักษาดุลยภาพทางความสัมพันธ์ระหว่างประเทศมหาอำนาจต่าง ๆ เพื่อความมั่นคงและผลประโยชน์ของไทย และรักษาดุลยภาพระหว่างประเทศสมาชิกอาเซียนและมหาอำนาจในฐานะเป็นส่วนหนึ่งของภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ขณะเดียวกันพัฒนาการของกลุ่มประเทศอาเซียนในการจัดตั้ง “ประชาคมอาเซียน” ทำให้อาเซียนมีความเชื่อมโยงกันมากขึ้นทั้งทางการเมือง ความมั่นคง เศรษฐกิจ และสังคม นำไปสู่การเสริมสร้างพัฒนาการทางการเมืองและเศรษฐกิจของประเทศสมาชิก ซึ่งเป็นความท้าทายของประเทศสมาชิกที่มีลักษณะการปกครองและเศรษฐกิจแตกต่างกัน การเพิ่มโอกาสการติดต่อเชื่อมโยงผ่านเส้นทางคมนาคมในภูมิภาค การเปิดกว้างของการติดต่อระหว่างกันอย่างเสรี ทำให้มีความเสี่ยงต่อความมั่นคงของชาติและคุณภาพชีวิตคนไทย โดยเฉพาะในเรื่องการย้ายถิ่นฐานประชากรในภูมิภาค การขยายตัวของอาชญากรรมข้ามชาติ เศรษฐกิจนอกระบบ ในส่วนของประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียนซึ่งขับเคลื่อนผ่านกิจกรรมความร่วมมือ ส่งผลให้ความยากจนสัมบูรณ์ (Extreme poverty) ลดลงอย่างมาก แต่ยังคงมีประชาชนจำนวนมากที่เผชิญกับปัญหาความยากจนหรือความเสี่ยงต่อปัญหาความยากจนจากค่าสินค้าอุปโภคบริโภคที่ปรับตัวสูงขึ้น มีการขยายตัวของชนชั้นกลาง การมีสุขภาพและการศึกษาที่ดีขึ้น การย้ายถิ่นระหว่างประเทศในอาเซียนด้วยตนเองเพิ่มมากขึ้นเพื่อแสวงหาโอกาสในการจ้างงาน การเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็วของประชากรเมืองทำให้มีการสร้างบริการใหม่ การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานของเมืองและวิถีชีวิตที่เปลี่ยนแปลง ภัยต่อสุขภาพซึ่งเกิดจากโรคติดต่ออุบัติใหม่ยังคงดำรงอยู่และเป็นภัยคุกคาม ปัญหาการขาดโอกาสทางการศึกษาและอัตราการออกจากโรงเรียนกลางคันที่สูง ความหิวโหยทำให้เกิดภาวะทุพโภชนาการ และความเสี่ยงต่อภัยพิบัติทางธรรมชาติที่ดูเหมือนส่งผลกระทบต่อประชาชนที่ยากจนและมีรายได้น้อยเป็นส่วนใหญ่ รวมถึงมลภาวะและความเสื่อมโทรมของทรัพยากรยังคงเป็นปัญหาที่ทวีความรุนแรงเพิ่มมากขึ้น ทั้งนี้การขับเคลื่อนระยะต่อไปเป็นการกำหนดเป้าหมายที่เชื่อมโยงกับประเด็นความท้าทายในการพัฒนาระดับโลกผ่านกลไกสหประชาชาติในระยะ 15 ปีข้างหน้า สำหรับการเปลี่ยนแปลงโลกด้วยวาระการพัฒนาที่ยั่งยืนในปี พ.ศ. 2573 (ค.ศ. 2030) ทั้งในเรื่องความยากจน ความเหลื่อมล้ำทางสังคมที่เพิ่มมากขึ้นทั้งภายในและระหว่างประเทศ ลัทธินิยมความรุนแรง การหมดสิ้นของทรัพยากรธรรมชาติ และการเปลี่ยนแปลงสภาพอากาศ

1.2 สถานการณ์สังคมและกลุ่มเป้าหมายในการกิจกรรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการสังคม

1.2.1 ความยากจนและความเหลื่อมล้ำทางสังคม

ประชาชนส่วนใหญ่ของประเทศไทยยังต้องประสบกับภาวะความยากจน ภาวะการขาดแคลน ไม่มีความมั่นคงทางเศรษฐกิจ อัตราการเติบโตทางเศรษฐกิจต่ำเมื่อเทียบกับอัตราการเติบโตของประชากร ขาดการกระจายรายได้ที่เหมาะสม ซึ่งสาเหตุหลัก คือ การไม่มีงานทำ การมีหนี้สิน การมีรายได้ไม่เพียงพอต่อการดำรงชีพตามมาตรฐานขั้นต่ำ โดยพบว่าความเหลื่อมล้ำทางรายได้ระหว่างคนจนกับคนรวยมีแนวโน้มดีขึ้นเพียงเล็กน้อย โดยค่าสัมประสิทธิ์ความไม่เสมอภาคของรายได้ (Gini coefficient) ลดลงจาก 0.484 ในปี 2554 เหลือ 0.465 ในปี 2556 โดยมีเส้นความยากจนอยู่ที่ 2,576 บาท ต่อคนต่อเดือน ความเหลื่อมล้ำในรายจ่ายเพื่อการอุปโภคบริโภคของกลุ่มรายจ่ายมากที่สุด ร้อยละ 20 จากลำดับสุดท้าย เมื่อเทียบกับกลุ่มรายจ่ายน้อยที่สุด ร้อยละ 20 จากลำดับแรก เท่ากับ 8.4 และความเหลื่อมล้ำทางรายได้กลุ่มรวยที่สุด ร้อยละ 20 จากลำดับสุดท้าย เมื่อเทียบกับกลุ่มจนที่สุด ร้อยละ 20 จากลำดับแรก เท่ากับ 11.08 ซึ่งความแตกต่างของรายได้ระหว่างกลุ่มคนรวยที่สุดกับกลุ่มคนจนที่สุดแตกต่างกันถึง 34.9 เท่า โดยจำนวนคนจนในประเทศไทยเท่ากับ 7.1 ล้านคน หากรวมคนเกือบจนจะมีประมาณ 14 ล้านคน หรือร้อยละ 21 ของประชากรทั้งหมด ซึ่งความยากจนยังคงกระจุกตัวหนาแน่นในภาคตะวันออกเฉียงเหนือและภาคเหนือ ทั้งนี้การเปิดลงทะเบียนเพื่อสวัสดิการแห่งรัฐสำหรับผู้มีรายได้ไม่เกินปี 2559 พบว่ามีประชาชนมาลงทะเบียนในเบื้องต้น 8.3 ล้านคน และได้มีการประเมินคัดกรองคุณสมบัติ คือเป็นบุคคลที่มีสัญชาติไทย อายุ 18 ปีขึ้นไป และมีรายได้ต่ำกว่า 100,000 บาท ต่อปี ถึงจำนวน 6.9 ล้านคน และในปี 2560 มีผู้ลงทะเบียนที่มีรายได้ต่ำกว่า 100,000 บาทต่อปี ประมาณ 14 ล้านคน / โดยกลุ่มที่มีรายได้ต่ำกว่า 10,000 บาทต่อปี ถึง 6.3 ล้านคน ซึ่งรัฐจะต้องสร้างโอกาสในการเข้าถึงสวัสดิการขั้นพื้นฐานและสวัสดิการเพื่อลดช่องว่างของความเหลื่อมล้ำทางรายได้และคุณภาพชีวิต

นอกจากความยากจนในเชิงเศรษฐกิจหรือรายได้แล้ว ความยากจนยังครอบคลุมมิติเชิงโครงสร้างที่เกิดจากความขัดสนในหลายด้านที่ทำให้ขาดศักยภาพในการดำรงชีวิต ส่งผลให้เกิดความเหลื่อมล้ำในสังคมที่สูงและขาดความเป็นธรรมในด้านอื่นอันก่อให้เกิดความแตกแยกในสังคมไทย เช่น ขาดโอกาสทางการศึกษา ขาดข้อมูลข่าวสารและความรู้ในการประกอบอาชีพ การรวมกลุ่ม การมีส่วนร่วม รวมถึงภาระพึ่งพิงพึ่งต่อวัยแรงงาน โครงสร้างเศรษฐกิจที่เอื้อประโยชน์ต่อเจ้าของทุนมากกว่ากำลังแรงงาน การกระจายบริการของรัฐมีความเหลื่อมล้ำทั้งในเชิงปริมาณและคุณภาพ ทำให้ประชาชนขาดโอกาสในการเข้าถึงทรัพยากรและบริการของรัฐอย่างเท่าเทียม โครงสร้างภาษีที่ไม่เป็นธรรมเป็นอุปสรรค ไม่เอื้อต่อการสนับสนุนให้เกิดการกระจายผลประโยชน์จากการพัฒนา รวมถึงความเหลื่อมล้ำในการถือครองที่ดิน และความขัดแย้งปัญหาระบบกรรมสิทธิ์ที่ดินระหว่างประชาชนกับภาครัฐ การไม่มีที่ดินทำกินหรือมีไม่เพียงพอซึ่งจากรายงานของมูลนิธิสถาบันที่ดินพบว่าประชาชนทั่วไปมีการครอบครองที่ดิน 120 ล้านไร่ โดยกว่าร้อยละ 90 ของที่ดินในการครอบครอง กระจุกตัวอยู่ในมือของคนประมาณ 6 ล้านคน หรือร้อยละ 10 และข้อมูลในปี 2559 พบว่าผู้ประกอบการรายละ 40.0 ไม่มีที่ดินทำกินหรือมีที่ดินทำกินไม่ถึง 10 ไร่ คนจนยังไม่สามารถเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมอย่างทั่วถึง เช่นเดียวกับการจัดบริการสาธารณะเพื่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนยังไม่สามารถช่วยให้ครัวเรือนออกจากความยากจนและไม่ตกอยู่ในความยากจนเรื้อรัง ยังขาดประสิทธิภาพและประสิทธิผล จึงกล่าวได้ปัญหาความยากจนเป็นทั้งผลกระทบที่ทำให้เกิดความเหลื่อมล้ำทางสังคม และเป็นสาเหตุที่ทำให้ความเหลื่อมล้ำสูงขึ้น

1.2.2 การแก้ไขปัญหาการขอทาน

การขอทานเป็นสถานการณ์ที่เกิดขึ้นในสังคมไทยมาเป็นเวลานาน ในอดีตการขอทานเป็นทางเลือกของบุคคลที่อยู่ในภาวะขาดความเสมอภาคและโอกาสทางสังคม โดยปัจจัยที่ทำให้การขอทานยังคงอยู่หลายประการ อาทิ ปัจจัยจากลักษณะของงานเป็นสิ่งที่เข้าถึงง่าย กระบวนการทำงานไม่ซับซ้อน ไม่ต้องใช้ความรู้และแรงงาน ได้เงินง่ายและใช้เวลาไม่มาก ปัจจัยความยากจนและความไม่เป็นธรรมในการกระจายรายได้ซึ่งเป็นมูลเหตุพื้นฐานที่ส่งผลให้มีการอพยพครอบครัวสู่เมืองใหญ่ ความพิการทางร่างกาย สติปัญญา การขาดโอกาสทางการศึกษาและการประกอบอาชีพ อีกทั้งค่านิยมและทัศนคติของสังคมไทยที่เชื่อว่าการให้ทานเป็นส่วนหนึ่งของการทำความดีและการทำบุญเพื่ออานิสงส์ การขอทานในปัจจุบันนอกจากจะส่งผลกระทบต่อภาพลักษณ์ของประเทศแล้วยังมีความเชื่อมโยงกับปัญหาการค้ามนุษย์ ทำให้มีการใช้มาตรการจัดระเบียบขอทานในพื้นที่กรุงเทพมหานครและแหล่งชุมชนในเขตเมืองใหญ่อย่างต่อเนื่อง อีกทั้งการประกาศใช้พระราชบัญญัติควบคุมการขอทาน พ.ศ. 2559 เพื่อจัดระเบียบเกี่ยวกับการคุ้มครองและพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้ทำการขอทาน ควบคุมการขอทาน และแยกผู้แสดงความสามารถออกจากผู้ทำการขอทาน เพื่อแก้ปัญหาสังคมและคุ้มครองสวัสดิภาพของบุคคลให้เหมาะสมกับสถานการณ์ปัจจุบัน ทั้งกำหนดความผิดทางอาญาแก่ผู้ซึ่งหาประโยชน์จากความไม่สมประกอบทางร่างกาย ความอ่อนด้อยทางสติปัญญาหรือสภาพจิตใจของบุคคลอื่น โดยมีการขับเคลื่อนงานตามพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าวผ่านกลไกคณะกรรมการภายใต้นโยบาย 3 P คือ (1) การขับเคลื่อนนโยบาย (Policy) ซึ่งเน้นการดำเนินงานบูรณาการเพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาในพื้นที่โดยใช้กลไกคณะกรรมการระดับจังหวัด การจัดระเบียบขอทาน และการออกอนุบัญญัติและมาตรการทางการบริหารภายใต้บทบัญญัติตามกฎหมาย โดยประกาศใช้ระเบียบคณะกรรมการควบคุมการขอทาน 5 ฉบับ ซึ่งมีสาระสำคัญคือ การจำแนกคุณลักษณะผู้กระทำการขอทานกับผู้แสดงความสามารถ หลักเกณฑ์ วิธีการเกี่ยวกับการแจ้งและการมีบัตรประจำตัวผู้แสดงความสามารถ การคัดกรองผู้กระทำการขอทาน การไม่ส่งต่อผู้ทำการขอทานไปดำเนินการตามกฎหมายเฉพาะ และการแจ้งของผู้ประสงค์จะแสดงความสามารถต่อเจ้าพนักงานท้องถิ่น รวมถึงการอบรมพนักงานเจ้าหน้าที่ตามกฎหมาย (2) นโยบายด้านการคุ้มครอง (Protection) มุ่งเน้นการจัดบริการสวัสดิการพื้นฐานที่ได้มาตรฐานตามหลักสิทธิมนุษยชน การจัดทำโครงการนำร่องเพื่อส่งเสริมทักษะชีวิตและอาชีพ เพื่อสร้างโอกาสในการทำงานและมีรายได้ มิให้กลับมากระทำการขอทานซ้ำ เช่น โครงการ “ธัญบุรี โมเดล” พัฒนาทักษะอาชีพในพื้นที่ของสถานคุ้มครองคนไร้ที่พึ่ง โครงการ “บ้านน้อยในนิคม” ส่งเสริมการใช้ชีวิตอิสระ และสร้างรายได้ ในพื้นที่นิคมสร้างตนเอง รวมถึงการพิสูจน์อัตลักษณ์บุคคลเพื่อการคุ้มครองสิทธิให้มีสถานะบุคคลตามกฎหมาย และ (3) นโยบายการป้องกัน (Prevention) อย่างต่อเนื่อง มุ่งเน้นส่งเสริมให้ความรู้แก่ประชาชนด้านสิทธิตามกฎหมาย การเสริมสร้างภูมิคุ้มกันแก่กลุ่มเสี่ยงเพื่อป้องกันการถูกล่อลวง การป้องกันและแก้ไขปัญหาการขอทานในพื้นที่ประเทศต้นทางโดยร่วมกับองค์การเฟรนด์อินเตอร์เนชั่นแนลประเทศไทย และปัญหาขอทานไทยในพื้นที่ต้นทางโดยนำร่อง ที่จังหวัดสุรินทร์ รวมถึงการทำบันทึกข้อตกลงความร่วมมือกับเทศบาล 30 แห่งทั่วประเทศ (MOU) เพื่อการป้องกันแก้ไขปัญหาคนขอทาน คนไร้ที่พึ่ง การติดตามผลและปฏิบัติงานร่วมกัน รวมถึงการรณรงค์ป้องกันแก้ไขปัญหาการขอทาน ภายใต้แนวคิด “ให้ทานถูกวิธี สดวิถีการขอทาน” อย่างต่อเนื่อง

1.2.3 สถานการณ์คนไร้ที่พึ่ง

สภาพสังคมไทยซึ่งมีลักษณะบริโภคนิยมที่นำมาซึ่งปัญหาสังคมต่าง ๆ อันมีที่มาจากระบบเศรษฐกิจแบบทุนนิยม ซึ่งเป็นด้วยสังคมที่มีการแข่งขันสูง ขณะที่ทรัพยากรมีอยู่อย่างจำกัดและกระจุกตัวในกลุ่มผู้ที่มีอำนาจ อีกทั้งสมาชิกในครอบครัวไทยส่วนใหญ่เข้าไปถึงการศึกษาน้อย จึงไม่มีศักยภาพ และพลังในการแข่งขัน ส่งผลให้ไร้อาชีพ และมีฐานะยากจน รายได้ไม่เพียงพอกับรายจ่าย นอกจากนี้สถาบันครอบครัว ชุมชน มีความอ่อนแอลง การเปลี่ยนแปลงโครงสร้างประชากร ทำให้ครอบครัวมีขนาดเล็กลงเป็นครอบครัวเดี่ยว มีความสัมพันธ์เปราะบาง การหย่าร้างสูง กระทั่งการทำหน้าที่ของสถาบันครอบครัว ชุมชนที่ไม่สามารถให้การอุปการะ หรือดูแลสมาชิกครอบครัวที่ประสบปัญหาในภาวะวิกฤติจนไม่สามารถดูแลช่วยเหลือตัวเองจนกลายเป็นภาระได้ เช่น คนไร้ที่พึ่ง คนเร่ร่อนไร้บ้าน คนพิการ คนป่วยเรื้อรัง ผู้ป่วยจิตเวช ฯลฯ จนทำให้คนเหล่านั้นกลายเป็นคนถูกทอดทิ้ง ไร้ผู้อุปการะ ไร้ที่พึ่งพิงจึงต้องเข้าไปสู่การดูแลในสถาบันรัฐเป็นจำนวนมาก โดยเฉพาะสถานคุ้มครองคนไร้ที่พึ่งในสังกัดกรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ

สถานการณ์คนไร้ที่พึ่ง มีแนวโน้มเพิ่มมากขึ้นทุกปี ซึ่งจากการสำรวจจำนวนผู้ใช้ชีวิตในที่สาธารณะในกรุงเทพมหานคร พบว่าในปี 2553 มีจำนวนคนไร้ที่พึ่ง เร่ร่อน จำนวน 2,451 คน และในปี 2554 มีจำนวนคนไร้ที่พึ่งเร่ร่อน จำนวน 2,561 คน เพิ่มขึ้นร้อยละ 4.2 โดยเป็นกลุ่มคนเร่ร่อนไร้บ้านมากที่สุด และด้วยคนไร้ที่พึ่งเป็นบุคคลที่ประสบปัญหาในสังคม ขาดความมั่นคงในการดำรงชีวิตได้อย่างปกติ ไม่มีที่อยู่อาศัยที่เหมาะสม ทั้งไม่สามารถหารายได้เพียงพอแก่การยังชีพ และส่วนใหญ่อยู่ในฐานะไม่อาจช่วยเหลือตนเองได้ และไม่อาจพึ่งพาบุคคลอื่นได้ ทำให้มีชีวิตอยู่อย่างยากลำบาก มีมาตรฐานการดำรงชีพที่ต่ำกว่ามาตรฐานความเป็นอยู่ของคนทั่วไป รัฐบาลจึงได้มีพระราชบัญญัติการคุ้มครองคนไร้ที่พึ่ง พ.ศ. 2557 เพื่อคุ้มครองให้มีปัจจัยพื้นฐานในการดำรงชีวิตและมีสุขภาพร่างกาย จิตใจ เช่นเดียวกับบุคคลทั่วไป และสามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้โดยวิธีการคุ้มครองที่หลากหลาย ทั้งการจัดสวัสดิการสังคม การเสริมสร้างสมรรถภาพทางร่างกายและจิตใจ การรักษาพยาบาล การส่งเสริมการศึกษาและอาชีพ การส่งเสริมและสนับสนุนการสร้างโอกาสในสังคม การพัฒนาคุณภาพชีวิต การสนับสนุนให้มีงานทำ มีที่พักอาศัย และป้องกันมิให้มีการเลือกปฏิบัติที่ไม่เป็นธรรมต่อคนไร้ที่พึ่ง โดยให้บริการครอบคลุมกลุ่มบุคคลซึ่งไร้ที่อยู่อาศัยและไม่มีรายได้เพียงพอแก่การยังชีพ ผู้ที่อยู่ในสภาวะยากลำบากและไม่อาจพึ่งพาบุคคลอื่นได้ตามที่คณะกรรมการคุ้มครองคนไร้ที่พึ่งกำหนด คือ บุคคลสัญชาติไทยที่ประสบปัญหาความเดือดร้อน มีความยากลำบากในการดำรงชีพเนื่องจากเหตุหัวหน้าครอบครัวหรือบุคคลที่เป็นหลักในครอบครัวไม่สามารถดูแลครอบครัวได้ คนเร่ร่อน รวมถึงบุคคลซึ่งอาศัยที่สาธารณะเป็นที่พักนอนชั่วคราว ยังหมายรวมถึงบุคคลที่มีปัญหาสถานะทางทะเบียนราษฎรที่ประสบปัญหาการดำรงชีพ ทั้งนี้จากการสำรวจข้อมูลกลุ่มเป้าหมายของกรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ ปี 2559 พบคนไร้ที่พึ่ง 70,539 คน เป็นกลุ่มไร้ที่อยู่อาศัยและมีรายได้ไม่เพียงพอยังชีพ 27,109 คน ไร้สัญชาติ 107 คน ประสบปัญหาความเดือดร้อน 39,604 คน ซึ่งกลไกในการคุ้มครองคนไร้ที่พึ่งปัจจุบันมีทั้งการจัดบริการผ่านสถาบัน คือสถานคุ้มครองคนไร้ที่พึ่ง และศูนย์คุ้มครองคนไร้ที่พึ่ง มีการดำเนินงานทั้งเชิงรุกและเชิงรับ เพื่อป้องกันกลุ่มเสี่ยง คุ้มครองคนไร้ที่พึ่ง และพัฒนาคุณภาพชีวิต ลดการพึ่งพิง ซึ่งปัจจุบันเป็นการดำเนินงานเฉพาะหน่วยงานรัฐคือ กรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ โดยข้อมูลสถิติผู้ใช้บริการในปีงบประมาณ 2559 ในสถานคุ้มครองคนไร้ที่พึ่ง จำนวน 11 แห่ง มีคนไร้ที่พึ่งเข้ารับการคุ้มครอง จำนวน 6,391 คน สำหรับการคุ้มครองในชุมชนจึงเป็นการดำเนินงานภายใต้กระบวนการมีส่วนร่วมของภาคประชาสังคม ภาครัฐ และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เป็นเครือข่ายการคุ้มครองคนไร้ที่พึ่งในระดับพื้นที่

ความท้าทายในเชิงนโยบายของการคุ้มครองคนไร้ที่พึ่ง คือ การจำแนกประเภทคนไร้ที่พึ่ง และรูปแบบการคุ้มครอง มาตรฐานบริการ เป็นอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการคุ้มครองคนไร้ที่พึ่งในการพิจารณาปรับปรุงเพิ่มเติม ซึ่งการเปลี่ยนแปลงบริบททางสังคม และระบบสวัสดิการสังคมโลกที่มีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง อาจส่งผลให้มีการปรับเปลี่ยนประเภทกลุ่มคนไร้ที่พึ่ง และมาตรการกลไกการคุ้มครองได้ นอกจากนี้การเปิดโอกาสให้หน่วยงานของรัฐ องค์กรสาธารณประโยชน์ องค์กรสวัสดิการชุมชน องค์กรภาคเอกชนอื่น สถาบันศาสนา รวมถึงกลุ่มคนไร้ที่พึ่ง หรือกลุ่มบุคคลอื่น สามารถจัดให้มีการดำเนินการในลักษณะเดียวกับศูนย์คุ้มครองคนไร้ที่พึ่งได้ โดย พม. จะต้องให้การสนับสนุนด้านการเงิน หรือด้านอื่น ๆ ก็เป็นอีกความท้าทายหนึ่งที่ พส. ในฐานะเลขาธิการคณะกรรมการ ที่จะต้องเร่งรัด ผลักดัน ตามบทบัญญัติของกฎหมาย ส่งเสริม สนับสนุน ให้ภาคส่วนอื่นมีการดำเนินงานในรูปแบบศูนย์คุ้มครองคนไร้ที่พึ่ง ที่เน้นทั้งเชิงปริมาณและคุณภาพ เพื่อขยายการเข้าถึงบริการและสามารถรองรับกลุ่มคนไร้ที่พึ่งที่มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นได้อย่างเหมาะสม สำหรับความท้าทายในส่วนของงานบริการคุ้มครองคนไร้ที่พึ่งของกรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ คือ ข้อจำกัดของบุคลากรทั้งในเชิงปริมาณต่อสัดส่วนการดูแลผู้รับบริการ และความรู้ความสามารถเฉพาะทางวิชาชีพ รวมถึงรูปแบบกิจกรรมการพัฒนาทักษะชีวิตและอาชีพ การจัดสวัสดิการและสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ที่ไม่สามารถดำเนินการ ให้มีประสิทธิภาพเหมาะสมได้ เนื่องจากผู้รับบริการมีความซับซ้อนในเชิงภาวะประชากร และความเจ็บป่วย เช่น เป็นกลุ่มผู้สูงอายุ กลุ่มผู้พิการทางร่างกาย สติปัญญา อารมณ์และจิตใจ และผู้ป่วยเรื้อรังซึ่งมีจำนวนมาก

1.2.4 สถานการณ์ราษฎรบนพื้นที่สูงและกลุ่มชาติพันธุ์

พื้นที่สูงเป็นพื้นที่อยู่อาศัยของชาวเขาเผ่าต่าง ๆ โดยสภาพพื้นที่สูงมีความสูงกว่าระดับน้ำทะเล 500 เมตร ขึ้นไป มีความลาดชันเฉลี่ยมากกว่าร้อยละ 35 พื้นที่สูงในประเทศไทยมีพื้นที่ประมาณ 67.22 ไร่ หรือร้อยละ 53 ของพื้นที่ 20 จังหวัด ประกอบด้วย เชียงใหม่ เชียงราย แม่ฮ่องสอน พะเยา ลำพูน แพร่ น่าน ลำปาง ตาก เพชรบูรณ์ พิษณุโลก เลย สุกโฮทัย กำแพงเพชร กาญจนบุรี อุทัยธานี สุพรรณบุรี ราชบุรี ประจวบคีรีขันธ์ และเพชรบุรี มีกลุ่มราษฎรบนพื้นที่สูง ประกอบด้วย กระเหรี่ยง ม้ง ลาหู่ ลัวะ อาข่า เมี่ยน ลีซอซมู ถิ่น และ มลาบรี มีทั้งหมดจำนวน 1,441,135 คน อาศัยอยู่อย่างกระจัดกระจาย (ข้อมูล ณ วันที่ 18 สิงหาคม 2559) พื้นที่สูงส่วนใหญ่เป็นพื้นที่ป่าต้นน้ำลำธาร ถือเป็นทุนทางธรรมชาติที่สามารถนำมาใช้เป็นช่องทางการพัฒนาที่นำไปสู่การสร้างคุณค่าได้มากมาย รวมทั้งมีความหลากหลายทางวัฒนธรรม ของชนเผ่าต่าง ๆ ชุมชนมีหลากหลายเผ่าพันธุ์ มีความเชื่อและวิถีชีวิตที่แตกต่างกัน และมีภูมิปัญญาท้องถิ่นที่จัดเป็นทุนทางสังคมที่มีมูลค่า แต่ราษฎรบนพื้นที่สูงส่วนใหญ่ยังมีการศึกษาน้อย โอกาสในการเข้าถึงสวัสดิการสังคมยังไม่เท่าเทียมกับราษฎรไทยทั่วไป เนื่องจากหมู่บ้านบนพื้นที่สูงส่วนใหญ่มีการคมนาคมยากลำบาก หน่วยงานของรัฐเข้าไปดำเนินการได้ไม่ทั่วถึง ทำให้กระบวนการพัฒนาเป็นไปด้วยความยากลำบาก

ปัจจุบันสภาพปัญหาของราษฎรบนพื้นที่สูงที่จำเป็นและต้องให้ความสำคัญต่อการแก้ไข คือ สภาพความยากจน ซึ่งสาเหตุสำคัญเกิดจากเกษตรกรสร้างผลผลิตได้น้อย ต้นทุนการผลิตสูง ขณะที่ราคาผลผลิตค่อนข้างต่ำ และมีความผันผวน มีช่องทางการตลาดน้อยและไม่มีโอกาสสร้างรายได้นอกภาคการเกษตรเท่าที่ควร นอกจากนี้ระบบการผลิตที่ใช้สารเคมีเกษตรอย่างไม่เหมาะสม ทำให้เกิดการปนเปื้อนของสารเคมี มีการตกค้างทั้งในผลผลิต และในสิ่งแวดล้อมทั้งดินและน้ำ ส่งผลกระทบต่อระบบทรัพยากรน้ำและผู้ที่อยู่อาศัยบนพื้นราบ ซึ่งสาเหตุส่วนใหญ่เนื่องจากเกษตรกรบนพื้นที่สูงขาดความรู้และทักษะในการเพาะปลูกที่เหมาะสม รวมทั้งปัญหาพื้นที่ทำกินเสื่อมโทรม เนื่องจากเป็นพื้นที่ที่มีความลาดชันทำให้เกิดปัญหาการชะล้างพังทลายหน้าดิน โดยเฉพาะระบบการทำเกษตรแบบตัดและเผา ขาดระบบชะลอการไหลของน้ำฝนที่ไหลไปตามความลาดชัน ทำให้พื้นที่เกษตรเหลือแต่ดินชั้นล่างที่มีความอุดมสมบูรณ์ต่ำและเป็นดินปนหิน รวมถึงปัญหาการบุกรุกเพื่อหาพื้นที่ทำกินใหม่ซึ่งเกิดจากผลผลิตต่อพื้นที่ต่ำลง ข้าวและอาหารที่ผลิตไม่เพียงพอต่อการบริโภคหรือไม่พอสำหรับขายเป็นรายได้เลี้ยงครอบครัว จึงต้องเพิ่มผลผลิตโดยเพิ่มพื้นที่ปลูก อีกทั้งการเพิ่มของประชากรในอัตราสูงและมีการอพยพเข้ามาของประชากรจากภายนอกประเทศและจากพื้นราบ

ของประเทศไทย ทั้งยังคงมีการทำไร่เลื่อนลอยอย่างต่อเนื่องทำให้เกิดปัญหาการบุกรุกพื้นที่ป่าเพิ่มมากขึ้น รวมถึงปัญหาความขัดแย้งในการใช้ทรัพยากรธรรมชาติ โดยเฉพาะระหว่างชุมชนบนพื้นที่ต้นน้ำและพื้นที่ท้ายน้ำ ความขัดแย้งระหว่างรัฐกับชุมชน เนื่องจากมีจุดยืนและมุมมองการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติต่างกัน ทั้งทรัพยากรดิน น้ำ และป่าไม้ อย่างไรก็ตาม ปัญหาการใช้ประโยชน์พื้นที่บนภูทับเบิก จังหวัดเพชรบูรณ์ ซึ่งประสบปัญหาการบุกรุกจากราษฎรบนพื้นที่สูงและบุคคลภายนอกไปใช้ประโยชน์จากพื้นที่ในเชิงพาณิชย์ สร้างที่พัก รีสอร์ท ร้านอาหาร มีสิ่งปลูกสร้างที่ไม่ได้มาตรฐานความปลอดภัย ทำลายระบบนิเวศของพื้นที่ การขับเคลื่อนแก้ไขปัญหาคือพื้นที่ภูทับเบิกได้ใช้กลไกความร่วมมือทั้งของหน่วยงานรัฐส่วนกลางและในพื้นที่ สำหรับปัญหาด้านสังคม เนื่องจากชุมชนบนพื้นที่สูงมีราษฎรอาศัยอยู่อย่างกระจัดกระจาย มีวัฒนธรรมเฉพาะ ใช้กฎระเบียบชุมชนและความเชื่อทางศาสนาเป็นกรอบการดำรงชีวิต และสร้างความสงบสุขในสังคม ซึ่งปัจจุบันสังคมชุมชนราษฎรบนพื้นที่สูงเปิดสู่สังคมภายนอกมากขึ้น ทำให้เกิดการหล่อหลอมต่อปัญหาต่าง ๆ ทั้งปัญหาเยาวชน การขาดจิตสำนึกต่อสังคม การแพร่ระบาดของยาเสพติด โรคเอดส์ รวมทั้งปัญหาด้านความมั่นคงตามแนวชายแดน รวมถึงแนวโน้มของเยาวชนบนพื้นที่สูงที่จะอพยพไปประกอบอาชีพในเมืองเพิ่มมากขึ้น ทำให้ขาดแคลนแรงงานในชุมชน กล่าวได้ว่าชุมชนบนพื้นที่สูงมีภูมิต้านทานต่อการเปลี่ยนแปลงน้อย ซึ่งจะกลายเป็นปัญหาสังคมในอนาคต สำหรับการดำเนินงานพัฒนาพื้นที่สูงที่ประสบผลสำเร็จเป็นรูปธรรมมากที่สุดในช่วงที่ผ่านมา คือ การดำเนินงานของโครงการหลวง ซึ่งถือเป็นแหล่งรวมของทุนที่เป็นองค์ความรู้ของการพัฒนาพื้นที่สูงที่สำคัญของประเทศ โดยสามารถส่งเสริมการปลูกพืชเศรษฐกิจทดแทนฝิ่น การพัฒนาชีวิตความเป็นอยู่ของราษฎรบนพื้นที่สูง และการฟื้นฟูสภาพสิ่งแวดล้อม

จากองค์ความรู้และประสบการณ์ที่ผ่านมาและการเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อมในปัจจุบัน ได้ก่อให้เกิดโอกาสที่สนับสนุนการพัฒนาราษฎรบนพื้นที่สูงให้มีความมั่นคงในการดำรงชีวิต ก้าวสู่การพัฒนาอย่างยั่งยืน คือ การที่ประชาชนและรัฐให้ความสำคัญกับนโยบายที่จะส่งเสริมเครือข่ายการเรียนรู้จากโครงการหลวง โครงการตามแนวพระราชดำริต่าง ๆ รวมทั้งส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชนเพื่อเสริมสร้างให้ชุมชนมีความเข้มแข็งและพึ่งพาตนเองได้ ตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง กระแสการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ธรรมชาติและวัฒนธรรมท้องถิ่นที่ได้รับความนิยมเพิ่มมากขึ้น เป็นโอกาสสำคัญในการได้รับความร่วมมือจากชุมชนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม รวมทั้งฟื้นฟูเอกลักษณ์ท้องถิ่น ขณะเดียวกันกระแสความนิยมในการบริโภคอาหารที่มีความปลอดภัยและอาหารสุขภาพเพิ่มขึ้นทั้งในและต่างประเทศ ทำให้เปิดโอกาสในการขยายตลาดสินค้าที่เกี่ยวข้องกับอาหารปลอดภัยและอาหารสุขภาพที่ผลิตจากความหลากหลายของพืชพรรณบนพื้นที่สูงได้อีกมาก ความสำเร็จในการปลูกพืชทดแทนฝิ่นเป็นที่ยอมรับจากนานาประเทศที่มีสภาพปัญหาการปลูกพืชเสพติดเช่นเดียวกัน ทำให้ได้รับความสนใจจากหลายหน่วยงานและจากหลายประเทศที่จะแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ซึ่งถือเป็นโอกาสของประเทศไทยที่จะสามารถพัฒนาขีดความสามารถโดยกระบวนการแลกเปลี่ยนองค์ความรู้ในระดับนานาชาติได้ สำหรับข้อจำกัดของการพัฒนาพื้นที่สูง จะต้องคำนึงและให้ความสำคัญในการกำหนดกลยุทธ์ในการพัฒนา มีหลายประการ โดยเฉพาะการกำหนดนโยบายการฟื้นฟูและอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ รวมทั้งข้อกฎหมายที่เกี่ยวข้องในการกำหนดเขตที่ดิน ป่าไม้ และพื้นที่ทำกิน ที่ยังไม่สอดคล้องกับสภาพปัญหาและบริบทของภูมิสังคมของชุมชนบนพื้นที่สูงอย่างแท้จริง ทำให้เกิดปัญหาความขัดแย้งจากการปฏิบัติตามนโยบายและข้อกฎหมาย การพัฒนายังต้องคำนึงถึงความละเอียดอ่อนของปัญหาความมั่นคงตามแนวชายแดน ควบคู่กับความสมดุลของการพัฒนาทั้งทางด้านเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม และการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติไปพร้อมกัน อีกทั้งผลผลิตพืชเขตหนาวที่นำเข้าเพิ่มขึ้นตามข้อตกลงเขตการค้าเสรี ส่งผลกระทบต่อตลาดของผลผลิตของเกษตรกรบนพื้นที่สูง ทำให้รายได้ลดลง จึงเป็นปัจจัยเสี่ยงที่อาจก่อให้เกิดการหวนกลับไปสู่การปลูกพืชเสพติดเช่นเดิม นอกจากนี้ระบบฐานข้อมูลบนพื้นที่สูงที่มีอยู่ในปัจจุบันยังไม่ครอบคลุม และไม่เชื่อมโยงซึ่งกันและกัน ทำให้การวางแผนและการกำหนดมาตรการพัฒนาในแต่ละพื้นที่ไม่สอดคล้องกับข้อเท็จจริง และขาดประสิทธิภาพ จะเห็นได้ว่า ปัญหาบนพื้นที่สูงมีความหลากหลายและเกี่ยวข้องกับวิถีชีวิตของคนและชุมชน มีความสลับซับซ้อน และมีหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจำนวนมาก ดังนั้นการแก้ไขปัญหาก็จำเป็นต้องมีการวางแผนและดำเนินการอย่างบูรณาการเพื่อการแก้ไขปัญหาและพัฒนาาร่วมกัน

1.2.5 สถานการณ์การจัดที่ดินเพื่อการครองชีพ และการพัฒนาศักยภาพสมาชิก และชุมชนในเขตนิคมสร้างตนเอง

กรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ มีภารกิจในการจัดสรรที่ดินเพื่อการครองชีพและส่งเสริมการประกอบอาชีพให้แก่ผู้เป็นสมาชิกนิคมสร้างตนเองในความดูแลตามพระราชบัญญัติจัดที่ดินเพื่อการครองชีพ พ.ศ. 2511 โดยจัดสรรที่ดินทำกินให้แก่ราษฎรยากจน ไม่มีที่ดินทำกิน และราษฎรที่อพยพโยกย้ายถิ่นฐานเนื่องจากได้รับผลกระทบจากการดำเนินนโยบายของรัฐบาลในอดีต เช่น การสร้างเขื่อนกักเก็บน้ำ การจำกัดการขยายตัวของอาชีพขอทาน พื้นที่น้ำท่วม พื้นที่ภัยผู้ก่อการร้ายคอมมิวนิสต์ โดยจัดตั้งนิคมสร้างตนเอง 44 แห่ง 36 จังหวัด ทั่วทุกภาค เพื่อบริหารจัดการที่ดิน พร้อมทั้งการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและพัฒนาคุณภาพชีวิตของสมาชิก โดยส่งเสริมอาชีพเกษตรกรรมเพื่อให้เกิดความมั่นคงทางรายได้ การให้บริการสวัสดิการขั้นพื้นฐาน และได้รับการมสิทธิครอบครองที่ดินเป็นของตนเองในที่สุด โดยมีพื้นที่ในการดูแลทั้งหมด 6,250,554 ไร่ เป็นพื้นที่จัดสรร 4,082,458 ไร่ จำนวนสมาชิก 359,891 ครอบครัว จำนวนราษฎรเดิม 222,508 ราย ราษฎรจัดสรร 137,383 ราย จำนวนประชากรทั้งหมด 1,386,145 ราย ผู้ด้อยโอกาส 229,860 ราย ซึ่งยังคงมีสภาพปัญหาขาดความมั่นคงในที่ดินทำกิน ปัญหาภัยแล้ง ปัจจุบันนิคมสร้างตนเองประสบปัญหาพื้นที่ทับซ้อนเนื่องจากจำนวนของราษฎรเพิ่มขึ้น และมีความต้องการพื้นที่ทำกินมากขึ้นตามลำดับ จึงได้ทำการบุกรุกพื้นที่ในเขตนิคมสร้างตนเอง จำนวน 18,000 ราย เนื้อที่ประมาณ 221,886 ไร่ ทั้งนี้นิคมสร้างตนเองได้มีการเตรียมแนวทางการแก้ปัญหา โดยดำเนินการสำรวจราษฎรและจำนวนพื้นที่ที่ถูกบุกรุกในเขตพื้นที่นิคมสร้างตนเอง เพื่อจัดทำฐานข้อมูลสภาพปัญหาและความต้องการของราษฎรเพื่อหาแนวทางแก้ไขอย่างเป็นระบบ ควบคู่กับการเร่งดำเนินการพัฒนาคุณภาพชีวิตของราษฎรในเขตพื้นที่นิคมสร้างตนเอง ทั้งนี้การบริหารจัดการนิคมสร้างตนเองเพื่อให้บรรลุเป้าหมายการบริหารจัดการ คือ การถอนสภาพนิคมสร้างตนเองให้เข้าสู่การเป็นชุมชนปกติ ตามเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติจัดที่ดินเพื่อการครองชีพ พ.ศ. 2511 ถือเป็นข้อท้าทายของกรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการภายใต้ข้อจำกัดด้านกำลังคนและทรัพยากร และการไม่มีระบบสารสนเทศและฐานข้อมูลในการบริหารจัดการ ทั้งในเรื่องของการรังวัดที่ดิน การทำแผนที่ระวางที่ดินที่ถูกต้องได้มาตรฐาน การเร่งรัดหนี้สินของสมาชิกนิคมสร้างตนเอง รวมถึงปัญหาที่ดินทับซ้อนระหว่างหน่วยงานของรัฐ และการบุกรุกที่ดินของราษฎร

1.2.6 สถานการณ์องค์กรสวัสดิการสังคมและประชาสังคม

การจัดทะเบียนเป็นองค์กรสวัสดิการสังคม ตามพระราชบัญญัติการส่งเสริมสวัสดิการสังคมแห่งชาติ พ.ศ. 2546 และแก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. 2550 ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2548 – 2559 มีการรับรององค์กรสาธารณประโยชน์ จำนวน 4,800 องค์กร สำหรับการรับรองเป็นองค์กรสาธารณประโยชน์ให้แก่องค์กรสวัสดิการชุมชน ซึ่งเริ่มดำเนินการตั้งแต่ปี พ.ศ. 2551 จนถึงปี พ.ศ. 2559 มีการรับรององค์กรสวัสดิการชุมชนรวมทั้งสิ้น 5,225 องค์กร คิดเป็นร้อยละ 14.84 เมื่อเทียบกับข้อมูลองค์กรสวัสดิการชุมชนที่สถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน (พอช.) ให้การสนับสนุนและพัฒนาศักยภาพ

ในส่วนขององค์กรภาคประชาสังคม ซึ่งประกอบด้วย องค์กรที่ไม่ใช่หน่วยงานของรัฐ ทั้งที่เป็นนิติบุคคลหรือไม่เป็นนิติบุคคล ต้องไม่จัดตั้งหรือดำเนินการโดยพรรคการเมือง หรือดำเนินกิจกรรมในลักษณะการแสวงหาอำนาจรัฐหรือเอื้อประโยชน์ต่อพรรคการเมือง แต่มีวัตถุประสงค์ในด้านการพัฒนาสังคมและไม่แสวงหากำไรมาแบ่งปันกัน เช่น องค์กรหรือสถานสาธารณกุศลที่จัดตั้งขึ้นตามกฎหมาย องค์กรพัฒนาเอกชน องค์กรภาคประชาชน องค์กรสาธารณประโยชน์ รวมถึงพลังพลเมือง ซึ่งหมายถึงกลุ่มบุคคลที่มีวิถีชีวิตหรือความสัมพันธ์กันทางสังคม เศรษฐกิจ วัฒนธรรม หรือความสัมพันธ์ในด้านอื่น และมีวัตถุประสงค์หรือผลประโยชน์ร่วมกันเพื่อประโยชน์ของชุมชนหรือส่วนรวม การรวมตัวขององค์กรภาคประชาสังคมยังคงเป็นแบบหลวม ๆ ไม่มีระบบที่ชัดเจน และไม่มีสถิติข้อมูลการทะเบียนขององค์กรภาคประชาสังคมทั้งในระดับพื้นที่และในภาพรวมของประเทศ การเสริมสร้างขีดความสามารถขององค์กรและบุคลากรคนทำงานยังเป็นไป

แบบไร้ทิศทางขึ้นอยู่กับการบริหารจัดการของตนเอง รวมถึงแหล่งที่มาของงบประมาณ ซึ่งส่วนใหญ่คือการรับบริจาคและการขอรับการสนับสนุนผ่านกองทุนและหน่วยงานของรัฐเป็นหลัก สำหรับการดำเนินการใด ๆ ขององค์กรภาคประชาสังคมอ้างอิงกฎหมายที่เกี่ยวข้อง สำหรับกฎหมายที่บัญญัติถึงการเป็นองค์กรภาคประชาสังคมโดยตรง ยังคงเป็นลักษณะของมาตรการการบริหาร คือระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการส่งเสริมและพัฒนางานองค์กรภาคประชาสังคม พ.ศ. 2558 ใช้กลไกคณะกรรมการในการขับเคลื่อนงานแบบรวมศูนย์ที่ส่วนกลาง ซึ่งอยู่ระหว่างการจัดทำแผนยุทธศาสตร์การส่งเสริมและพัฒนางานองค์กรภาคประชาสังคมฉบับแรก ทั้งนี้ความท้าทายของกรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการเพื่อส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพของภาคประชาสังคมเพื่อนำพาสังคมและประเทศก้าวไปสู่ความมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน ในอนาคต 20 ปีข้างหน้า คือ การเสริมสร้างเครือข่ายที่เป็นระบบ มีความเข้มแข็ง มีเป้าหมายและวิธีการทำงานที่เหมาะสม สามารถเชื่อมต่อกลไกภาครัฐ และเชื่อมต่อนโยบายของรัฐบาล มีการเสนอความคิดเห็นอันเป็นประโยชน์ และเป็นการแสวงหาความร่วมมือในการจัดความขัดแย้งเพื่อเปลี่ยนแปลงประเทศ

นอกจากนี้กรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการยังมีอาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (อพม.) ซึ่งถือเป็นกลไกที่สำคัญในการหนุนเสริมการทำงานด้านพัฒนาสังคมและสวัสดิการสังคมให้แก่หน่วยงานรัฐ และภาคประชาสังคมในระดับชุมชน ท้องถิ่น โดยปัจจุบันมีประชาชนหลายสาขาอาชีพขึ้นทะเบียนและผ่านการอบรมสู่การเป็นสมาชิก อพม. รวม 133,253 คน ทั้งนี้การบริหารจัดการ อพม. เพื่อเป็นหุ้นส่วนทางสังคมในการพัฒนาคุณภาพชีวิตประชาชน และเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนท้องถิ่น ยังคงจำเป็นต้องได้รับการส่งเสริมทั้งในเชิงปริมาณและคุณภาพ โดยเฉพาะการเสริมสร้างทัศนคติที่ดีในการร่วมรับผิดชอบต่อสังคม เห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวม เสียสละ และซื่อสัตย์ การพัฒนาศักยภาพ การเสริมสร้างความรู้ และการเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร เพื่อพร้อมรับการเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้นในบริบทสังคม เศรษฐกิจ การเมือง และภาวะภัยคุกคามใหม่ ๆ ที่จะเกิดขึ้น สำหรับความท้าทายในงาน อพม. มีทั้งในเชิงการบริหารจัดการเชิงโครงสร้างกับการปฏิบัติงานของ อพม. ด้วย งาน อพม. ได้มีการตัดโอนจากสำนักงานปลัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (สป.พม.) ให้มาอยู่ในการกำกับดูแลของกรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ (พส.) แต่ในการบริหารจัดการในระดับพื้นที่ สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัด (พมจ.) ซึ่งเป็นหน่วยงานในสังกัด สป.พม. ยังคงเป็นหน่วยหลักในการประสานงานพัฒนาคุณภาพ และกำกับดูแลนโยบายและการสั่งการ จึงมีลักษณะข้ามสายการบังคับบัญชา ทำให้เกิดความล่าช้า อีกทั้งนโยบายกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ในการให้อาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์เป็นอาสาสมัครในทุกหน่วยงานของรัฐภายใต้สังกัด พม. โดยการต่อยอดพัฒนาคุณภาพเฉพาะด้านให้แก่ อพม. ตามภารกิจของหน่วยงาน ภายใต้นโยบาย “อ. เดียว” ดังนั้นการให้ความสำคัญและการมีส่วนร่วมของหน่วยงานในสังกัด พม. เพื่อวางระบบบริหารงาน ระบบประสานงาน ระบบการพัฒนาคุณภาพ และระบบสนับสนุนการปฏิบัติงานของ อพม. จึงเป็นสิ่งสำคัญที่จะทำให้ อพม. ได้สร้างคุณค่าในตนเอง และเกิดประโยชน์สูงสุดต่อชุมชน สังคม และประเทศชาติ ทั้งทำให้การขับเคลื่อนนโยบายอาสาสมัครเดียว (อ. เดียว) เป็นรูปธรรมและบรรลุเป้าหมายที่คาดหวังไว้

1.2.7 สถานการณ์กองทุนส่งเสริมการจัดสวัสดิการสังคม

กองทุนส่งเสริมสวัสดิการสังคม มีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นทุนใช้จ่ายในการส่งเสริมการจัดสวัสดิการสังคมตามพระราชบัญญัติส่งเสริมสวัสดิการสังคมแห่งชาติ พ.ศ. 2546 และแก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. 2550 โดยมีเงินทุนประเดิม 30 ล้านบาท มีการดำเนินงานใน 2 ลักษณะคือ **ระบบปกติ** ซึ่งโครงการจะถูกนำส่งมายังคณะอนุกรรมการพิจารณาหลักนอกลงในส่วนกลาง กับ**ระบบกระจายกองทุนไปสู่ภูมิภาคและท้องถิ่น** เพื่อให้กองทุนสามารถเข้าถึงกลุ่มเป้าหมายที่ครอบคลุมทั้งในมิติพื้นที่และเชิงประเด็น รวมถึงมุ่งเน้นบูรณาการงาน การมีส่วนร่วมของหุ้นส่วนการพัฒนาในทุกระดับ ทั้งต้องผ่านเวทีประชาคม/การรับฟังความคิดเห็นจากภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง โดยการพิจารณาหลักนอกลงและการบริหารกองทุนอยู่ในอำนาจอนุกรรมการระดับจังหวัดและกรุงเทพมหานคร และเป็นไปตามสัดส่วนความเห็นชอบจากคณะกรรมการระดับชาติ เงินงบประมาณดำเนินการของกองทุนได้รับการสนับสนุนเงินงบประมาณแผ่นดินจากรัฐบาล โดยได้รับการจัดสรรมากที่สุด

ในปี พ.ศ. 2551 ในวงเงิน 450 ล้านบาท เพื่อใช้ในการสนับสนุนการดำเนินงานสวัสดิการสังคมของชุมชน ท้องถิ่น และการดำเนินงานในมิติกลุ่มเป้าหมาย มิติพื้นที่ และเชิงประเด็น ของแต่ละจังหวัด และในปี พ.ศ. 2553 กองทุนไม่ได้รับการจัดสรรงบประมาณจากรัฐเนื่องจากยังคงมีเงินในกองทุนจำนวนมาก อีกทั้งเกิดภาวะวิกฤติทางเศรษฐกิจในประเทศ สำหรับปีงบประมาณ 2559 กองทุนได้รับการจัดสรรงบประมาณเป็นเงิน 110 ล้านบาท เท่ากับปี 2558 โดยในปี 2559 ได้สนับสนุนโครงการด้านสวัสดิการสังคม รวม 2,495 โครงการ ให้แก่ 2,488 องค์กร ซึ่งโครงการที่ได้รับการสนับสนุนส่วนใหญ่เป็นโครงการในสาขาบริการสังคมทั่วไป ร้อยละ 54.99 สาขาการทำงานและรายได้ ร้อยละ 16.74 สาขาสุขาพอนามัย ร้อยละ 9.02 สาขาการศึกษา ร้อยละ 8.94 สาขานันทนาการ ร้อยละ 5.38 สาขากระบวนการยุติธรรม ร้อยละ 3.99 สาขาที่อยู่อาศัย ร้อยละ 0.92 มีผู้ได้รับประโยชน์จากการดำเนินงานรวม 3,581,953 คน ซึ่งส่วนใหญ่เป็นประชาชนทั่วไป ที่อยู่ในวัยแรงงาน ร้อยละ 43.79 เด็กและเยาวชน ร้อยละ 29.61 ผู้สูงอายุ ร้อยละ 6.94 ครอบครัว ร้อยละ 5.56 สตรี ร้อยละ 2.04 ผู้ยากไร้ ผู้ด้อยโอกาส ร้อยละ 1.19 ผู้พิการ ร้อยละ 0.94 ผู้ติดเชื้อ ผู้ป่วยเอดส์ ร้อยละ 0.26 ผู้ติดยาเสพติด ร้อยละ 0.18 นอกจากกลุ่มเป้าหมายข้างต้นแล้ว กองทุนได้สนับสนุนการดำเนินงานที่ภาคประชาสังคมได้รับผลประโยชน์เพียงร้อยละ 5.69 ซึ่งส่วนใหญ่เป็นกลุ่มของผู้นำชุมชน คณะกรรมการองค์กรภาคประชาชน แกนนำ และอาสาสมัคร สำหรับบุคลากรด้านสวัสดิการสังคม ได้รับประโยชน์จากการดำเนินงานกองทุนเพียงร้อยละ 1.74 ซึ่งตอบสนองต่อยุทธศาสตร์สวัสดิการสังคมไทย ฉบับที่ 2 พ.ศ. 2554 – 2559 ในด้านการสร้างและพัฒนาระบบสวัสดิการสังคม เพื่อสวัสดิการถ้วนหน้า ร้อยละ 78.71 ด้านการสร้างและพัฒนามาตรฐานการเงิน การคลัง และการระดมทุนเพื่อสังคม ร้อยละ 7.90 ด้านการเสริมพลังทุกภาคส่วนสู่สังคมสวัสดิการ ร้อยละ 7.47 ด้านการขับเคลื่อนระบบสวัสดิการสังคมไทยสู่ประชาคมอาเซียนและประชาคมโลก ร้อยละ 5.07 ด้านการสร้างความเข้มแข็งของระบบเตรียมความพร้อมและฟื้นฟู ในภาวะฉุกเฉิน ร้อยละ 0.73 และด้านการพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานบริการและการบริหารจัดการ ร้อยละ 0.10 ทั้งนี้ โครงการที่ได้รับการสนับสนุนจากกองทุนหลายโครงการมีการต่อยอดการทำงานด้านสวัสดิการสังคม โดยการขยายพื้นที่ ดำเนินการ ขยายกลุ่มเป้าหมาย หรือให้ท้องถิ่น ชุมชน ดำเนินการต่อ

1.2.8 สถานการณ์การส่งเสริมความรับผิดชอบต่อสังคมของภาคธุรกิจ

กระแสแนวคิดความรับผิดชอบต่อสังคมของภาคธุรกิจ (Corporate Social Responsibility :CSR) หรือบรรษัทภิบาล มีความชัดเจนและถูกกำหนดเป็นกรอบการดำเนินงานเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนของภาคธุรกิจ ในปี 2543 โดยองค์การสหประชาชาติ และถูกกำหนดเป็นแนวปฏิบัติที่ดีสำหรับบรรษัทข้ามชาติสำหรับสมาชิก OECD ให้นำแนวทาง CSR ไปปฏิบัติ และให้ติดต่อการค้าเฉพาะคู่ค้าที่มี CSR ทั้งมีการนำแนวคิด CSR มากำหนดดัชนีชี้วัดความสำเร็จของการดำเนินธุรกิจ และกิจการการค้า เป็นการแสดงความรับผิดชอบต่อสังคมตามมาตรฐานระหว่างประเทศ โดยองค์การระหว่างประเทศว่าด้วยการมาตรฐาน (International Organization for Standardization : ISO) ที่เรียกว่า ISO 26000 – Social Responsibility ซึ่งมีลักษณะเป็นแนวปฏิบัติ (Guidance) แต่ไม่ใช่ข้อกำหนด (Requirement) ที่องค์การนำไปขอการรับรองมาตรฐาน โดยการแสดงความรับผิดชอบต่อสังคมจะคำนึงถึงระบบเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม เนื่องจากการนำพากิจการไปสู่ความยั่งยืนอย่างแท้จริง อย่างไรก็ตามความรับผิดชอบต่อสังคมของภาคธุรกิจมีแรงผลักดันที่ทำให้กิจการต่าง ๆ ต้องให้ความสำคัญ เนื่องจากเป็นความคาดหวังและความต้องการของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ทั้งผู้ถือหุ้น ผู้ลงทุน ลูกค้า ผู้บริโภค รัฐบาล หน่วยงานของภาครัฐ ตลอดจนชุมชน สังคม นอกจากนี้การเคลื่อนไหวทางสังคม รวมถึงกิจกรรมขององค์กรพัฒนาภาคเอกชนและกลุ่มที่ผลักดันนโยบายสาธารณะต่าง ๆ ได้เรียกร้องให้ภาคธุรกิจแสดงจุดยืนเรื่องความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม ด้วยได้รับผลกระทบที่เกิดขึ้นจากการประกอบธุรกิจ ทำให้รัฐบาลต่าง ๆ ได้มีการออกกฎหมาย ระเบียบ และมาตรการทางภาษีทั้งในเชิงบังคับ และจูงใจให้ภาคธุรกิจมีส่วนร่วมรับผิดชอบต่อสังคมในอันที่จะปกป้องประโยชน์ส่วนรวม และเพื่อให้เกิดความสงบเรียบร้อยในสังคม นอกจากนี้ภาครัฐยังมีบทบาทในการส่งเสริม CSR ในลักษณะของการอำนวยความสะดวก การเป็นหุ้นส่วน และการสนับสนุนแก่ภาคธุรกิจให้สามารถดำเนินการ CSR ของภาคธุรกิจไปในทิศทางที่ถูกต้องและเหมาะสมกับบริบทของสังคมนั้น โดยในกรอบ

การพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development) องค์การสหประชาชาติได้บรรจุเรื่องความรับผิดชอบต่อสังคมไว้เช่นเดียวกัน การจัดตั้งประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (AEC) และประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียน (ASCC) ได้ให้ความสำคัญกับประเด็นการส่งเสริม CSR ทั้งในเชิงนโยบายสาธารณะ และเครื่องมือทางกฎหมาย ให้เป็นไปในทิศทางเดียวกันทั้งอาเซียน และมีแนวโน้มที่จะพัฒนาตามมาตรฐานความรับผิดชอบต่อสังคมที่เป็นสากล

สำหรับประเทศไทยการดำเนินการ CSR จำนวนมากเป็นการริเริ่มเองของภาคธุรกิจ โดยที่ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยมีการรณรงค์ส่งเสริมให้กิจการต่าง ๆ ดำเนินงาน CSR โดยเฉพาะบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ จะมีนโยบายด้าน CSR และมีการขับเคลื่อนเป็นรูปธรรมเพื่อสร้างคุณค่าและประโยชน์ให้แก่องค์กร ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ชุมชน สังคม และประเทศชาติ ซึ่งความท้าทายในบริบท CSR ของภาคธุรกิจ นอกจากความคาดหวังจากสังคมแล้ว ยังต้องคำนึงถึงข้อกำหนดของกฎหมาย และจกต้องไม่ขัดกับจารีตของสังคม รวมถึงประสิทธิผลของการดำเนินงาน CSR โดยความสมัครใจของภาคธุรกิจจะเป็นเพียงภาพประชาสัมพันธ์หรือสร้างบรรทัดฐานที่ดีสำหรับการประกอบธุรกิจอย่างมีความรับผิดชอบต่อ โดยภาครัฐมีการส่งเสริม CSR ของภาคธุรกิจในรูปแบบที่หลากหลายขึ้นอยู่กับการกิจของหน่วยงานรัฐ อาทิ การกำกับดูแลกิจการ โดยออกกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับภาคธุรกิจ หรือกฎระเบียบเกี่ยวกับหลักทรัพย์ ตลาดหลักทรัพย์ เพื่อกำหนดให้มีการนำหลักบรรษัทภิบาลสากลมาใช้เป็นแนวปฏิบัติสำหรับภาคธุรกิจ หรือให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียของกิจการร่วมกำหนดประมวลจรรยาบรรณสำหรับภาคธุรกิจ ในส่วนของการร่วมพัฒนาชุมชน สังคม ภาครัฐสามารถออกข้อกำหนดให้ภาคธุรกิจต้องให้การอุดหนุนชุมชนรอบถิ่นที่ตั้งของธุรกิจ และใช้แรงจูงใจทางภาษี หรือการจัดให้มีช่องทางหรือเวทีพบปะให้เกิดการชักจูงกันเอง หรือการทำงานแบบหุ้นส่วนระหว่างภาครัฐกับภาคเอกชน รวมถึงการประกาศเกียรติคุณกิจการที่ช่วยเหลือเกื้อกูลชุมชน ในส่วนของการดำเนินการดำเนินงาน CSR ของภาครัฐ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ (สำนักงาน ก.พ.ร.) ได้นำเกณฑ์คุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐ (PMQA) ให้ส่วนราชการต่าง ๆ นำไปใช้และมีการกำกับดูแลตนเองที่ดี เพื่อยกระดับและพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการให้เป็นหน่วยงานที่มีผลการปฏิบัติงานสูง มีมาตรฐานเทียบเคียงมาตรฐานสากล โดยดำเนินการด้วยความโปร่งใส ตรวจสอบได้ มีความรับผิดชอบต่อ ปกป้องผลประโยชน์ของประเทศไทย ดำเนินการอย่างมีจริยธรรม และต้องมีความรับผิดชอบต่อสังคมด้วย

โดยสรุป ความเกี่ยวโยงในบริบทความท้าทายและสถานการณ์ดังกล่าว เป็นโอกาสของประเทศไทย ในการพัฒนาระบบการคุ้มครองทางสังคม การจัดสวัสดิการที่มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น โดยใช้กลไกความร่วมมือในระดับภูมิภาคอาเซียน และการส่งเสริม สนับสนุนจากกลไกสหประชาชาติเพื่อก้าวสู่การพัฒนาอย่างยั่งยืน ในบทบาทภารกิจของกรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ ขณะเดียวกันก็เป็นความท้าทายในการจัดทำนโยบายยุทธศาสตร์และแผนปฏิบัติการ การกำหนดกลุ่มเป้าหมายเพื่อการดูแล คุ้มครอง พิทักษ์สิทธิ และพัฒนาศักยภาพ และการบริหารจัดการข้อมูลสารสนเทศภาคีเครือข่ายการพัฒนา และทรัพยากรที่เพียงพอเหมาะสม เพื่อโอกาสในการเข้าถึงสวัสดิการที่มีคุณภาพ อย่างเท่าเทียมของประชาชนไทยทุกคน ประชาชนอาเซียน และประชาชนโลก รวมถึงการวางระบบการบูรณาการกองทุนส่งเสริมสวัสดิการ สังคมกับกองทุนทางสังคมต่าง ๆ เพื่อลดความซ้ำซ้อนในการสนับสนุนงบประมาณโครงการ สร้างการกระจายแหล่งเงินทุนที่ตอบโจทย์การพัฒนาทั้งในมิติกลุ่มเป้าหมาย พื้นที่ และเชิงประเด็น การให้ความสำคัญในการส่งเสริมและเสริมพลังให้แก่ภาคส่วนภาคีการพัฒนาเพื่อการทำงานร่วมกัน/ทำงานแทนหน่วยงานรัฐ สร้างหุ้นส่วนการพัฒนาที่มีศักยภาพ โดยใช้กลไกบรรษัทภิบาล (CSR : Cooperation Social Responsibility) กิจการเพื่อสังคม/วิสาหกิจเพื่อสังคม (SE :Social Enterprises) การตลาดเพื่อสังคม และการศึกษาวิจัย สร้างองค์ความรู้ ต้นแบบการเรียนรู้ และนวัตกรรม รวมถึงการระดมทุนในรูปแบบต่าง ๆ เพื่อลดภาระพึ่งพิงงบประมาณจากรัฐบาล

2. นโยบายที่สำคัญต่อการขับเคลื่อนงานพัฒนาสังคมและสวัสดิการสังคม

2.1 นโยบายด้านพัฒนาสังคมและสวัสดิการระดับภูมิภาคและประชาคมโลก

2.2.1 การพัฒนาอย่างยั่งยืน

- ยุติความยากจนทุกรูปแบบ
- ยุติความหิวโหย บรรลุความมั่นคงทางอาหารและยกระดับโภชนาการและส่งเสริมเกษตรกรรมที่ยั่งยืน
- สร้างหลักประกันว่า คนมีชีวิตที่มีสุขภาพดี และส่งเสริมสวัสดิภาพสำหรับทุกคนในทุกวัย
- สร้างหลักประกันว่าทุกคนมีการศึกษาที่มีคุณภาพอย่างครอบคลุมและเท่าเทียม และสนับสนุนโอกาสในการเรียนรู้ตลอดชีวิต
- บรรลุความเสมอภาคระหว่างเพศ และเสริมสร้างความเข้มแข็งของผู้หญิงและเด็กหญิงทุกคน
- สร้างหลักประกันให้มีน้ำใช้และมีการบริหารจัดการน้ำและการสุขาภิบาลอย่างยั่งยืนสำหรับทุกคน
- สร้างหลักประกันให้ทุกคนเข้าถึงพลังงานสมัยใหม่ในราคาที่ย่อมเยาเชื่อถือได้และยั่งยืน
- ส่งเสริมการเติบโตทางเศรษฐกิจที่ต่อเนื่อง ครอบคลุม และยั่งยืน การจ้างงานเต็มที่และมีผลิตภาพ และการมีงานที่มีคุณค่าสำหรับทุกคน
- สร้างโครงสร้างพื้นฐานที่มีความทนทาน ส่งเสริมการพัฒนาอุตสาหกรรมที่ครอบคลุมและยั่งยืน และส่งเสริมนวัตกรรม
- ลดความไม่เสมอภาคภายในและระหว่างประเทศ
- ทำให้เมืองและการตั้งถิ่นฐานของมนุษย์มีความครอบคลุม ปลอดภัย มีภูมิต้านทาน และยั่งยืน
- สร้างหลักประกันให้มีรูปแบบการบริโภคและผลิตที่ยั่งยืน

13. ดำเนินการอย่างเร่งด่วนเพื่อต่อสู้กับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและผลกระทบ
14. อนุรักษ์และใช้ประโยชน์จากมหาสมุทร ทะเล และทรัพยากรทางทะเล อย่างยั่งยืนเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน
15. ปกป้อง ป่าชุมชน และส่งเสริมการใช้ระบบนิเวศแบบอย่างยั่งยืน การบริหารจัดการป่าไม้ที่ยั่งยืน การต่อต้านการกลายสภาพเป็นทะเลทราย หยุดยั้งการเสื่อมโทรมของที่ดินและฟื้นฟูสภาพดิน และหยุดยั้งการสูญเสียความหลากหลายทางชีวภาพ
16. ส่งเสริมสังคมที่สงบสุข และครอบคลุมเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน ให้ทุกคนเข้าถึงความยุติธรรม และสร้างสถาบันที่มีประสิทธิภาพ รับผิดรับชอบและครอบคลุมในทุกระดับ
17. เสริมความเข้มแข็งให้แก่งlobalการดำเนินงานและฟื้นฟูหุ้นส่วนความร่วมมือระดับโลกสำหรับการพัฒนาที่ยั่งยืน

วัฒนธรรมการขับเคลื่อนสู่ความยั่งยืน (Culture of Sustainability)
ผ่านการพัฒนาอย่างสมดุลใน 4 มิติ

- การจัดการน้ำและสุขภาพ
- พลังงานสะอาดที่ทุกคนเข้าถึงได้
- การรับมือการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ
- การใช้ประโยชน์จากมหาสมุทรและทรัพยากรทางทะเล
- การใช้ประโยชน์จากระบบนิเวศทางบก

การรักษาสิ่งแวดล้อม
(Environmental Wellness)

- Resource/ energy use
- Waste management practices
- Water & air quality
- Integrity of supply chain
- Compliance with standards

การยกระดับคุณค่ามนุษย์
(Human Wisdom)

- Human potentiality
- Human creativity & value creation
- Intellectual independence
- Individual autonomy
- Free culture

- การมีสุขภาพและความเป็นอยู่ที่ดี
- การศึกษาที่เท่าเทียม
- ความเท่าเทียมทางเพศ

ความร่วมมือเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

ความมั่งคั่งทางเศรษฐกิจ
(Economic Wealth)

- Profitability
- Return on investment
- Growth
- Customer satisfaction & retention

ความอยู่ดี มีสุข
(Social Well-being)

- Labor practices
- Maintenance of human right
- Impact on the communities
- Taking responsibility for products

- การจ้างงานที่มีคุณค่าและการเติบโตทางเศรษฐกิจ
- อุตสาหกรรม นวัตกรรม โครงสร้างพื้นฐาน
- ลดความเหลื่อมล้ำ
- แผนการบริโภคและการผลิตที่ยั่งยืน

- จัดความยากจน
- จัดความหิวโหย
- เมืองและถิ่นฐานมนุษย์อย่างยั่งยืน
- สังคมสงบสุข ยุติธรรม ไม่แบ่งแยก

2.1.2 แผนงานประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียน พ.ศ. 2568 (ค.ศ. 2025) ASEAN Socio-Cultural Community : ASCC

1. เกี่ยวข้องและเป็นประโยชน์ต่อประชาชนอาเซียน เสริมสร้างความรู้ถึงความเป็นเจ้าของ ความมุ่งมั่น การมีส่วนร่วมและความรับผิดชอบต่อสังคมของประชาคมอาเซียน (12 มาตรการ)
2. ครอบคลุม ส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิของสตรี เด็ก เยาวชน ผู้สูงอายุ คนพิการ แรงงานต่างด้าว กลุ่มชนกลุ่มน้อยทางชาติพันธุ์ต่าง ๆ รวมถึงกลุ่มผู้ด้อยโอกาสและกลุ่มบุคคลชายขอบตลอดทุกช่วงวัย (63 มาตรการ)
3. ยั่งยืน ส่งเสริมการพัฒนาทางสังคมบนความสมดุลกับสิ่งแวดล้อมผ่านกลไกที่มีประสิทธิภาพ เพื่อตอบสนองความต้องการของประชาชนทั้งในปัจจุบันและอนาคต (10 มาตรการ)
4. มีภูมิคุ้มกัน ยกระดับความสามารถและศักยภาพในการรับมือ ปรับตัว พึ่งตัว และตอบสนองต่อภัยพิบัติ ความท้าทายต่าง ๆ (38 มาตรการ)
5. มีพลวัต เสริมสร้างสิ่งแวดล้อมที่อำนวย เสริมสร้างให้คนและองค์กรเปิดกว้างและปรับตัวมากขึ้น มีความคิดสร้างสรรค์ คิดค้นสิ่งใหม่ ๆ และมีทักษะของการเป็นผู้ประกอบการ (15 มาตรการ)

ความเชื่อมโยงกับการกิจบทบาท พส. คือ การดำเนินการในลักษณะพหุสาขาและพหุภาคี ซึ่งรวมถึง คู่เจรจาและหุ้นส่วนการพัฒนาต่าง ๆ องค์กรในระดับอนุภูมิภาค แคว้นวิชาการ รัฐบาลท้องถิ่น เมือง เทศบาลและนคร ความร่วมมือระหว่างภาครัฐ-เอกชน การมีส่วนร่วมของชุมชน วิสาหกิจชุมชน การมีส่วนร่วมระหว่างองค์กรภาครัฐ-องค์กร ภาคเอกชน/ภาคประชาสังคม บรรษัทภิบาล (Corporate Social Responsibility : CSR) ซึ่งมุ่งเน้นไปที่การยกระดับ และการรักษาระดับการรับรู้และการเป็นสังคมที่เอื้ออาทรของอาเซียน เพิ่มความแน่นแฟ้นเกี่ยวกับอัตลักษณ์อาเซียน ให้ประชาชนอาเซียนมีส่วนร่วม ได้รับการเสริมพลัง และได้รับประโยชน์ โดยการส่งเสริมการมีส่วนร่วมและแนวทางปฏิบัติ ในการมีส่วนร่วม การเสริมสร้างทักษะทางการบริหารจัดการและการใช้เทคโนโลยีที่ล้ำสมัยเพื่อพัฒนาขีดความสามารถขององค์กร ในการจัดการความท้าทายในปัจจุบันและแนวโน้มที่จะเกิดขึ้นใหม่ ส่งเสริมกฎหมาย นโยบาย และแนวทางปฏิบัติที่ไม่เป็น การเลือกปฏิบัติ การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์และแผนงานความร่วมมือระหว่างประเทศสมาชิกเพื่อส่งเสริมความเข้มแข็งให้กับ ภาครัฐการ ส่งเสริมความตระหนักรู้แก่บุคลากรและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในฐานะส่วนหนึ่งของการเสริมสร้างอัตลักษณ์อาเซียน ลดความเหลื่อมล้ำและส่งเสริมการเข้าถึงอย่างเท่าเทียมในสวัสดิการ การคุ้มครองทางสังคม และการมีส่วนร่วมในสังคม การส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชน การส่งเสริมการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ในการพึ่งตนเองทางเศรษฐกิจและการดำรงชีวิต ที่ยั่งยืนเพื่อขจัดความยากจน โดยคำนึงถึงหลักการทำงานตลอดห่วงโซ่มูลค่าและยึดมั่นตามหลักการฐานสิทธิ ซึ่งกลุ่มเป้าหมาย ในการกิจ พส. ได้แก่ กลุ่มคนกลุ่มน้อยทางชาติพันธุ์ กลุ่มผู้ด้อยโอกาส กลุ่มคนยากจน กลุ่มบุคคลชายขอบ บุคคลที่อาศัย อยู่ในพื้นที่ห่างไกลและบริเวณชายแดน และพื้นที่อ่อนไหวต่อสภาพภูมิอากาศ เพื่อลดความเสี่ยงในห้วงเวลาเกิดเหตุการณ์วิกฤติ และภัยพิบัติ รวมถึงการส่งเสริมชุมชนที่มีสุขภาวะ เอื้ออาทร ยั่งยืนและมีผลผลิตภาพ และให้ความสำคัญกับการมีวิถีชีวิต ที่มีสุขภาวะ มีภูมิคุ้มกันต่อภัยคุกคามต่าง ๆ

2.1.3 กรอบและแผนการดำเนินงานตามปฏิญญาอาเซียนว่าด้วยการเสริมสร้าง ความเข้มแข็งทางมาตรการคุ้มครองทางสังคมระดับภูมิภาค

ความเชื่อมโยงกับภารกิจบทบาท พส. คือ การสนับสนุนนโยบาย ยุทธศาสตร์และกลไกในระดับประเทศ เพื่อส่งเสริมการนำแผนงานการคุ้มครองทางสังคมไปสู่การปฏิบัติ เสริมสร้างระบบการกำหนดกลุ่มเป้าหมายที่มีประสิทธิภาพ เพื่อให้บริการการคุ้มครองทางสังคมได้ครอบคลุมกลุ่มคนที่ด้อยโอกาสทางสังคม โดยเน้นยุทธศาสตร์ที่ส่งเสริมการคุ้มครอง การพร้อมให้บริการ ความหลากหลายของบริการ คุณภาพ ความเท่าเทียม ความเหมาะสมด้านราคา ความยั่งยืนของบริการ ความเข้มแข็งของแผนงานการช่วยเหลือทางสังคมให้แก่กลุ่มผู้ด้อยโอกาส การขยายความสามารถในการเข้าถึงบริการ นโยบายการคุ้มครองทางสังคม รวมถึงการฝึกอบรมวิชาชีพ และการติดตามประเมินผลที่เน้นผลลัพธ์และข้อมูลเชิงประจักษ์ การเทียบเคียงบริการการคุ้มครองทางสังคม และผลกระทบในวงกว้างที่เกิดจากการคุ้มครองทางสังคม โดยเฉพาะผลกระทบต่อการพัฒนาแบบองค์รวมของกลุ่มผู้ด้อยโอกาสและการเก็บรวบรวมข้อมูลพื้นฐานที่มีความถูกต้องแม่นยำสำหรับการวางแผนในอนาคต เสริมสร้างศักยภาพของเจ้าหน้าที่ ชุมชน ผู้ให้บริการ ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย เพื่อตอบสนองความต้องการ ความร่วมมือ และความมีประสิทธิภาพที่ดีกว่าของการคุ้มครองทางสังคมในทุกระดับ การสนับสนุนการเข้ามามีส่วนร่วมของกลไกภายใต้หน่วยงานเฉพาะสาขา และเครือข่ายประเทศสมาชิกอาเซียนบวกสาม ในการคุ้มครองทางสังคมแก่ประชาชน โดยเฉพาะ คนยากจน ผู้ด้อยโอกาส ตลอดจนส่งเสริมการทำงานร่วมกันของหลายภาคส่วนเพื่อตอบสนองมาตรการการคุ้มครองทางสังคม ในด้านการปรึกษาหารือ การแลกเปลี่ยนข้อมูลแนวทางปฏิบัติที่ดี การจัดการความรู้ และเสริมสร้าง พัฒนาความเข้มแข็ง ให้กับเครือข่ายและหุ้นส่วนต่าง ๆ ทั้งภายในและระหว่างประเทศสมาชิก รวมถึงองค์กรภายใต้ความรับผิดชอบของสหประชาชาติ ภาคประชาสังคม ภาคเอกชน หุ้นส่วนการพัฒนาและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในการสนับสนุนทรัพยากรที่เพียงพอและการปฏิบัติตามเจตจำนงที่ปรากฏในปฏิญญา

2.2 นโยบายของประเทศไทย

2.2.1 ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ. 2560 – 2575)

ยุทธศาสตร์ชาติ : กรอบการพัฒนาระยะยาว

เพื่อให้บรรลุวิสัยทัศน์

"ประเทศมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เป็นประเทศพัฒนาแล้ว
ด้วยการพัฒนาตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง"

นำไปสู่การพัฒนาให้คนไทยมีความสุข

และตอบสนองต่อการบรรลุ

ซึ่งผลประโยชน์แห่งชาติในการที่จะพัฒนาคุณภาพชีวิต
สร้างรายได้ระดับสูง เป็นประเทศพัฒนาแล้ว และสร้างความสุข
ของคนไทย สังคมมั่นคงเสมอภาคและเป็นธรรม
ประเทศสามารถแข่งขันได้ในระบบเศรษฐกิจ

ความมั่นคง

- **การมีความมั่นคงปลอดภัย** จากภัยและการเปลี่ยนแปลงทั้งภายในประเทศและภายนอกประเทศในทุกระดับ ทั้งระดับประเทศ สังคม ชุมชน ครอบครัว และปัจเจกบุคคล และ**มีความมั่นคงในทุกมิติ** ทั้งมิติเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม และการเมือง
- **ประเทศ** มีความมั่นคงในเอกราชและอธิปไตย มีสถาบันชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ที่เข้มแข็งเป็นศูนย์กลางและเป็นที่ยึดเหนี่ยวจิตใจของประชาชน ระบบการเมืองที่มั่นคงเป็นกลไกที่นำไปสู่การบริหารประเทศที่ต่อเนื่องและโปร่งใสตามหลักธรรมาภิบาล
- **สังคม** มีความปรองดองและความสามัคคี สามารถผนึกกำลังเพื่อพัฒนาประเทศ **ชุมชน มีความเข้มแข็ง ครอบครัว มีความอบอุ่น**
- **ประชาชน** มีความมั่นคงในชีวิต มีงานและรายได้ที่มั่นคงพอเพียงกับการดำรงชีวิต มีที่อยู่อาศัยและความปลอดภัยในชีวิต

ความมั่งคั่ง

- **ประเทศไทยมีการขยายตัวของเศรษฐกิจอย่างต่อเนื่อง** ยกระดับเป็นประเทศในกลุ่มประเทศรายได้สูง ความเหลื่อมล้ำของการพัฒนาลดลง ประชากรได้รับผลประโยชน์จากการพัฒนาอย่างเท่าเทียมกันมากขึ้น
- **เศรษฐกิจมีความสามารถในการแข่งขันสูง** สามารถสร้างรายได้ทั้งจากภายในและภายนอกประเทศ สร้างฐานเศรษฐกิจและสังคมแห่งอนาคต และเป็นจุดสำคัญของการเชื่อมโยงในภูมิภาคทั้งการคมนาคมขนส่ง การผลิต การค้า การลงทุน และการทำธุรกิจ มีบทบาทสำคัญในระดับภูมิภาคและระดับโลก เกิดสายสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจและการค้าอย่างมีพลัง
- **ความสมบูรณ์ในทุนที่จะสามารถสร้างการพัฒนาต่อเนื่องสังคม** ได้แก่ ทุนมนุษย์ ทุนทางปัญญา ทุนทางการเงิน ทุนที่เป็นเครื่องมือเครื่องจักร ทุนทางสังคม และทุนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

ความยั่งยืน

- **การพัฒนาที่สามารถสร้างความเจริญ** รายได้ และคุณภาพชีวิตของประชาชนให้เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง ซึ่งเป็นการเจริญเติบโตของเศรษฐกิจที่ไม่ใช้ทรัพยากรธรรมชาติเกินพอดี ไม่สร้างมลภาวะต่อสิ่งแวดล้อมจนเกินความสามารถในการรองรับและเยียวยาของระบบนิเวศ
- **การผลิตและการบริโภคเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม** และสอดคล้องกับกฎระเบียบของประชาคมโลก ซึ่งเป็นที่ยอมรับร่วมกัน ความอุดมสมบูรณ์ของทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมมีคุณภาพดีขึ้น คนมีความรับผิดชอบต่อสังคม มีความเอื้ออาทร เสียสละเพื่อผลประโยชน์ส่วนรวม
- **มุ่งประโยชน์ส่วนรวมอย่างยั่งยืน** ให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมของประชาชนทุกภาคส่วน เพื่อการพัฒนาในทุกระดับอย่างสมดุล มีเสถียรภาพ และยั่งยืน
- **ประชาชนทุกภาคส่วนในสังคม** ยึดถือและปฏิบัติตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

อนาคตประเทศไทย ปี 2575

เศรษฐกิจและสังคมไทยมีการพัฒนายอย่างมั่นคงและยั่งยืน

โดยสถาบันหลักของชาติดำรงอยู่อย่างมั่นคง เป็นจุดยึดเหนี่ยวของสังคม มีความสามัคคีของคนในชาติ มีความสงบและอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุขในพื้นที่ และมีระดับรายได้ในกลุ่มประเทศรายได้สูง มีความเป็นธรรมในสังคมและความเหลื่อมล้ำลดลงในทุกมิติ ประเทศไทยมีบทบาทสำคัญในภูมิภาคและโลก

ระบบเศรษฐกิจมีความเป็นชาติ การค้าบนฐานการขยายตัวของการค้าปลีก และเศรษฐกิจดิจิทัลที่เข้มข้นขึ้น

มีการเติบโตอย่างมีคุณภาพ กระจายฐานการผลิตและบริการไปในพื้นที่ต่างๆ อย่างทั่วถึง มีเสถียรภาพ แข่งขันบนฐานการพัฒนานวัตกรรม และมีฐานการผลิต บริการ และลงทุนที่เชื่อมโยงในอาเซียน เพื่อให้ประเทศไทยเข้าสู่การมีรายได้สูงภายในปี 2579 และเข้าสู่การเป็นประเทศพัฒนาแล้ว

คนไทยในอนาคต

มีศักยภาพในการร่วมกันพัฒนาประเทศ สามารถปรับตัวรองรับบริบทการพัฒนาในอนาคต มีความพร้อมทั้งทางกาย ใจ สติปัญญา มีทักษะในกาวิเคราะห์อย่างมีเหตุผล มีการเรียนรู้ตลอดชีวิตมีภูมิคุ้มกันต่อการเปลี่ยนแปลง มีจิตสำนึกวัฒนธรรมที่ดี รู้คุณค่าความเป็นไทย และมีความรับผิดชอบ เป็นรากฐานที่มั่นคงของชุมชน สังคม รักชาติ และสถาบันพระมหากษัตริย์

เศรษฐกิจและสังคมพัฒนาอย่างเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

เป็นประเทศที่มีระบบเศรษฐกิจสีเขียว ระดับการปล่อยก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์ต่ำ มีพื้นที่สีเขียวใหญ่ขึ้น ประชาชนมีพฤติกรรมการผลิตและการบริโภคที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม

สังคมไทยเป็นสังคมที่เป็นธรรม มีความเหลื่อมล้ำน้อย

อัตราความยากจนต่ำ มีการกระจายโอกาสการเข้าถึงทรัพยากร การสร้างฐานอาชีพ บริการทางสังคมที่มีคุณภาพ และกระบวนการยุติธรรมอย่างทั่วถึง ไม่คอร์รัปชัน โดยมีประชาชนทุกช่วงวัยมีคุณภาพชีวิตที่ดี ครอบครัวยุติ

ระบบการบริหารภาครัฐที่มีประสิทธิภาพ ทันสมัย รับผิดชอบ โปร่งใส ตรวจสอบได้ และประชาชนมีส่วนร่วม

กระจายอำนาจและมีการกำหนดภารกิจที่เหมาะสมระหว่างส่วนกลาง ภูมิภาค และท้องถิ่น

ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี

ยุทธศาสตร์ ด้านการพัฒนา และเสริมสร้าง ศักยภาพคน

เพื่อพัฒนาคนและสังคมไทย
ให้เป็นรากฐานที่แข็งแกร่งของประเทศ
มีความพร้อมทางกาย ใจ สติปัญญา
มีความเป็นสากล มีทักษะการคิด
วิเคราะห์อย่างมีเหตุผล มีระเบียบวินัย
เคารพกฎหมาย มีคุณธรรมจริยธรรม
รู้คุณค่าความเป็นไทย มีครอบครัวที่มั่นคง

กรอบแนวทางที่ พส. ต้องให้ความสำคัญ

- การพัฒนาศักยภาพคนตลอดช่วงชีวิตให้สนับสนุนการเจริญเติบโตของประเทศ
- การปลูกฝังระเบียบวินัย คุณธรรม จริยธรรม ค่านิยมที่พึงประสงค์
- การสร้างเสริมให้คนมีสุขภาพที่ดี
- การสร้างความอยู่ดีมีสุขของครอบครัวไทย
- เสริมสร้างบทบาทของสถาบันครอบครัวในการบ่มเพาะจิตใจให้เข้มแข็ง

ยุทธศาสตร์ ด้านการสร้างโอกาส ความเสมอภาค และเท่าเทียมกัน ทางสังคม

เพื่อเร่งกระจายโอกาส
การพัฒนาและสร้างความมั่นคง
ให้ทั่วถึง ลดความเหลื่อมล้ำ
ไปสู่สังคมที่เสมอภาคและเป็นธรรม

กรอบแนวทางที่ พส. ต้องให้ความสำคัญ

- สร้างความมั่นคงและการลดความเหลื่อมล้ำทางด้านเศรษฐกิจและสังคม
- การสร้างสภาพแวดล้อมและนวัตกรรมที่เอื้อต่อการดำรงชีวิตในสังคมสูงวัย
- การสร้างความเข้มแข็งของสถาบันทางสังคม พันทุนทางวัฒนธรรมและความเข้มแข็งของชุมชน
- การพัฒนาการสื่อสารมวลชนให้เป็นกลไกในการสนับสนุนการพัฒนา

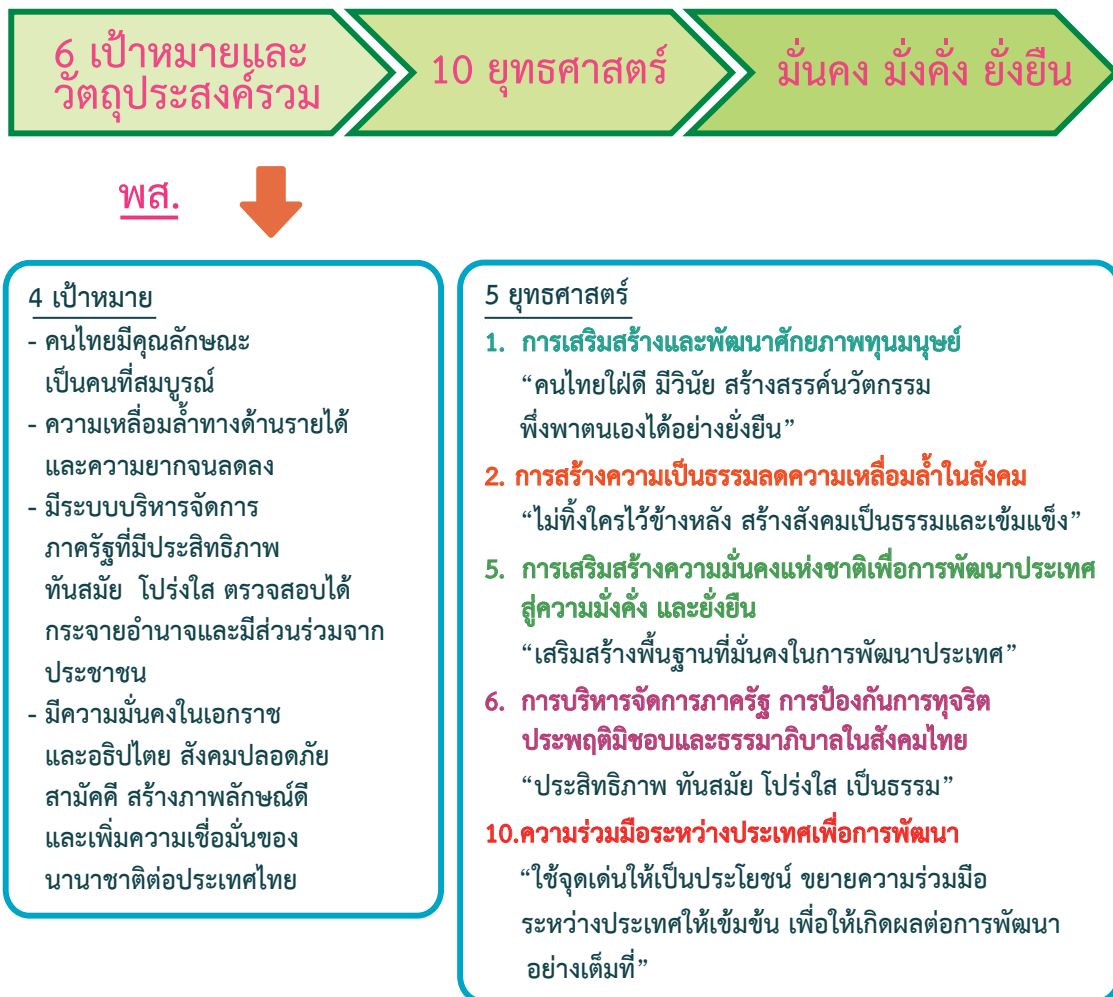
ยุทธศาสตร์ ด้านการปรับสมดุล และพัฒนาระบบ การบริหารจัดการภาครัฐ

เพื่อให้หน่วยงานภาครัฐ
มีขนาดที่เหมาะสมกับบทบาทภารกิจ
มีสมรรถนะสูง มีประสิทธิภาพ
และประสิทธิผล กระจายบทบาทภารกิจ
ไปสู่ท้องถิ่นอย่างเหมาะสม
มีธรรมาภิบาล

กรอบแนวทางที่ พส. ต้องให้ความสำคัญ

- การปรับปรุงโครงสร้าง บทบาท ภารกิจของหน่วยงานภาครัฐ ให้มีขนาดที่เหมาะสม
- การพัฒนาระบบบริหารจัดการกำลังคนและพัฒนาบุคลากรภาครัฐ
- การต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ
- การปรับปรุงกฎหมายและระเบียบต่างๆ ให้ทันสมัยและเป็นสากล
- การพัฒนาระบบการให้บริการประชาชนของหน่วยงานภาครัฐ

2.2.2 แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 พ.ศ. 2560-2564

ยุทธศาสตร์
1 การเสริมสร้างและพัฒนาศักยภาพทุนมนุษย์

แนวทางการพัฒนา

- 1, ปรับเปลี่ยนค่านิยมคนไทยให้มีคุณธรรม จริยธรรม มีวินัย จิตสาธารณะ และพฤติกรรมที่พึงประสงค์ : เสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนในการมีส่วนร่วมจัดกิจกรรมสาธารณะประโยชน์ ผลักดันให้มีการนำวัฒนธรรมการทำงานที่พึงประสงค์ไปปฏิบัติ
- 2, พัฒนาศักยภาพคนให้มีทักษะความรู้ และความสามารถในการดำรงชีวิตอย่างมีคุณค่า : ส่งเสริมแรงงานให้มีความรู้และทักษะตามความต้องการของตลาดงาน
- 3, ยกระดับคุณภาพการศึกษาและการเรียนรู้ตลอดชีวิต : ปรับปรุงแหล่งเรียนรู้ในชุมชนให้เป็นแหล่งเรียนรู้เชิงสร้างสรรค์และมีชีวิต
- 7, ผลักดันให้สถาบันทางสังคมมีส่วนร่วมพัฒนาประเทศอย่างเข้มแข็ง : สร้างสภาพแวดล้อมทางสังคมที่เอื้อต่อการสร้างความเข้มแข็งของครอบครัว ให้สื่อมวลชนเสนอข่าวสารที่เป็นข้อเท็จจริงและสร้างกระแสเชิงบวก จูงใจภาคเอกชนร่วมลงทุนพัฒนาสังคมในรูปแบบใหม่ๆ ที่เป็นนวัตกรรมทางสังคม

**ยุทธศาสตร์
2 การสร้างความ
เป็นธรรม ลดความ
เหลื่อมล้ำในสังคม**

- แผนยุทธศาสตร์ พม.
- แผนยุทธศาสตร์
สวัสดิการสังคมไทย
ฉบับที่ 3

แนวทางการพัฒนา

- 1, เพิ่มโอกาสให้กลุ่มประชากรร้อยละ 40 ที่มีรายได้ต่ำสุด : สร้างโอกาส
มีที่ทำกินเป็นของตนเองอย่างครบวงจร และยกระดับรายได้
เพิ่มการจัดสวัสดิการสังคมให้ประชากรกลุ่มเป้าหมายอย่างเพียงพอ
และเหมาะสม
- 2, กระจายการให้บริการภาครัฐที่มีคุณภาพให้ครอบคลุมและทั่วถึง
: ส่งเสริมและจัดหาโครงสร้างพื้นฐานที่เหมาะสมให้ประชากรกลุ่มต่าง ๆ
โดยเฉพาะกลุ่มเด็ก เยาวชน สตรี ผู้พิการ ผู้สูงอายุ และผู้ด้อยโอกาสทางสังคม
- 3, เสริมสร้างศักยภาพชุมชน พัฒนาเศรษฐกิจชุมชน และการสร้าง
ความเข้มแข็งการเงินเศรษฐกิจฐานราก : สร้างและพัฒนาผู้นำการเปลี่ยนแปลง
ในชุมชน ส่งเสริมชุมชนแห่งการเรียนรู้ด้วยกระบวนการวิจัยและการถ่ายทอด
องค์ความรู้ พัฒนาเศรษฐกิจชุมชน ส่งเสริมการประกอบอาชีพของ
ผู้ประกอบการระดับชุมชน สนับสนุนศูนย์ฝึกอาชีพชุมชน
สร้างความร่วมมือ 3 ฝ่าย (ภาคเอกชน สถานศึกษา ชุมชน)
สนับสนุนชุมชนให้มีส่วนร่วมในการจัดสวัสดิการ บริการ และจัดการ
ทรัพยากรในชุมชน

**ยุทธศาสตร์
5 การเสริมสร้าง
ความมั่นคงแห่งชาติ
เพื่อการพัฒนา
ประเทศสู่ความมั่งคั่ง
และยั่งยืน**

- แผนยุทธศาสตร์ พส.
- แผนปฏิบัติการแก้ไขปัญหา
และพัฒนา
จังหวัดชายแดนภาคใต้

แนวทางการพัฒนา

- 1, การรักษาความมั่นคงภายใน : สร้างจิตสำนึกของคนในชาติ เสริมสร้างความ
ปรองดอง ป้องกันและแก้ไขปัญหาคความไม่สงบในจังหวัดชายแดนภาคใต้
- 2, การส่งเสริมความร่วมมือกับต่างประเทศด้านความมั่นคง : มีความสัมพันธ์
กับต่างประเทศอย่างสมดุล ส่งเสริมความร่วมมือกับประเทศเพื่อนบ้าน
(เพื่อบูรณาการความร่วมมือ เพื่อผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจ สังคม
และการป้องกันภัยคุกคามข้ามชาติ)
- 3, การบริหารจัดการความมั่นคงเพื่อการพัฒนา : พัฒนากลไกด้านความมั่นคง
และระบบการขับเคลื่อนแผนต่าง ๆ ให้พร้อมรับสถานการณ์ทั้งระดับชาติ
และระดับพื้นที่

**ยุทธศาสตร์
6 การบริหาร
จัดการภาครัฐ
การป้องกันการทุจริต
ประพฤติมิชอบ
และธรรมาภิบาล
ในสังคมไทย**

- แผนยุทธศาสตร์การพัฒนา
ระบบราชการไทย
- ยุทธศาสตร์การปรับ
ขนาดกำลังคนภาครัฐ
- แผนพัฒนาเศรษฐกิจ
และสังคมดิจิทัล
- ยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการ
ป้องกันและปราบปราม
การทุจริต ระยะที่ 3

แนวทางการพัฒนา

- 1, ปรับปรุงโครงสร้างหน่วยงาน บทบาท ภารกิจ และคุณภาพบุคลากรภาครัฐ
ให้มีความโปร่งใส ทันสมัย คล่องตัว มีขนาดที่เหมาะสม เกิดความคุ้มค่า
: ภารกิจขอบเขตอำนาจหน้าที่ชัดเจนและไม่ซ้ำซ้อน ปรับปรุงกลไกการ
ปฏิบัติงานให้มีลักษณะบูรณาการ ยุบเลิกภารกิจหรือปรับลดหน่วยงานบริหาร
ส่วนกลางที่ตั้งในภูมิภาค พัฒนาศักยภาพและระบบบริหารจัดการกำลังคน
- 2, ปรับปรุงกระบวนการงบประมาณและสร้างกลไกการติดตามตรวจสอบ
การเงินการคลังภาครัฐ
- 3, เพิ่มประสิทธิภาพและยกระดับการให้บริการสาธารณะให้มีมาตรฐานสากล
: ปรับรูปแบบและวิธีการดำเนินงานให้มีความร่วมมือแบบประชารัฐกับภาคส่วน
ต่างๆ จัดให้มีกระบวนการและช่องทางการสื่อสารกับประชาชนในรูปแบบ
ที่หลากหลาย บริการ และจัดการทรัพยากรในชุมชน ส่งเสริมการเปิดเผย
ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ที่จัดเก็บในรูปแบบดิจิทัล บูรณาการข้อมูลข้ามหน่วยงาน
ผ่านระบบดิจิทัล ปรับรูปแบบให้บริการไปสู่ระบบดิจิทัล ปรับปรุงระบบการ
บริหารจัดการภายในองค์กรโดยการนำระบบ IT มาใช้
- 5, ป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ
: ปลุกฝังให้คนไทยไม่โกง ป้องกันการทุจริต
- 6, ปฏิรูปกฎหมายและกระบวนการยุติธรรมให้มีความทันสมัย เป็นธรรม
และสอดคล้องกับข้อบังคับสากลหรือข้อตกลงระหว่างประเทศ
: ปฏิรูปกฎหมายให้ทันสมัย

ยุทธศาสตร์ 10 ความร่วมมือ ระหว่างประเทศ เพื่อการพัฒนา

- แผนงานประชาคมสังคม
และวัฒนธรรมอาเซียน
พ.ศ. 2568 (ค.ศ. 2025)

แนวทางการพัฒนา

- 1, เตรียมพื้นที่สำหรับการเชื่อมโยงในภูมิภาค (เพื่อเชื่อมโยงระบบการ
ผลิตระหว่างประเทศและลดความเหลื่อมล้ำ) : พัฒนาพื้นที่ตอนในประเทศ
ส่งเสริมการพัฒนาพื้นที่ร่วมกับประเทศเพื่อนบ้าน
- 2, ส่งเสริมบทบาทการเป็นหุ้นส่วนทางยุทธศาสตร์ : การให้ความช่วยเหลือ
การมีบทบาทนำในเวทีระหว่างประเทศ (การเผยแพร่แนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง
การเสนอข้อริเริ่มที่สร้างสรรค์และมีส่วนร่วมกำหนดยุทธศาสตร์)
- 3, ส่งเสริมความร่วมมือในการพัฒนาที่สร้างสรรค์ : การขับเคลื่อนการพัฒนา
ตาม SDGs การแก้ปัญหาความยากจนและความเหลื่อมล้ำ สร้างโอกาสให้แก่
สังคมผู้ด้อยโอกาส สตรี และผู้สูงอายุ
- 4, การปรับตัวและกลไกการดำเนินความร่วมมือระหว่างประเทศ
: สร้างความเข้าใจและปรับทัศนคติคนไทยเพื่อสร้างความเชื่อมั่น
และความไว้วางใจระหว่างกัน พัฒนามาตรฐานและกลไกรองรับผลกระทบ
เชิงลบที่เกิดจากข้อตกลงระหว่างประเทศ และบูรณาการภารกิจความร่วมมือ
ระหว่างประเทศ

2.2.3 นโยบายความมั่นคงแห่งชาติ พ.ศ. 2558 – 2564

ความเชื่อมโยงกับการกิจกบทุก พส. คือ

นโยบายเสริมสร้างความมั่นคงที่เป็นแกนหลักของชาติ ใน **นโยบายที่ 1 เสริมสร้างความมั่นคงของสถาบันหลักของชาติและการปกครองระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข** โดย การเสริมสร้างความรู้ ความเข้าใจ ที่ถูกต้องเกี่ยวกับสถาบันชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ ผ่านหลักสูตรทั้งในและนอกระบบการศึกษา รวมทั้งช่องทาง สื่อสารต่าง ๆ และชี้เตือนให้ระมัดระวังในการดำเนินกิจกรรมที่เกี่ยวข้องอย่างเหมาะสม (ข้อ 1.1) การเผยแพร่และ น้อมนำแนวพระราชดำริไปปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรม โดยเฉพาะการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเป็นแนวทางปฏิบัติ อย่างเคร่งครัด (ข้อ 1.3) และการเสริมสร้างความเข้มแข็งของการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ ทรงเป็นประมุข มุ่งเน้นการบริหารและการดำเนินงานภาครัฐตามหลักธรรมาภิบาลให้มีความเข้มแข็ง สนับสนุนการกระจาย อำนาจให้กับท้องถิ่นและเสริมสร้างความเข้มแข็งให้กับประชาชนและชุมชนท้องถิ่นให้มีอิสระและมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ เชิงนโยบายในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับวิถีชีวิตของตนและชุมชนท้องถิ่น รวมถึงภาครัฐต้องยึดมั่นแนวทางสันติวิธี เป็นบรรทัดฐานการจัดการความขัดแย้ง (ข้อ 1.4) สำหรับ **นโยบายที่ 2 สร้างความเป็นธรรม ความปรองดอง และความสมานฉันท์ในชาติ** เน้นการปฏิรูปกลไกการบริหารประเทศทุกระดับ ปรับโครงสร้างทางเศรษฐกิจ สังคม และการเมืองอย่างเหมาะสม มุ่งสร้างความเป็นธรรม ลดความเหลื่อมล้ำ กระจายอำนาจและทรัพยากร และเปิดโอกาส ให้ประชาชนอย่างเท่าเทียมในการเข้าถึงทรัพยากรธรรมชาติโดยยึดผลประโยชน์ส่วนรวมและเป็นไปโดยสอดคล้องกับ การบริหารในระดับชาติ รวมทั้งการได้รับสวัสดิการทางสังคม โอกาสทางการศึกษา และบริการด้านสาธารณสุขจากภาครัฐ อย่างเป็นธรรมและทั่วถึง (ข้อ 2.1) แก้ไขปัญหาความไม่เป็นธรรมในการถือครองที่ดิน ด้วยการกระจายโอกาสการถือครอง ที่ดินทำกินให้กับประชาชนที่ยากจน (ข้อ 2.3) ส่งเสริมให้ประชาชนเกิดความรู้สึกเป็นส่วนหนึ่งของชาติ อยู่ร่วมกันอย่าง สันติสุข มีความรักความภาคภูมิใจในความเป็นชาติไทยและเป็นสังคมพหุวัฒนธรรมที่เข้มแข็ง โดยการส่งเสริมค่านิยมที่ดี ของสังคมไทย การเคารพในศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ สิทธิ เสรีภาพและความเสมอภาคที่เท่าเทียมกัน การยอมรับความคิด ความเชื่อ อัตลักษณ์ วิถีชีวิต ภาษาและวัฒนธรรมประเพณีที่แตกต่างกัน (ข้อ 2.5) และการสนับสนุนและส่งเสริมการมีส่วนร่วม ทางสังคม เศรษฐกิจ และการเมืองของทุกภาคส่วน ให้มีส่วนร่วมในการขับเคลื่อนการบริหารงานของภาครัฐทั้งเชิงนโยบาย และตรวจสอบกระบวนการดำเนินงาน ติดตามประเมินผล และเสริมสร้างบรรยากาศในการหารือเปิดรับฟังข้อเท็จจริง ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะจากทุกฝ่าย เพื่อป้องกันความขัดแย้งระหว่างภาครัฐและภาคประชาชน และสามารถตอบสนอง ต่อความต้องการของประชาชน และ **นโยบายที่ 3 ป้องกันและแก้ไขการก่อความไม่สงบในจังหวัดชายแดนภาคใต้** เน้นการเสริมสร้างสภาวะแวดล้อมที่สันติสุข นำยุทธศาสตร์พระราชทาน เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา และปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง มาใช้ในการทำงาน ยึดมั่นแนวทางสันติวิธีเป็นบรรทัดฐาน สร้างความรัก ความสามัคคี ความสงบสุข สมานฉันท์ของประชาชน และลดการใช้ความรุนแรงในพื้นที่ (ข้อ 3.1) เสริมสร้างสันติสุขและการพัฒนาอย่างยั่งยืนโดยใช้กระบวนการมีส่วนร่วม ของทุกภาคส่วน เป็นพลังในการเข้าถึงประชาชน โดยสร้างการยอมรับของสังคมโดยรวมและส่งเสริมให้คนและสังคม จังหวัดชายแดนภาคใต้เป็นสังคมพหุวัฒนธรรมที่เข้มแข็ง เร่งรัดการพัฒนาคุณภาพชีวิตและความเป็นอยู่ของประชาชน ที่สอดคล้องกับศักยภาพ ความต้องการ และลักษณะพิเศษเฉพาะของแต่ละพื้นที่ (ข้อ 3.3) สร้างความเข้าใจต่อสถานการณ์ ความเป็นจริงที่เกิดขึ้นต่อสังคมเพื่อลดเงื่อนไขการนำไปแสวงประโยชน์และก่อเหตุต่อการแก้ไขปัญหา (ข้อ 3.5) และจัดให้มี กลไกและโครงสร้างการบริหารจัดการภาครัฐที่มีเอกภาพ ทำงานร่วมกันอย่างบูรณาการเพื่อแก้ไขปัญหาตามนโยบาย การบริการและการพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้ และเตรียมพร้อมพื้นที่ในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน (ข้อ 3.6)

นโยบายความมั่นคงที่แห่งชาติทั่วไป ใน **นโยบายที่ 8 เสริมสร้างความเข้มแข็งและภูมิคุ้มกันความมั่นคง ภายใน** โดยให้ความสำคัญกับการลดปริมาณยาเสพติด สร้างภูมิคุ้มกันให้กับประชาชน ส่งเสริมบทบาทการมีส่วนร่วมแก้ไขปัญหา ของภาคประชาชนและชุมชน (ข้อ 8.1) การผนึกกำลังทุกภาคส่วนให้พร้อมเผชิญปัญหาและภัยคุกคามความมั่นคง โดยเปิดโอกาส ให้ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมกำหนดแนวทางการพัฒนาการป้องกันและแก้ปัญหา การเสริมสร้างภูมิคุ้มกันในระดับพื้นที่ ให้มีความพร้อมเผชิญปัญหาและภัยคุกคาม และการส่งเสริมมิติวัฒนธรรมและภูมิปัญญาชุมชน/ท้องถิ่นเพื่อเสริมสร้าง

ความมั่นคง (ข้อ 8.2) **นโยบายที่ 9 เสริมสร้างมั่นคงของชาติจากภัยการทุจริตคอร์รัปชัน** โดย จัดการทุจริตคอร์รัปชันและเงื่อนไขต่าง ๆ ที่เกิดจากเจ้าหน้าที่รัฐและสร้างความตระหนักให้ทุกภาคส่วนร่วมมืออย่างจริงจัง และสนับสนุนการดำเนินการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ให้ความสำคัญกับระบบการขับเคลื่อน คือ การประสานความร่วมมือ การพัฒนาระบบการบริหารจัดการ การสร้างมาตรฐาน การติดตามประเมินผล การสร้างภาคีเครือข่าย ทั้งภาครัฐ ภาคธุรกิจเอกชน และภาคประชาสังคม ในการต่อต้านการทุจริตคอร์รัปชัน **นโยบายที่ 10 เสริมสร้างความมั่นคงทางเทคโนโลยีสารสนเทศและไซเบอร์** โดยการปกป้อง ป้องกัน ภัยคุกคามด้านไซเบอร์ สงครามไซเบอร์ และเสริมสร้างความปลอดภัยระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ (ข้อ 10.1) การพัฒนาศักยภาพทางด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ ด้วยการบูรณาการเชื่อมโยงระบบฐานข้อมูลภาครัฐ การใช้ระบบรัฐบาลอิเล็กทรอนิกส์ เครือข่ายสื่อสารข้อมูลเชื่อมโยงหน่วยงานภาครัฐ (GIN) ระบบคลาวด์ภาครัฐ (G-Cloud) ตลอดจนการพัฒนาบุคลากรภาครัฐให้มีความรู้ความชำนาญด้านระบบเทคโนโลยีสารสนเทศและการรักษาความปลอดภัยทางไซเบอร์ (ข้อ 10.3) **นโยบายที่ 13 พัฒนาระบบการเตรียมพร้อมแห่งชาติเพื่อเสริมสร้างความมั่นคงของชาติ** โดยส่งเสริมและสนับสนุนการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน ในการเตรียมพร้อมเผชิญภัยพิบัติ การมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการภัยในเชิงรุกทั้งในระดับท้องถิ่นและระดับชาติ (ข้อ 13.3)

2.2.4 ปฏิรูปประเทศ

1) วาระปฏิรูปประเทศกับกรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ

วาระปฏิรูปประเทศกับกรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ

วาระปฏิรูปประเทศที่กรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ (พส.) เกี่ยวข้องในการขับเคลื่อนทั้งที่เป็นภารกิจหลัก และที่ได้รับมอบนโยบาย หรือมีบทบาทในการสนับสนุน และร่วมดำเนินการ อาทิ ในส่วนของการตรากฎหมาย ในวาระที่ 28 ระบบเพื่อส่งเสริมชุมชนเข้มแข็ง มีแผนงานการตรากฎหมายสิทธิชุมชนในการจัดการผลประโยชน์ชุมชน และสวัสดิการชุมชน ซึ่งไม่มีการกำหนดเวลาดำเนินการที่ชัดเจนไว้ ในส่วนของการดำเนินการโดยวิธีการอื่นนอกเหนือจากการตรากฎหมาย ในส่วนของ พส. จะมีประเด็นที่เกี่ยวข้องและต้องดำเนินการโดยทันที ได้แก่ เรื่องของการคุ้มครองชาวไทยกลุ่มชาติพันธุ์ต่าง ๆ ซึ่งจะต้องร่วมมือกับกระทรวงมหาดไทยและสมาคมมั่นคงแห่งชาติดำเนินการโดยทันที การส่งเสริมครอบครัวและพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ การช่วยเหลือผู้ยากไร้และผู้ด้อยโอกาส ทั้งนี้จะต้องไม่แข่งขันกับเอกชน รวมถึงมาตรฐานทางคุณธรรมจริยธรรมบุคคลของหน่วยงาน และการจัดให้มีกฎหมายเท่าที่จำเป็น การปรับปรุงการบริหารงานบุคคล ทั้งนี้ ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2560 มีวาระปฏิรูปประเทศที่เกี่ยวข้องในระดับนโยบาย และ/หรือ ระดับพื้นที่ อาทิ แผนปฏิรูป สัมมาชีพชุมชน การจัดระเบียบการใช้ประโยชน์ที่ดินป่าไม้และการเพิ่มพื้นที่ป่าของประเทศ การเฝ้าระวัง ยาเสพติด และการฟื้นฟูผู้ได้รับผลกระทบจากการชุมนุมทางการเมือง การปฏิรูปโครงสร้างองค์กรภาครัฐ : การทบทวนการจัดตั้งหน่วยงาน ส่วนกลางที่ไปปฏิบัติงานอยู่ในภูมิภาค ข้อเสนอการปฏิรูปเพื่อส่งเสริมชุมชนกลุ่มชาติพันธุ์เข้มแข็ง : กรณีกลุ่มชาติพันธุ์ ชาวเล และการปฏิรูปแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

2) แผนการขับเคลื่อนและปฏิรูปด้านการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์และระบบการศึกษา

คุณลักษณะ
คนไทย
สู่สังคม
ก้าวหน้า

1. การมีศักยภาพเพียงพอในการมีส่วนร่วมพัฒนาประเทศ
2. การมีความมั่นคงในชีวิต
3. การมีครอบครัวที่อยู่ดีมีสุข

เป้าหมายที่ 1	เป้าหมายที่ 2	เป้าหมายที่ 3	เป้าหมายที่ 4
การพัฒนาศักยภาพคนไทย	การสร้างความมั่นคงในชีวิต	การสร้างความเข้มแข็งและความอบอุ่นของครอบครัวไทย	การส่งเสริมความร่วมมือทุกภาคส่วนและความรับผิดชอบต่อสังคม
ผลที่คาดว่าจะได้รับ คนไทยทุกช่วงวัยได้รับการพัฒนาที่เหมาะสมมีศักยภาพเพิ่มขึ้น	ผลที่คาดว่าจะได้รับ คนไทยทุกคนมีความมั่นคงในชีวิต ได้รับสวัสดิการทางสังคมที่เพียงพอ	ผลที่คาดว่าจะได้รับ คนไทยมีครอบครัวที่เข้มแข็งอบอุ่น	ผลที่คาดว่าจะได้รับ ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการพัฒนาประเทศและรับผิดชอบต่อสังคม
แนวทางการพัฒนา 1.1 การเกิดอย่างมีคุณภาพและการพัฒนาสมวัย 1.2 การได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพได้รับการพัฒนาความรู้และทักษะ 1.3 การมีทักษะชีวิตและทักษะการทำงาน 1.4 การพัฒนาทักษะและสมรรถนะอย่างต่อเนื่อง 1.5 การพัฒนาทักษะความรู้ความสามารถในการดำรงชีวิต	แนวทางการพัฒนา 2.1 การเตรียมความพร้อมให้เด็กปฐมวัยเป็นคนไทยที่มีความมั่นคงในชีวิต 2.2 การสร้างโอกาสทางการศึกษาในระดับสูงเพื่อโอกาสการทำงานและการสร้างความมั่นคงในชีวิต 2.3 การสร้างโอกาสทางการศึกษาในระดับสูงและประสบการณ์การทำงานจริง เพื่อวางรากฐานความมั่นคงในชีวิต 2.4 การสร้างความมั่นคงในชีวิตให้แรงงาน 2.5 การสร้างความมั่นคงในชีวิตของผู้สูงอายุ	แนวทางการพัฒนา 3.1 การสร้างความอบอุ่นให้เด็กปฐมวัย 3.2 การวางรากฐานจริยธรรมคุณธรรม เพื่อความอยู่ดีมีสุข 3.3 การสร้างภูมิคุ้มกันเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงและการก้าวสู่การเป็นผู้ใหญ่ 3.4 การส่งเสริมความอบอุ่นในครอบครัวสำหรับวัยแรงงาน 3.5 การสร้างคุณค่าและความอบอุ่นในวัยผู้สูงอายุ	แนวทางการพัฒนา 4.1 การปลูกฝังสำนึกความรับผิดชอบต่อสังคม 4.2 การส่งเสริมความร่วมมือระหว่างรัฐ เอกชน ประชาชนและระหว่างประเทศ 4.3 การสร้างระบบบริหารจัดการทางสังคมที่เอื้อต่อการพัฒนาสังคม ตลอดจนการพัฒนากฎหมายที่สำคัญ

ความเชื่อมโยงกับการกอบทบาท พส. คือ ขับเคลื่อนการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ในเป้าหมายที่ 4 การส่งเสริมความร่วมมือทุกภาคส่วนและความรับผิดชอบต่อสังคม ในช่วงปี พ.ศ. 2560 – 2579 ดังนี้

การขับเคลื่อนของ พส.					
ในเป้าหมายที่ 4 การส่งเสริมความร่วมมือทุกภาคส่วนและความรับผิดชอบต่อสังคม					
แนวทาง การพัฒนา	โครงการ	ปี 2560 –2564	ปี 2565 –2569	ปี 2570 –2574	ปี 2575 –2579
1 การปลูกฝัง สำนึกความ รับผิดชอบต่อสังคม	- โครงการรณรงค์สร้างสำนึกความเป็นพลเมือง และความรับผิดชอบต่อสังคม	✓	✓	✓	✓
	- การจัดตั้งกองทุนสวัสดิการในทุกหน่วยงาน โดยผู้รับบริจาคสามารถนำมรดกหย่อนภาษีได้	✓	✓	✓	✓
	- การเพิ่มจำนวนอาสาสมัครชาวต่างประเทศในการทำงาน ด้านสังคม	✓			
	- โครงการส่งเสริมเครือข่ายอาสาสมัครของ พม.	✓	✓	✓	✓
	- โครงการจัดทำบันทึกข้อตกลงและแผนปฏิบัติการร่วม ระหว่าง พม. กับ ภาคีเครือข่ายในการทำงานบรรลุเป้าหมาย	✓	✓	✓	✓
	- โครงการส่งเสริมเครือข่ายอาสาสมัครคนไทยในต่างประเทศ	✓	✓	✓	✓
	- โครงการพัฒนากลไกภาคีเครือข่ายให้เป็นหน่วยบริการ และจัดสวัสดิการด้านสังคมของ พม. (องค์กรภาครัฐ เอกชน)	✓	✓	✓	✓
2 การส่งเสริม ความร่วมมือ ระหว่างรัฐ เอกชน ประชาชน และ ระหว่างประเทศ	- โครงการศูนย์ประสานงาน CSR / ศูนย์ประสานงาน อาสาสมัคร / ศูนย์ประสานงานด้านการให้ความช่วยเหลือ ระดับภูมิภาค (ศูนย์การให้)	✓			
	- โครงการศูนย์รับบริจาคให้เป็นศูนย์ระดับประเทศ	✓			
	- โครงการส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชน เพื่อการพึ่งตนเอง	✓	✓	✓	✓
	- โครงการส่งเสริมชุมชนเข้มแข็งเพื่อการพัฒนาตนเอง ได้อย่างยั่งยืนและขยายผลในทุกพื้นที่	✓	✓	✓	✓
	- โครงการส่งเสริมให้ธุรกิจดำเนินการธุรกิจเพื่อสังคม (Social Enterprise) โดยสามารถนำไปลดหย่อนภาษี ได้เต็มจำนวน	✓			
3 การสร้างระบบ บริหารจัดการ ทางสังคม ที่เอื้อต่อการ พัฒนาสังคม ตลอดจนการ พัฒนากฎหมาย ที่สำคัญ	- โครงการปรับปรุงกฎหมายสำคัญ : พ.ร.บ. ส่งเสริม การจัดสวัสดิการสังคม (เพิ่มอำนาจให้การจัดสวัสดิการ สังคม ขยายกลไกไปถึงท้องถิ่น เพิ่มกลไก Earmarked Tax)	✓	✓	✓	✓
	- การพัฒนากฎหมายในการจัดตั้งและควบคุมมาตรฐาน สถานบริการและดูแลกลุ่มเป้าหมายอย่างบูรณาการ และพัฒนาเป็นต้นแบบ ASEAN	✓	✓	✓	✓
	- การผลักดันให้ผู้ประกอบการต้องจ้างงานกลุ่มเป้าหมายต่าง ๆ ได้แก่ เยาวชน สตรี คนพิการ ผู้สูงอายุ ผู้ด้อยโอกาส เข้าทำงานตามสัดส่วน หรือส่งเงินกองทุนเมื่อไม่ปฏิบัติตาม	✓			

แนวทาง การพัฒนา	โครงการ	ปี 2560	ปี 2565	ปี 2570	ปี 2575
		-2564	-2569	-2574	-2579
	- การผลักดันให้มีกฎหมายเกี่ยวกับอาสาสมัครที่เชื่อมโยงทุกหน่วยงาน	✓			
	- การผลักดันให้มีการแก้ไขข้อจำกัดของ อปท. ในการสนับสนุนงบประมาณทางสังคมแก่กลุ่มเป้าหมาย	✓			
	- โครงการ Outsource การจัดการบริการด้านสังคม	✓			
	- โครงการจัดทำระบบการคุ้มครองทางสังคมเพื่อช่วยเหลือกลุ่มยากจน (แบบมีเงื่อนไข)	✓	✓	✓	✓
	- โครงการพัฒนา/ปรับปรุงอนุบัญญัติภายใต้ พ.ร.บ. การคุ้มครองคนไร้ที่พึ่ง พ.ศ. 2557	✓	✓	✓	✓

3) THAILAND 4.0 (ประเทศไทย 4.0)

เป้าหมาย THAILAND 4.0

- อัตราการขยายตัวทางเศรษฐกิจจากระดับ 3-4% เป็น 5-6% ตามศักยภาพที่ควรจะเป็นของประเทศไทยใน 5 ปี
- การเติบโตของผลิตภัณฑ์มวลรวมประชาชาติ (GNP) จาก 1.3% ในปี 2556 เป็น > 5% ต่อปี อย่างต่อเนื่องภายใน 5 ปี
- พ้นจากประเทศรายได้ปานกลาง รายได้ต่อหัวประชากรที่เพิ่มขึ้นเป็น 15\$ ในปี 2575
- ระดับความเหลื่อมล้ำในสังคม (วัดจาก Gini Coefficient) เป็น 0.2-0.4 ตามมาตรฐาน OECD ภายใน 2575

First S-Curve

ยกระดับอุตสาหกรรมปัจจุบัน
เพื่อยกระดับการเจริญเติบโต

- ยานยนต์แห่งอนาคต
- อิเล็กทรอนิกส์อัจฉริยะ
- ท่องเที่ยวระดับคุณภาพ
- อาหารเชิงประสิทธิภาพและเทคโนโลยีชีวภาพ
- อาหารแห่งอนาคต

New S-Curve

พัฒนาอุตสาหกรรมอนาคต
เพื่อยกระดับเศรษฐกิจไทย
แบบก้าวกระโดด

- หุ่นยนต์เพื่ออุตสาหกรรม
- อุตสาหกรรมการขนส่งและการบิน
- อุตสาหกรรมชีวภาพ : พลังงาน-เคมีชีวภาพ
- อุตสาหกรรมดิจิทัล
- อุตสาหกรรมการแพทย์และสุขภาพ

- ▶ ประเทศรายได้สูงที่กระจายตัว
- ▶ สังคมที่มีคุณภาพ
- ▶ คลัสเตอร์อุตสาหกรรม
เน้นอุตสาหกรรมแข่งขันได้
- ▶ จากรากแก้วสู่รากแขนง
วิสาหกิจและ Startup
ที่ขับเคลื่อนด้วยนวัตกรรม
- ▶ คนไทยเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์
ในศตวรรษที่ 21

สร้างสังคมคุณภาพใน 4 มิติ

- สร้างโอกาสที่เป็นธรรมอย่างถ้วนทั่ว (Social Inclusiveness)
- สร้างหลักประกันความมั่นคงทางเศรษฐกิจสังคม (Social – Economic Security)
- เติบโตศักยภาพของผู้คนในสังคม (Social Empowerment)
- พื้นความสามัคคีความปรองดองของคนในสังคม (Social Cohesion)

เทคโนโลยี

- Biotech
- Bio-Med
- Mechatronics
- Embedded Technologies
- Service Design & Technology

อุตสาหกรรม

- Food & Agriculture
- Health & Wellness
- Smart Devices & Robotics
- Digital & IOT
- Creative, Culture & High Value Services

วิสาหกิจ/Startup

- Agritech
- Foodtech
- Healthtech
- Robotech
- Fintech
- Edtech
- E-Marketplace
- E-Commerce
- Service Enhancing
- Designtech
- Lifestyle Business
- Traveltech

ประชานิยม

ปัจจุบัน

สวัสดิการสังคม

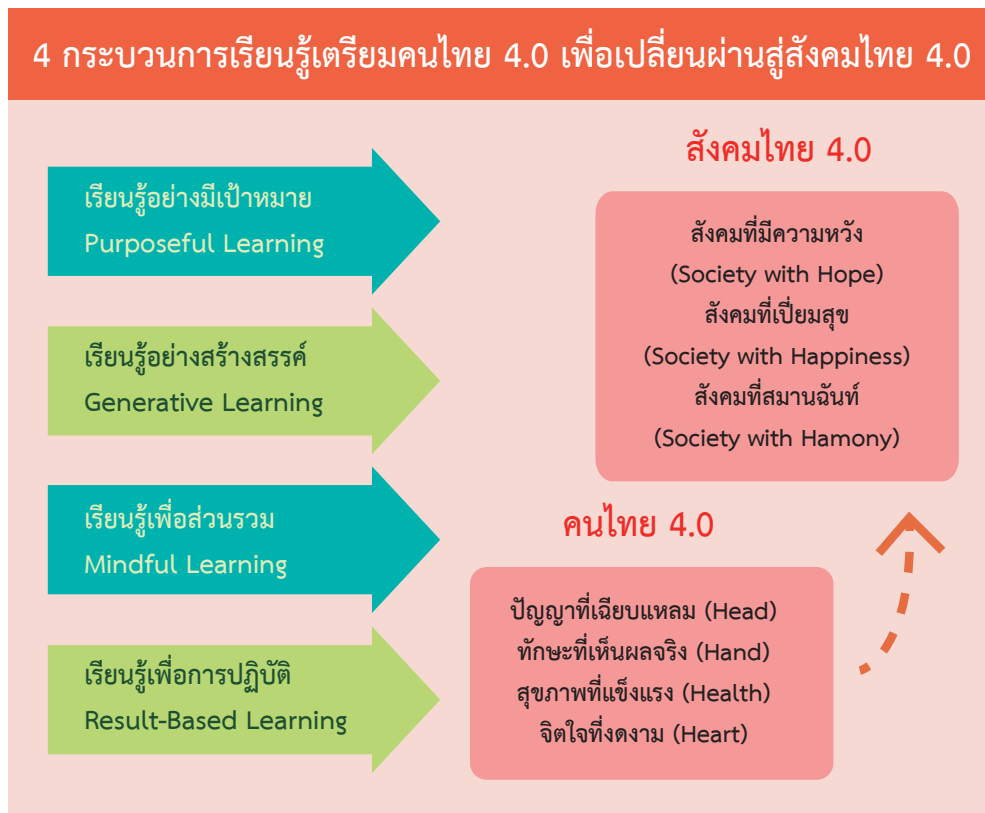
ภายใน 3 ปี

ภายใน 5 ปี

คนไทย 4.0

คนไทยที่มีความรู้ ทักษะ
ความสามารถสูง
คนไทยที่มีจิตสาธารณะ
รับผิดชอบต่อสังคม
คนไทยที่เป็น Digital Thai
คนไทยสากล (Global – Thai)

ระบบการบริหารจัดการการขับเคลื่อน Thailand 4.0

Governing Body

- เชื่อมโยงแผนยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมยุทธศาสตร์ความมั่นคง
- บูรณาการเชิงนโยบายและยุทธศาสตร์ระหว่างกระทรวงต่างๆ

Designing Body

- วาง Roadmap ของการขับเคลื่อนวาระใน Thailand 4.0
- จัดลำดับความสำคัญของแต่ละวาระการขับเคลื่อน
- ตั้งเป้าหมายและพัฒนาตัวชี้วัดผลสัมฤทธิ์ระดับยุทธศาสตร์และระดับปฏิบัติการ
- ออกแบบกระบวนการ ขั้นตอนการดำเนินการ หน่วยงานหลัก หน่วยงานสนับสนุน กำลังคน งบประมาณ อย่างละเอียด
- สื่อสารและทำความเข้าใจกับสาธารณะ

Executing Body

- ประสานงานขับเคลื่อนผ่านกลไกภาครัฐ
- จัดสรรงบประมาณและกำลังคนเพื่อขับเคลื่อน
- ประเมินผลและจัดทีมเฉพาะกิจแก้ไขปัญหาข้อติดขัด

2.2.5 แผนพัฒนาเศรษฐกิจสังคมดิจิทัล

วิสัยทัศน์ : ปฏิรูปประเทศไทยสู่ Digital Thailand

หมายถึง ประเทศไทยสามารถสร้างสรรค์และใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีดิจิทัลอย่างเต็มศักยภาพในการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน นวัตกรรม ข้อมูล ทุนมนุษย์ และทรัพยากรอื่นใด เพื่อขับเคลื่อนการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ ไปสู่ความมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน

6 ยุทธศาสตร์

- พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานดิจิทัลประสิทธิภาพสูงให้ครอบคลุมทั่วประเทศ – เข้าถึง พร้อมใช้ง่ายได้
- ขับเคลื่อนเศรษฐกิจด้วยเทคโนโลยีดิจิทัล – ขับเคลื่อน New S-Curve เพิ่มศักยภาพ สร้างธุรกิจ เพิ่มมูลค่า
- สร้างสังคมคุณภาพด้วยเทคโนโลยีดิจิทัล – สร้างการมีส่วนร่วม การใช้ประโยชน์อย่างทั่วถึงและเท่าเทียม
- ปรับเปลี่ยนภาครัฐสู่การเป็นรัฐบาลดิจิทัล – โปร่งใส อำนาจความสะดวก รวดเร็ว เชื่อมโยงเป็นหนึ่งเดียว
- พัฒนากำลังคนให้พร้อมก้าวสู่ยุคเศรษฐกิจและสังคมดิจิทัล – สร้างคน สร้างงาน สร้างความเข้มแข็งจากภายใน
- สร้างความเชื่อมั่นในการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล กฎระเบียบทันสมัย เชื่อมั่นในการลงทุน มีความมั่นคงปลอดภัย

ยุทธศาสตร์ที่ 3 สร้างสังคมคุณภาพด้วยเทคโนโลยีดิจิทัล

เป้าหมาย

- ประชาชนทุกกลุ่มโดยเฉพาะกลุ่มผู้สูงอายุในพื้นที่ห่างไกล ผู้สูงอายุ และคนพิการ สามารถเข้าถึงและใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีดิจิทัล
- ประชาชนร้อยละ 75 มีทักษะการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลอย่างสร้างสรรค์ภายใน 5 นาที
- ประชาชนสามารถเข้าถึง การศึกษา สาธารณสุข และบริการสาธารณะ ผ่านระบบดิจิทัล

แผนงาน

- 3.1 สร้างโอกาสและความเท่าเทียมทางดิจิทัล
- 3.2 พัฒนาการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลอย่างสร้างสรรค์และรับผิดชอบ
- 3.3 สร้างสื่อ คลังสื่อและแหล่งเรียนรู้ดิจิทัล
- 3.4 เพิ่มโอกาสทางการศึกษาด้วยเทคโนโลยีดิจิทัล
- 3.5 เพิ่มโอกาสการเข้าถึงบริการสุขภาพด้วยดิจิทัล

ยุทธศาสตร์ที่ 4 ปรับเปลี่ยนภาครัฐสู่การเป็นรัฐบาลดิจิทัล

เป้าหมาย

- บริการของภาครัฐตอบสนองการบริการประชาชน ผู้ประกอบการทุกภาคส่วน ได้อย่างสะดวก รวดเร็ว และแม่นยำ
- มีโครงสร้างพื้นฐานดิจิทัลภาครัฐ การจัดเก็บและบริหารฐานข้อมูลที่เป็นบูรณาการไม่ซ้ำซ้อน สามารถรองรับการเชื่อมโยงการทำงานระหว่างหน่วยงาน และการให้บริการประชาชน ได้อย่างมีประสิทธิภาพ
- ให้ประชาชนเข้าถึงข้อมูลภาครัฐได้สะดวก และเหมาะสม เพื่อส่งเสริมความโปร่งใส และการมีส่วนร่วมของประชาชน

แผนงาน

- 4.1 พัฒนาบริการอัจฉริยะสำหรับประชาชน
- 4.2 พัฒนาระบบดิจิทัลเพื่อรองรับการบริการภาครัฐ
- 4.3 เพิ่มประสิทธิภาพและธรรมาภิบาล ด้วยเทคโนโลยีดิจิทัล
- 4.4 เปิดเผยข้อมูลภาครัฐและสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชน

2.2.6 แผนส่งเสริมการจัดสวัสดิการสังคมไทย ฉบับที่ 3 พ.ศ. 2560-2564

วิสัยทัศน์

สังคมไทยร่วมยกระดับระบบสวัสดิการสังคมให้ครอบคลุม ทัวถึง เป็นธรรม อย่างยั่งยืน

เป้าหมาย

- ประชาชนทุกคนเข้าถึงสิทธิสวัสดิการพื้นฐานอย่างทั่วถึงและเป็นธรรม
- ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมรับผิดชอบในการจัดสวัสดิการเพิ่มขึ้น
- มีกลไกมาตรการและการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพในการขับเคลื่อนงานสวัสดิการสังคม
- มีบุคลากรและผู้ประกอบการวิชาชีพที่มีความรู้และเพียงพอในการปฏิบัติงานสวัสดิการสังคม
- มีเครือข่ายความร่วมมือที่เข้มแข็งในการขับเคลื่อนงานสวัสดิการสังคมในประชาคมอาเซียนและประชาคมโลก

ยุทธศาสตร์

การเสริมสร้างและพัฒนาระบบสวัสดิการสังคมสำหรับประชาชนทุกคนเพื่อลดความเหลื่อมล้ำทางสังคมอย่างยั่งยืน

การสร้าง ความรับผิดชอบ ต่อสังคมและเสริมสร้างพลังเครือข่ายหุ้นส่วนทางสังคมในการจัดสวัสดิการสังคม

การพัฒนาระบบการเงินการคลังและการระดมทุนเพื่อการจัดสวัสดิการสังคม

การบริหารจัดการ การพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการปฏิบัติงานด้านการจัดสวัสดิการสังคม

การพัฒนาความร่วมมือด้านสวัสดิการสังคมในประชาคมอาเซียนและประชาคมโลก

2.2.7 นโยบายรัฐบาล

2.2.8 แผนยุทธศาสตร์กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ 20 ปี พ.ศ. 2560-2574

วิสัยทัศน์ : สังคมมีความมั่นคง ประชาชนลดการพึ่งพาจากรัฐ

ยุทธศาสตร์ที่ 1 ระบบสวัสดิการที่สมบูรณ์

เป้าประสงค์ ประชาชนทุกคนเข้าถึงสวัสดิการขั้นพื้นฐานอย่างทั่วถึง เป็นธรรมและมีหลักประกันในการดำรงชีวิต

แผนงาน

1. บูรณาการขับเคลื่อนการแก้ปัญหา จังหวัดชายแดนภาคใต้
2. บูรณาการสร้างความปรองดอง และสมานฉันท์
3. การสร้างความมั่นคง และการลดความเหลื่อมล้ำทางด้านเศรษฐกิจ และสังคม

ยุทธศาสตร์ที่ 2 ประชาชนมีศักยภาพและพึ่งพาตนเองได้

เป้าประสงค์ ประชาชนทุกกลุ่มเป้าหมายมีความเข้มแข็งและพึ่งพาตนเองได้

แผนงาน

1. การป้องกันและแก้ไขปัญหาการค้ามนุษย์อย่างเป็นระบบ
2. บูรณาการป้องกันปราบปรามและบำบัดรักษาผู้ติดยาเสพติด
3. พัฒนาศักยภาพคนตลอดช่วงชีวิต คนไทยทุกคนมีศักยภาพ พึ่งพาตนเองได้
4. การสร้างสภาพแวดล้อมและนวัตกรรมที่เอื้อต่อการดำรงชีวิตในสังคมสูงวัย

ยุทธศาสตร์ที่ 3 สังคมแห่งความรับผิดชอบ

เป้าประสงค์ 1. ประชาชนมีความตระหนักและมีส่วนร่วมรับผิดชอบต่อสังคม
2. ภาคีเครือข่ายมีส่วนร่วมในการพัฒนาสังคมอย่างสร้างสรรค์

แผนงาน

1. การส่งเสริมและสร้างความตระหนักด้านคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยมที่พึงประสงค์สำหรับกลุ่มเป้าหมาย

ยุทธศาสตร์ที่ 4 หุ่นส่วนประชารัฐสังคมและระหว่างประเทศที่เข้มแข็ง

เป้าประสงค์ หุ่นส่วนการพัฒนาสังคมที่มีการบูรณาการการดำเนินงานกัน

แผนงาน

1. สร้างความเข้มแข็งของสถาบันทางสังคมและชุมชน
2. ส่งเสริมบทบาทของ พม. ในการเชื่อมโยงระหว่างประเทศ ภูมิภาค และประชาคมโลก

ยุทธศาสตร์ที่ 5 ระบบบริหารจัดการทางสังคมที่เป็นเลิศ

เป้าประสงค์ ประเทศมีทรัพยากรและกลไกการบริหารที่เอื้อต่อการพัฒนาสังคม

แผนงาน

1. การพัฒนาระบบการบริหารจัดการทรัพยากรบุคคลและอัตรากำลัง
2. การบริหารราชการ
3. โครงการป้องกันและปราบปรามทุจริตและประพฤติมิชอบ
4. การพัฒนากฎหมายให้ทันสมัยสอดคล้องกับนานาชาติ
5. พัฒนาสถาบัน/ศูนย์บริการประชาชนเพื่อความเป็นเลิศ

2.2.9 ข้อเสนอแนะมองทิศทางของสังคมใน 20 ปีข้างหน้า ตามภารกิจของกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์

สิ่งที่ควรดำเนินการเพื่อบ่มงูสังคมไทยใน 20 ปีข้างหน้า

จัดทำทะเบียนผู้ประสบปัญหาทางสังคมและที่อยู่ในภาวะยากลำบากทั่วประเทศ

กำหนดมาตรฐานการให้บริการ และจัดบริการที่ตอบสนองต่อการดำรงชีวิตของผู้ประสบปัญหาอย่างมีศักดิ์ศรี โดยจัดสรรทรัพยากรที่เพียงพอในการทำงาน

ส่งเสริมและพัฒนากลุ่มเป้าหมาย

ความเชื่อมโยงกับภารกิจบทบาท พส. คือ

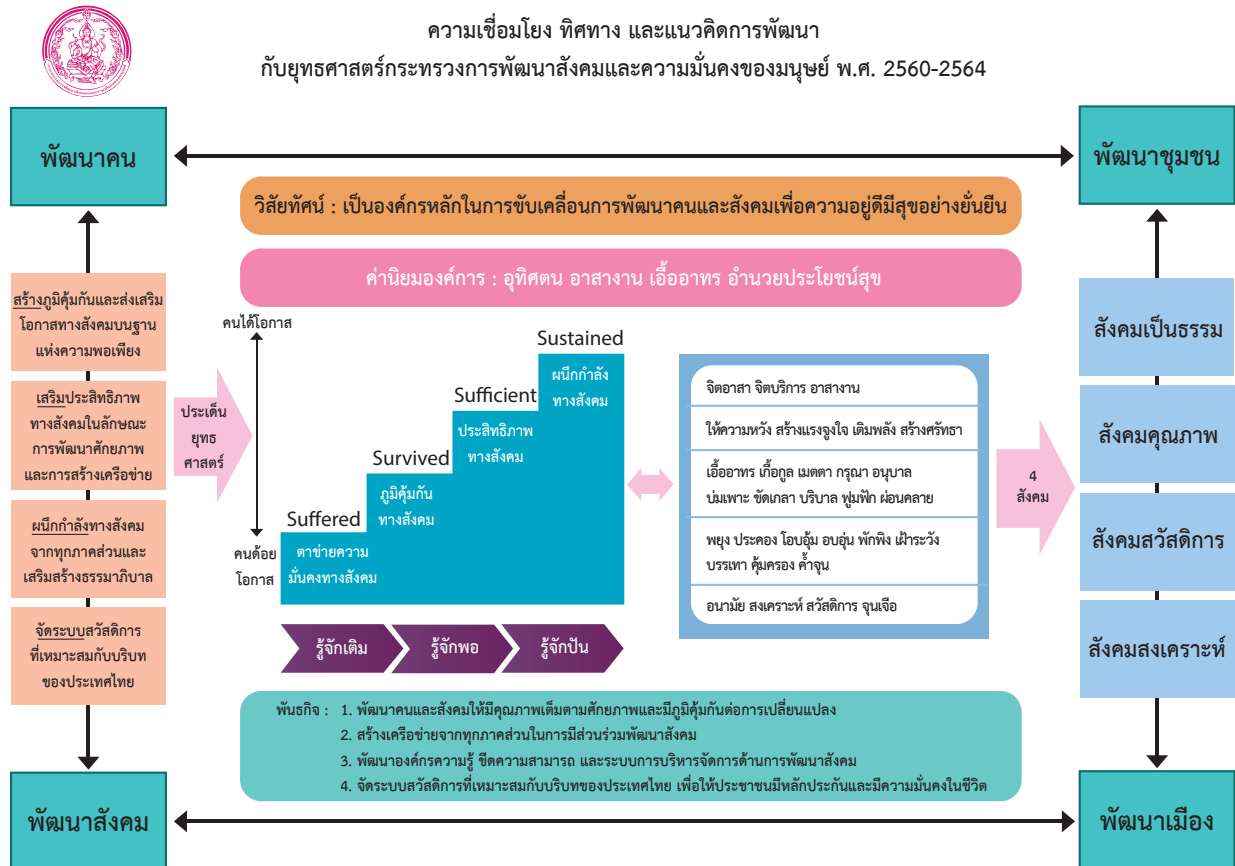
การส่งเสริมและพัฒนาผู้ด้อยโอกาส โดยมีสิ่งที่ควรดำเนินการ คือ

1. จัดระเบียบ ส่งเสริมการประกอบอาชีพ พัฒนาทักษะคุณภาพชีวิตแก่ผู้ใช้ชีวิตในที่สาธารณะ โดยความร่วมมือจากทุกภาคส่วน
2. สร้างเจตคติของครอบครัว สังคม ในการยอมรับผู้ด้อยโอกาส และสร้างพื้นที่ทางสังคมให้กับผู้ด้อยโอกาส
3. จัดระเบียบ พื้นฟู พัฒนาระบบ เสริมสร้างความเข้มแข็ง พึ่งพาตนเองอย่างสมดุลและยั่งยืน โดยเฉพาะการพัฒนาพื้นที่นิคมสร้างตนเองให้เป็นต้นแบบในการประกอบวิสาหกิจสังคม ต้นแบบงานสวัสดิการสังคมในพื้นที่ เพื่อให้สมาชิกนิคมสร้างตนเองมีคุณภาพชีวิตที่ดี
4. พัฒนาการจัดสวัสดิการที่หลากหลาย เข้าถึงราษฎรบนพื้นที่สูง และพัฒนาระบบงานเพื่อให้มีคุณภาพชีวิตที่ดี สามารถพึ่งพาตนเองได้

การพัฒนากลไกและทรัพยากร

1. พัฒนากลไกการดำเนินงานตามกฎหมายให้สามารถปฏิบัติได้อย่างจริงจังและมีประสิทธิภาพ
2. พัฒนาคุณภาพบุคลากรของกรม รวมทั้งการส่งเสริมบุคลากรขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและภาคเอกชน ให้เป็นมืออาชีพ
3. พัฒนารูปแบบการถ่ายโอนงานเพื่อให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและภาคเอกชนสามารถดำเนินงานแทนหน่วยงานของภาครัฐ
4. การจัดสรรงบประมาณที่เพียงพอในการบริหารราชการ และกองทุนในสังกัดได้รับเงินอุดหนุนที่สามารถตอบสนองการดำเนินงานตามวัตถุประสงค์ของกองทุนได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยนำเงินจากภาษี โดยเฉพาะแอลกอฮอล์ ยาสูบ และสลากกินแบ่งรัฐบาล มาใช้ในการดำเนินงาน

2.2.10 แผนยุทธศาสตร์กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ พ.ศ. 2560-2564

2.2.11 นโยบายกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (พลตำรวจเอก อุดมย์ แสงสิงแก้ว รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์)

2.2.12 นโยบายอริบติกรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ (นายวุฒิพัฒน์ เลิศเชาวสิทธิ์)

ความมุ่งหวัง : คนไทยทุกคนไม่ถูกทอดทิ้ง
สังคม/ภาคเอกชน จะกลายเป็นกำลังหลักในการจัด
สวัสดิการสังคม ภาครัฐลดบทบาทลง ทำหน้าที่ในการ
วางมาตรฐาน กำกับดูแล และควบคุมการดำเนินงาน

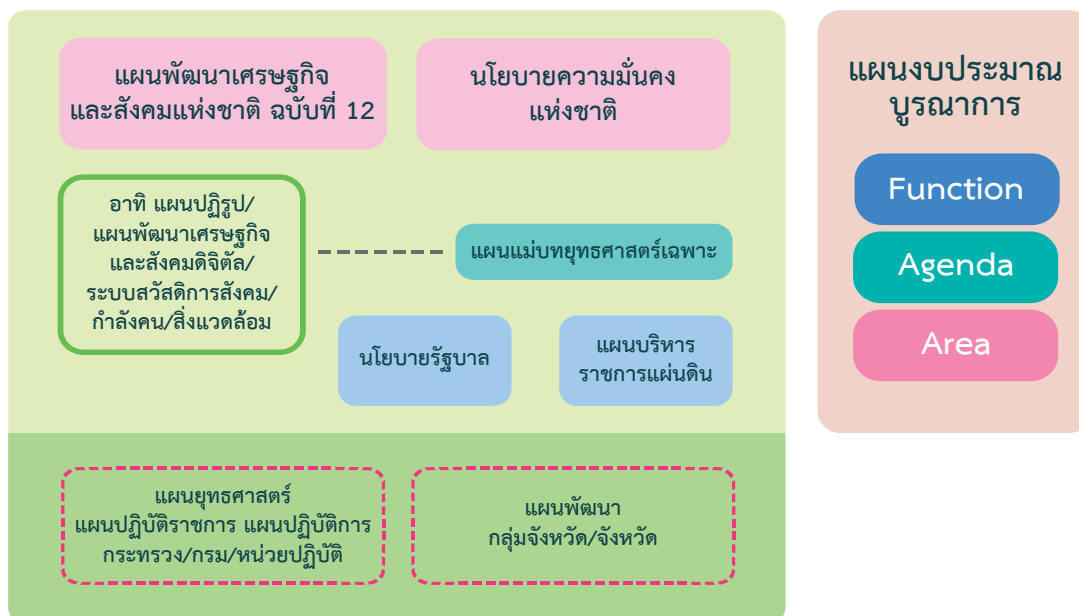

กรอบแนวทางการจัดการ

- สร้างสรรค์งาน ริเริ่มกิจกรรมใหม่ๆ
- พัฒนาองค์กร บุคลากรสู่การเป็น ISMART ด้วยวัฒนธรรม “เพื่อน พี่ น้อง”
- พัฒนางานด้วย Social Lab
- ริเริ่ม ขยายผลกิจการเพื่อสังคม Social Enterprise
- วางเป้าหมายภารกิจพื้นฐาน
 - Outsource งานในสถาบัน (สถานคุ้มครอง) ให้เอกชนดำเนินการ และสร้างศักยภาพให้ชุมชน ท้องถิ่นดำเนินการ
 - วางแผนถอนสภาพนิคมสร้างตนเอง
 - มุ่งการบริการราษฎรบนพื้นที่สูงตามบริบทภูมิสังคม

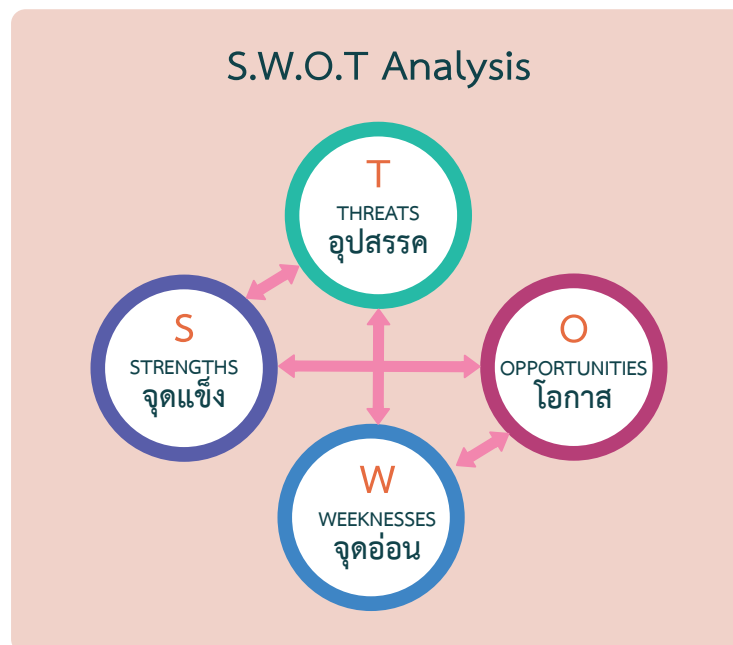
2.3 ความเชื่อมโยงในการบริหารจัดการยุทธศาสตร์ชาติและแผนระดับต่างๆ

ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี

3. สรุปผลการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมองค์การ (S-W-O-T Analysis) และจุดยืนทางยุทธศาสตร์กรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ

3.1 การวิเคราะห์สภาพแวดล้อม (S-W-O-T Analysis)

การประเมินสภาพแวดล้อมภายนอก

เป็นการวิเคราะห์ปัจจัยแวดล้อมภายนอกองค์การ (Environment Analysis) เพื่อค้นหาโอกาส (Opportunities) และอุปสรรค (Threat) ที่ส่งผลกระทบต่อองค์การ ซึ่งมีปัจจัยแวดล้อมหลักๆ ที่พิจารณา คือ นโยบาย กฎหมาย เทคโนโลยี เศรษฐกิจ สิ่งแวดล้อม สังคม รวมถึงความต้องการของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย

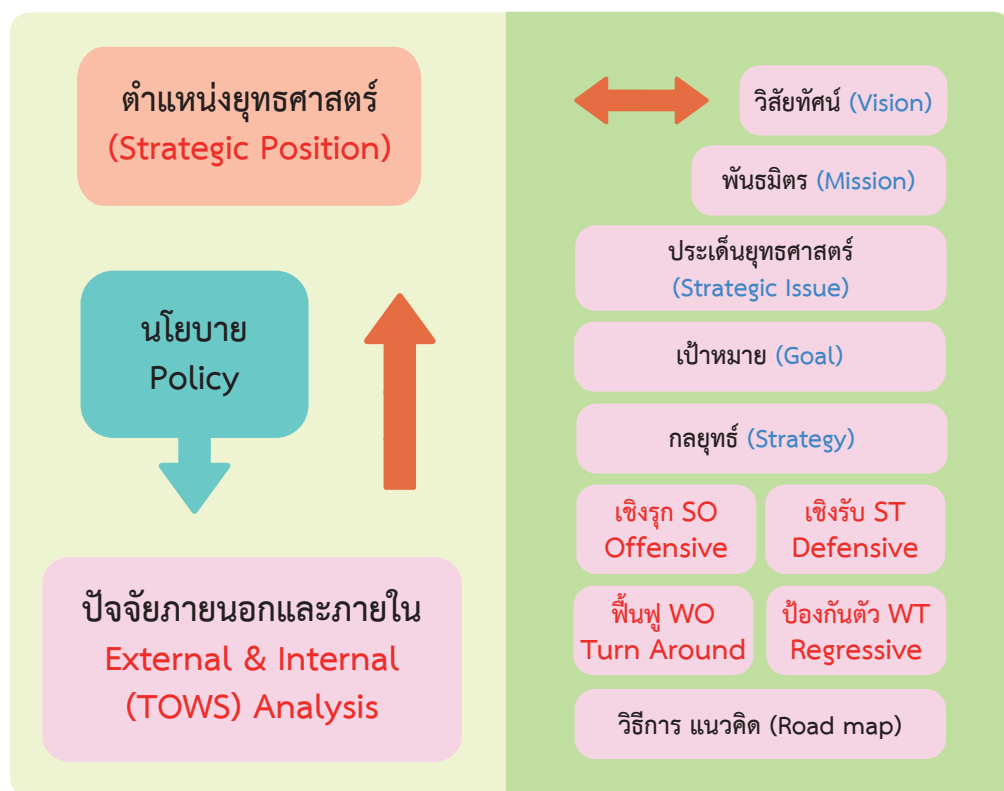
การประเมินสภาพแวดล้อมภายใน

เป็นการวิเคราะห์ปัจจัยแวดล้อมภายในองค์การ (Organization Analysis) เพื่อค้นหาจุดแข็ง (Strength) และจุดอ่อน (Weakness) ซึ่งเป็นข้อท้าทายในการพัฒนาองค์การไปสู่วิสัยทัศน์ โดยกรอบในการวิเคราะห์ปัจจัยภายในองค์การ มีตัวแบบที่มีความหลากหลายตามแนวคิดการจัดทากองค์การ อาทิ ตัวแบบ 7-S ได้แก่ กลยุทธ์ (Strategy) โครงสร้าง (Structure) ระบบงาน (System) บุคลากร (Staff) ทักษะ (Skill) รูปแบบการบริหาร (Style) และค่านิยมร่วม (Shared Value) หรือ ตัวแบบ 4 M ได้แก่ ระบบการบริหารจัดการ (Management) ทรัพยากรเครื่องใช้ในการทำงาน (Material) บุคลากร (Man) และงบประมาณ (Money)

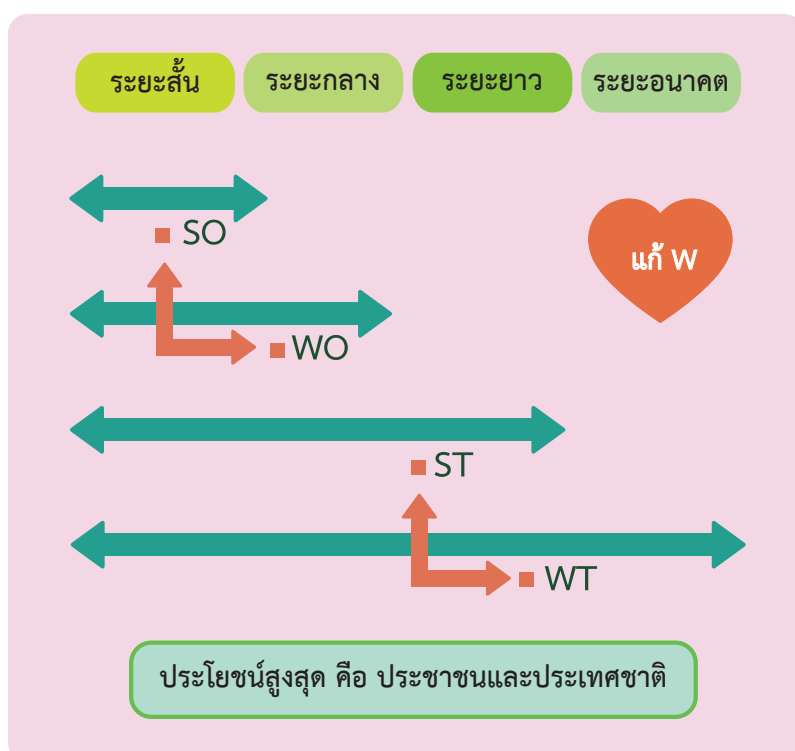
3.2 การกำหนดตำแหน่งยุทธศาสตร์ (Strategy Positioning)

โอกาส		
การเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคม และกระแสโลกาภิวัตน์ของโลกปัจจุบัน ส่งผลให้ประเทศไทยต้องเผชิญกับความท้าทายจากรอบด้านในการขับเคลื่อนให้บรรลุเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (SDGs) ทำให้ต้องมีการพัฒนาระบบสวัสดิการเพื่อลดความเหลื่อมล้ำทางเศรษฐกิจและสังคม สร้างโอกาสในการเข้าถึงสวัสดิการและการมีส่วนร่วมในการพัฒนาของภาคประชาสังคม	วิสัยทัศน์ประเทศและยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี มุ่งบรรลุเป้าหมายลดความเหลื่อมล้ำทางสังคม อีกทั้งแนวนโยบายด้านการบริหารราชการแผ่นดิน และแนวคิดหลักการพัฒนาในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ มีสาระสำคัญต้องส่งเสริมการดำเนินการตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงทั้งในระดับบุคคล ครอบครัว ชุมชน สังคม และประเทศชาติ	การให้ความสำคัญกับกลไกประชารัฐในการพัฒนาประเทศ ทั้งกำหนดให้มีคณะกรรมการในระดับชาติ และระดับพื้นที่ (จังหวัด) เป็นการสร้างและขยายโอกาสให้ทั้งหน่วยงานภาครัฐและภาคธุรกิจเอกชน ภาคประชาชน ประชาสังคม ได้ร่วมเป็นภาคีเครือข่ายการพัฒนาที่เป็นระบบ และตอบสนองสภาพปัญหาข้อจำกัด ความต้องการและจำเป็นของพื้นที่ให้มีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น
จุดอ่อน องค์การยังขาดความพร้อมในการขับเคลื่อนภารกิจตามโครงสร้างใหม่ ทั้งการบริหารอัตรากำลังให้เพียงพอ กับการกิจ และการพัฒนาศักยภาพให้พร้อมทำงานตามภารกิจ อีกทั้งวาทกรรมการพัฒนาสังคมและสวัสดิการสังคม ทำให้การนิยามและกำหนดประเภทประชากรกลุ่มเป้าหมายค่อนข้างกว้าง ไม่ชัดเจน รวมถึงระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารกลุ่มเป้าหมาย จึงทำให้ค่อนข้างยากต่องานพัฒนานโยบาย ระบบบริการ การพิจารณาคัดกรองคุณสมบัติและจัดสวัสดิการ ตลอดจนการประสานส่งต่อระหว่างภาคีเครือข่ายและหน่วยงานของ พส.	พส. เป็นโครงสร้างการพัฒนา ด้านคุณภาพชีวิตและสังคมของประเทศ ที่มีพลังในการขับเคลื่อนทั้งนโยบายระดับชาติ ระดับจังหวัด และมีหน่วยงานในภูมิภาค เป็นผู้นำในการจัดสวัสดิการและพัฒนาสังคม ภายใต้กระบวนการมีส่วนร่วมและบูรณาการ สามารถผลักดันงานยุทธศาสตร์และประยุกต์หลักวิชาการเพื่อสร้างต้นแบบการจัดสวัสดิการที่เหมาะสมทั้งในมิติกลุ่มเป้าหมาย มิติพื้นที่ และมิติเชิงประเด็น	จุดแข็ง พื้นฐานดั้งเดิมขององค์การกว่า 70 ปี คือการช่วยเหลือผู้ยากจน อยู่ในภาวะยากลำบาก เด็ก เยาวชน คนพิการ ผู้สูงอายุ ผู้ป่วยจิตเวช คนเร่ร่อนขอทาน ไร้ที่พึ่ง ราษฎรชาวเขา และสมาชิกนิคมสร้างตนเอง โดยมีรูปแบบการจัดสวัสดิการทั้งในสถาบัน ในชุมชน การพัฒนาสังคมระดับปทุมภูมิ (ชุมชน หมู่บ้าน) มีหน่วยบริการอยู่ทุกจังหวัด ทั้งมีเครือข่ายร่วมทำงาน ช่วยทำงานที่หลากหลายมาอย่างต่อเนื่อง ทั้งหน่วยงานรัฐ ผู้นำชุมชน อาสาสมัคร องค์การพัฒนาเอกชน มูลนิธิ และภาคธุรกิจเอกชน
วัฒนธรรมองค์กรที่ผูกติดกับระบบอุปถัมภ์และการเมือง ทำให้การบริหารจัดการองค์การและโครงการถูกแทรกแซง โดยเฉพาะการบริหารบุคลากรและการบริหารงบประมาณ	ความเชื่อ ภาวะวิกฤตศรัทธา และกระแสสังคมออนไลน์	การเพิ่มขึ้นของปัญหาสังคม ยาเสพติด การพนัน วัฒนธรรม และสภาวะภูมิอากาศที่เปลี่ยนแปลง แรงงานย้ายถิ่น-ข้ามชาติ และการขยายตัวอย่างรวดเร็วของชุมชนเมือง ส่งผลต่อระบบสวัสดิการ คุณภาพชีวิตของประชาชน และวิถีครอบครัว ชุมชน
ภัยคุกคาม		

4. กระบวนการวางยุทธศาสตร์ 20 ปี กรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ โดยวิธีการ SWOT Matrix

การสังเคราะห์ SWOT matrix

ยุทธศาสตร์ 20 ปี กรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ

1. วิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมายรวม และตัวชี้วัดที่สำคัญ

วิสัยทัศน์

ประชาชนทุกคนไม่ถูกทอดทิ้ง

พันธกิจ

1. พัฒนาระบบนโยบาย ยุทธศาสตร์ มาตรการ ระบบสวัสดิการสังคม และบูรณาการส่งเสริมการพัฒนาสังคม และสวัสดิการสังคมในทุกภาคส่วน
2. พัฒนาระบบการให้บริการที่มีคุณภาพและได้มาตรฐานสำหรับประชาชนกลุ่มเป้าหมายอย่างทั่วถึง เป็นธรรม
3. พัฒนาขีดความสามารถประชาชนกลุ่มเป้าหมาย และชุมชน เพื่อป้องกันมิให้เข้าสู่ภาวะด้อยโอกาส พร้อมพึ่งตนเองตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
4. พัฒนาศักยภาพภาคีเครือข่ายความร่วมมือสู่การเป็นหุ้นส่วนการพัฒนาสังคมและสวัสดิการสังคม
5. พัฒนาสู่การเป็นองค์กรสมรรถนะสูง

เป้าหมาย

ครอบคลุม ทัวถึง ธรรมชาติ

มั่นคง

1. ประชาชนทุกคนเข้าถึงสวัสดิการตามสิทธิขั้นพื้นฐาน และสิทธิความเป็นพลเมืองไทย พลเมืองอาเซียน และพลเมืองโลก
2. ระบบสวัสดิการสังคมที่มีคุณภาพ การพัฒนาสังคมแบบทางเลือก สอดรับบริบทการเปลี่ยนแปลงของประเทศ

ประชาชนกลุ่มเป้าหมาย และชุมชน สามารถพึ่งตนเอง บนพื้นฐานตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

มั่นคง

ยั่งยืน

1. ทุกภาคส่วนมีสำนึกสาธารณะ ร่วมรับผิดชอบต่อสังคมในการจัดสวัสดิการสังคมและพัฒนาสังคมอย่างเต็มศักยภาพสู่การพัฒนาอย่างยั่งยืน
2. พส. เป็นองค์กรธรรมชาติ มีสมรรถนะสูงในการเสริมสร้างความมั่นคงในการดำรงชีวิต และการพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืน

ตัวชี้วัดสำคัญ

ตัวชี้วัดสำคัญ

1. ประชากรกลุ่มเป้าหมายเข้าถึงสวัสดิการ และได้รับการพัฒนาศักยภาพ
คุ้มครอง พิทักษ์สิทธิ อย่างมีมาตรฐาน
2. เครือข่ายทางสังคมที่เข้มแข็งและมีส่วนร่วมในการพัฒนาสังคม
และจัดสวัสดิการสังคม
3. องค์การปราศจากบทลงโทษอันเนื่องจากการทุจริต
ประพฤติมิชอบ และคอร์รัปชัน

2. ยุทธศาสตร์ เป้าประสงค์ ตัวชี้วัด และมาตรการ/แผนงาน

ยุทธศาสตร์ที่ 1 พัฒนาระบบสวัสดิการเพื่อลดความเหลื่อมล้ำทางสังคม

เป้าประสงค์ยุทธศาสตร์	ตัวชี้วัดยุทธศาสตร์
ประชาชนกลุ่มเป้าหมายเข้าถึงสวัสดิการสังคมขั้นพื้นฐานอย่างทั่วถึง เป็นธรรม และมีหลักประกันในการดำรงชีวิต	- ระดับความสำเร็จในการผลักดันนโยบาย - จำนวนประชาชนกลุ่มเป้าหมายอยู่ในระบบทะเบียนสวัสดิการเพิ่มขึ้น - ร้อยละของประชาชนกลุ่มเป้าหมายที่มีรายได้ต่ำกว่าเส้นความยากจนได้รับสวัสดิการเพื่อการดำรงชีพและพัฒนาคุณภาพ - สัดส่วนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ดำเนินการเพื่อการจัดสวัสดิการในระดับพื้นที่เพิ่มขึ้น

มาตรการ	แนวทางการดำเนินงาน	แผนงาน
การพัฒนา ระบบกฎหมาย	• รณรงค์เผยแพร่และบังคับใช้กฎหมาย • ปรับกฎระเบียบ ข้อบังคับที่เป็นอุปสรรคต่อการเข้าถึงบริการของผู้ด้อยโอกาส คนยากจน • พัฒนาสารสนเทศด้านกฎหมายเพื่อการเข้าถึงอย่างเท่าเทียม • พัฒนาและบูรณาการกฎหมายเพื่อการจัดสวัสดิการและพัฒนาสังคม • สร้างและพัฒนาระบบการติดตามและบังคับใช้กฎหมาย	พัฒนากฎหมายเพื่อส่งเสริมระบบสวัสดิการสังคมและการพัฒนาสังคม
การส่งเสริมและพัฒนาระบบสวัสดิการสังคมในทุกมิติอย่างทั่วถึงและเป็นธรรม	• กำหนดทิศทางการพัฒนางานสวัสดิการสังคม และการพัฒนาสังคม • การส่งเสริม พัฒนานโยบาย มาตรการ แนวทางปฏิบัติที่เอื้อต่อการจัดสวัสดิการและพัฒนาสังคม และผลักดันสู่การปฏิบัติอย่างมีประสิทธิภาพ • พัฒนาระบบสวัสดิการสังคมเพื่อขับเคลื่อนนโยบายสวัสดิการถ้วนหน้า (Welfare for All) ลดความเหลื่อมล้ำ บนพื้นฐานการมีส่วนร่วม • พัฒนามาตรการทางสังคมในการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมที่พึงประสงค์ เพื่อป้องกันแก้ไขปัญหาการขอทาน และการดำเนินชีวิตด้วยหลักปรัชญาตามเศรษฐกิจพอเพียง • พัฒนามาตรการ กลไก เครื่องมือในการจัดสวัสดิการสังคมที่ครอบคลุมทุกกลุ่มเป้าหมาย โดยเฉพาะกลุ่มคนไร้รัฐ กลุ่มผู้มีปัญหาสถานะบุคคล และผู้ที่อยู่ในสภาวะยากลำบากตาม พ.ร.บ. คนไร้ที่พึ่ง • ยกระดับมาตรฐานและพัฒนาคุณภาพระบบสวัสดิการ เพื่อการพิทักษ์คุ้มครองสิทธิ และจัดบริการแก่ประชากรกลุ่มเป้าหมาย ครอบคลุม กลุ่ม ชุมชน	พัฒนานโยบาย กลไก และมาตรฐานเพื่อการบริการทางสังคม และการเข้าถึงระบบช่วยเหลือของประชาชนตามสิทธิ
	• สนับสนุนและพัฒนาศักยภาพและขยายบริการด้านสวัสดิการสังคมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และร่วมดำเนินการกับภาคส่วนต่าง ๆ ในพื้นที่	ยกระดับขีดความสามารถ อปท. ในการจัดสวัสดิการ

มาตรการ	แนวทางการดำเนินงาน	แผนงาน
	• ฝึกระวังทางสังคมในเชิงพื้นที่ และเชิงประเด็น เพื่อป้องกันปัญหา	พัฒนาระบบข้อมูลและตัวชี้วัด การคุ้มครองทางสังคม
การศึกษาวิจัยจัดการความรู้และสร้างนวัตกรรมเพื่อการจัดสวัสดิการสังคมและพัฒนาสังคม	• ศึกษาวิจัยความรู้ที่เอื้อต่องานสวัสดิการสังคมและการพัฒนาสังคม เพื่อลดความเหลื่อมล้ำ ส่งเสริมพัฒนาอย่างยั่งยืน และผลักดันไปสู่การปฏิบัติให้สอดคล้องตามภูมิสังคม (ข้อเสนอเชิงนโยบาย สถานการณ์ การเปลี่ยนแปลงทางสังคม ทักษะคน ความคิดความเชื่อ ระบบสวัสดิการสังคม การพัฒนาสังคม และภาคีเครือข่าย) • ส่งเสริมให้มีการบูรณาการงานวิจัยด้านแผนงาน วิชาการ รวมถึงนวัตกรรมการพัฒนาสังคม	พัฒนางานวิจัยและนวัตกรรมเพื่อการพัฒนาสังคมและสวัสดิการสังคม
การพัฒนากระบวนการสื่อสารสาธารณะให้เข้าถึงประชาชนกลุ่มเป้าหมาย	• สร้างความตระหนักและผลักดันให้เกิดนโยบาย มาตรการ ที่คำนึงถึงประเด็นด้านสวัสดิการและพัฒนาสังคมจากทุกภาคส่วน • รองรับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงของกระแสการพัฒนา • พัฒนาการใช้สื่อเทคโนโลยีใหม่แบบดิจิทัลที่มีประสิทธิภาพ • เสริมสร้างการรับรู้ภารกิจและภาพลักษณ์องค์กร และพัฒนาระบบปฏิบัติการข่าวสาร (IO) ที่มีประสิทธิภาพ	สื่อสารเชิงรุก
การสร้างหลักประกันเพื่อการคุ้มครองทางสังคม	• สร้างกลไกใหม่ในการจัดโครงสร้างด้านสวัสดิการสังคมและพัฒนาสังคม เพื่อปกป้อง คุ้มครอง ฝึกระวัง เตือนภัย เตรียมความพร้อม และบริหารความเสี่ยงแก่กลุ่มประชากรเป้าหมาย โดยเฉพาะกลไกการเตรียมพร้อมรับผู้ที่ได้รับผลกระทบจากภัยคุกคามใหม่ๆ	ส่งเสริมสนับสนุน และพิทักษ์ คุ้มครองสิทธิให้ประชาชนเข้าถึงบริการสวัสดิการขั้นพื้นฐาน สวัสดิการชุมชนท้องถิ่น
	• ส่งเสริมและผลักดันข้อเสนอเชิงนโยบายด้านสวัสดิการสังคมให้เป็นนโยบายของรัฐบาล/วาระแห่งชาติ/นโยบายร่วมของทุกภาคส่วนภายใต้กลไก “ประชารัฐเพื่อสังคม”	สร้างหลักประกันเพื่อการคุ้มครองทางสังคม
การเพิ่มขีดความสามารถในการให้บริการ	• บูรณาการแนวทางและมาตรการ กลไกด้านสวัสดิการและการพัฒนาสังคม เพื่อพิทักษ์ คุ้มครอง ดูแลช่วยเหลือ และพัฒนาศักยภาพประชาชนกลุ่มเป้าหมาย • สนับสนุนการดำเนินงานตามนโยบายและกรอบความร่วมมือทั้งในและต่างประเทศเกี่ยวกับระบบสวัสดิการและการพัฒนาสังคม • พัฒนาระบบสารสนเทศและเชื่อมต่อบริบบข้อมูลที่เกี่ยวข้องทุกระดับเพื่อประโยชน์ในการบริหารจัดการ การจัดสวัสดิการ และการประสานการจัดโครงสร้างการจัดสวัสดิการสำหรับคนไร้ที่พึ่ง บุคคลขอทาน กลุ่มชาติพันธุ์ และกลุ่มเป้าหมายพิเศษอื่นตามนโยบาย	ขยายการคุ้มครองทางสังคมแก่กลุ่มเป้าหมาย

มาตรการ	แนวทางการดำเนินงาน	แผนงาน
	- กำหนดให้มีกลไกในการวิเคราะห์และจัดทำรายงานสถานการณ์ทางสังคม/กลุ่มเป้าหมาย - ส่งเสริมสนับสนุนให้มีศูนย์บริการประชาชนแบบเบ็ดเสร็จด้านคนไร้ที่พึ่ง คนขอทาน ราษฎรบนพื้นที่สูง ทั้งในส่วนกลางและระดับจังหวัด มีการจัดทำและเผยแพร่คู่มือประชาชน	

ยุทธศาสตร์ที่ 2 เสริมสร้างชุมชนเข้มแข็งพร้อมรับการเปลี่ยนแปลง

เป้าประสงค์ยุทธศาสตร์	ตัวชี้วัดยุทธศาสตร์
ประชาชนกลุ่มเป้าหมายและชุมชนมีความเข้มแข็ง มีภูมิคุ้มกัน และจัดการตนเองได้อย่างยั่งยืน	1. ร้อยละของครัวเรือนที่มีรายได้ต่ำกว่าเส้นความยากจน ได้รับสวัสดิการเพื่อการดำรงชีพและพัฒนาศักยภาพ

มาตรการ	แนวทางการดำเนินงาน	แผนงาน
การยกระดับขีดความสามารถของชุมชนเพื่อการพัฒนาสังคมและจิตสวัสดิการ	พัฒนาศักยภาพ และเสริมสร้างความเข้มแข็งให้แก่ประชาชนกลุ่มเป้าหมายและชุมชนในการรับมือและจัดการต่อความเสี่ยงด้านคุณภาพชีวิตและการพึ่งพาตนเองจากการเปลี่ยนแปลงของกระแสการพัฒนา เพื่อลดความเหลื่อมล้ำ	สร้างหลักประกันทางรายได้และความมั่นคงในชีวิตสำหรับประชากรกลุ่มเป้าหมายตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
	- สนับสนุนด้านวิชาการ การจัดการ และงบประมาณสมทบเพื่อการจิตสวัสดิการในชุมชน - ส่งเสริมให้ชุมชนสามารถดำเนินการวิจัยและสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง ตลอดจนส่งเสริมการดำเนินงานของศูนย์การเรียนรู้ในชุมชน - ส่งเสริมให้มีการพัฒนาหรือใช้กลไกที่มีอยู่ในชุมชนทำหน้าที่เป็นศูนย์ประสานงานการจัดสวัสดิการสังคมและพัฒนาสังคมอย่างเป็นระบบ เพื่อดูแลช่วยเหลือกลุ่มเป้าหมายได้ครบวงจร - เสริมสร้างศักยภาพให้ชุมชนสามารถบริหารจัดการกองทุนได้ด้วยตนเองตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง - สนับสนุนการระดมทุนจากชุมชน ธุรกิจเอกชน ภาคประชาสังคม เพื่อให้มีการจิตสวัสดิการชุมชนอย่างต่อเนื่อง - ส่งเสริมการใช้ทุนที่มีอยู่ในรูปแบบต่าง ๆ ของท้องถิ่นชุมชนในการจิตสวัสดิการ	พัฒนาศักยภาพชุมชนเพื่อการจัดการตนเอง

มาตรการ	แนวทางการดำเนินงาน	แผนงาน
การสร้างระบบ บูรณาการทุกภาคส่วน เพื่อการพัฒนาสังคม และจัดสวัสดิการ	- ส่งเสริมความร่วมมือในการพัฒนากลไกการทำงานเชิงรุก เพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงทางสังคม - พัฒนาระบบข้อมูลบูรณาการทุกภาคส่วนเพื่อป้องกัน ฝ่าละอองธุลีพระบาทและพัฒนาศักยภาพชุมชน	บูรณาการ การพัฒนาสังคม และสวัสดิการสังคม ในระดับพื้นที่
	- สร้างความเชื่อมโยงกองทุนที่มีอยู่ในพื้นที่ทั้งที่เป็นกองทุนของชุมชนและกองทุนหน่วยงานของรัฐให้สนับสนุนซึ่งกันและกัน เป็นประโยชน์ต่อประชาชนทุกคน - ส่งเสริมให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นหน่วยงานหลักในการจัดทำแผนสวัสดิการของชุมชน ที่เน้นการบูรณาการความคิด มีแผนงาน-โครงการที่ครบวงจรทั้งเศรษฐกิจ สังคม และการประสาทรบอบการ โดยการมีส่วนร่วมขององค์กรชุมชน ภาคประชาชน และกลุ่มผู้รับบริการในการกำหนดหลักการ จัดทำแผน และดำเนินการ - ส่งเสริม สนับสนุนการจัดทำโครงการนำร่องการบูรณาการงานโครงการด้านสวัสดิการสังคมและการพัฒนาสังคมในพื้นที่	
การพัฒนาและ ส่งเสริมระบบ สวัสดิการสังคม พื้นฐาน แบบองค์รวม ตามภูมิสังคม	- พัฒนาและส่งเสริมระบบสวัสดิการสังคมพื้นฐานแบบองค์รวม ที่สอดคล้องกับวิถีชุมชน วัฒนธรรมถิ่น และบริบทพื้นที่ - ส่งเสริมและขยายผลสู่การเป็นแหล่งเรียนรู้การดำเนินงานโครงการตามพระราชดำริ, พระราชประสงค์ และโครงการหลวง ในด้านการพัฒนาสังคมและสวัสดิการในระดับประเทศ - พัฒนาและขยายผลต้นแบบ การป้องกัน แก้ไข ฟื้นฟู และพัฒนาการจัดการ แก้ปัญหาเรื่องที่ดินและการครองชีพของกลุ่มเป้าหมายราษฎรบนพื้นที่สูง และนิคมสร้างตนเอง ให้ครอบคลุมทั่วประเทศ	พัฒนาระบบสวัสดิการ พื้นฐานตามวิถีชุมชน

ยุทธศาสตร์ที่ 3 เสริมพลังทุกภาคส่วน

สร้างหุ้นส่วนการพัฒนาสังคมและจัดสวัสดิการสังคม

เป้าประสงค์ยุทธศาสตร์	ตัวชี้วัดยุทธศาสตร์
ทุกภาคส่วนเป็นเครือข่ายและหุ้นส่วน ในการจัดสวัสดิการสังคมและพัฒนาสังคม ในทุกระดับ	- จำนวนอาสาสมัครที่มีศักยภาพและมีส่วนร่วมในการจัดสวัสดิการสังคมและพัฒนาสังคมเพิ่มขึ้น - จำนวนองค์กรสวัสดิการสังคม และภาคประชาสังคมที่ดำเนินการจัดสวัสดิการและพัฒนาสังคมเพิ่มขึ้น - จำนวนโครงการความร่วมมือด้านสวัสดิการสังคมและพัฒนาสังคมในประชาคมอาเซียนและประชาคมโลกเพิ่มขึ้น

มาตรการ	แนวทางการดำเนินงาน	แผนงาน
การส่งเสริมและพัฒนาทุกภาคส่วนเพื่อเพิ่มขีดความสามารถของภาคีเครือข่ายในการเป็นหุ้นส่วนการจัดสวัสดิการสังคมและพัฒนาสังคม	• พัฒนาศักยภาพและเตรียมความพร้อมภาคีเครือข่าย ในการจัดสวัสดิการสังคมและพัฒนาสังคมเพื่อลดผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงของกระแสการพัฒนา • ส่งเสริมให้สถาบันการศึกษา สถาบันวิจัยต่าง ๆ โดยเฉพาะที่ดำเนินการในพื้นที่เข้ามามีบทบาทในการสร้างและกระจายองค์ความรู้ทางวิชาการและเทคโนโลยีในการพัฒนาสังคมและสวัสดิการสังคมให้แก่ทุกฝ่ายอย่างต่อเนื่อง เป็นระบบและครอบคลุมทั่วประเทศ • ส่งเสริม และสนับสนุนการบูรณาการการจัดสวัสดิการสังคมและพัฒนาสังคมอย่างเป็นระบบ โดยจัดทำแผนปฏิบัติการแบบบูรณาการของหน่วยงานรัฐที่เกี่ยวข้องเพื่อให้การดำเนินงานมีเอกภาพและประสิทธิภาพในการบริหารจัดการงบประมาณและทรัพยากร • ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของภาคประชาสังคมในการจัดสวัสดิการสังคมและพัฒนาสังคมเพื่อการพึ่งตนเอง • ขยายแนวคิดและรูปแบบการดำเนินงานโครงการต้นแบบ	สร้างและสนับสนุนกลไกการเป็นหุ้นส่วนทางสังคมในทุกระดับ
	• ส่งเสริมและพัฒนาความเข้มแข็งของภาคีเครือข่ายแบบองค์รวมสู่มาตรฐานสากล • สร้างและพัฒนาระบบพี่เลี้ยงโดยการยกระดับ อพม. ให้มีความเชี่ยวชาญเฉพาะด้าน เพื่อเป็นการสร้างแม่ข่ายในการให้คำแนะนำปรึกษาในระดับพื้นที่	เสริมสร้างความเข้มแข็งแก่ภาคีเครือข่าย
	• จัดกระบวนการ กำหนดกลไกประสานความร่วมมือระหว่างภาครัฐ ภาคประชาสังคม และชุมชน ที่ชัดเจนและเชื่อมโยงเป็นเครือข่ายการจัดสวัสดิการอย่างมีระบบทั้งในระดับพื้นที่ ระดับประเทศ และระหว่างประเทศ • ระดมทุนและการบูรณาการกองทุนเพื่อการจัดสวัสดิการสังคมและการพัฒนาสังคม • กำหนดบทบาทการดำเนินงานระหว่างภาครัฐ องค์กรสวัสดิการสังคม ธุรกิจเอกชน อาสาสมัคร และชุมชน โดยเฉพาะการเสริมสร้างความเข้มแข็งของกลุ่ม ชุมชน ให้มีบทบาทของการเป็นโครงข่ายการจัดสวัสดิการสังคมแก่กลุ่มเป้าหมายแบบไม่เป็นทางการ • บูรณาการด้านความรู้และกระบวนการดำเนินการแก้ไขปัญหาสังคม ระหว่างภาครัฐ ภาคีเครือข่าย และท้องถิ่น • มีหน่วยงาน/สถาบัน เพื่อการพัฒนาศักยภาพอาสาสมัคร เครือข่าย และภาคีภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคประชาสังคม ให้มีทักษะ ความรู้ที่เท่าทันการเปลี่ยนแปลงทางสังคมโลก	ส่งเสริมบทบาทองค์กรและเครือข่ายภาคประชาสังคมเป็นหุ้นส่วนการพัฒนาอย่างยั่งยืน

มาตรการ	แนวทางการดำเนินงาน	แผนงาน
การเสริมสร้าง ความรับผิดชอบต่อสังคมและ ความร่วมมือ ของทุกภาคส่วน เพื่อลด ความเหลื่อมล้ำ	• เสริมสร้างจิตสำนึกของภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคประชาสังคม และประชาชน ให้มีจิตสาธารณะ ร่วมมือช่วยเหลือ ดูแล สนับสนุน การจัดสวัสดิการสังคมแก่กลุ่มเป้าหมาย • ส่งเสริมและผลักดันให้ภาคธุรกิจเข้ามามีบทบาทในการดำเนินงานด้านสวัสดิการสังคมและพัฒนาสังคม • ส่งเสริมให้มีการขับเคลื่อนงานสวัสดิการสังคมและพัฒนาสังคม โดยใช้กลไก อพม.	เสริมสร้างสำนึก ความรับผิดชอบต่อ สังคมและจิตสาธารณะ
	• ส่งเสริม สนับสนุน การดำเนินงานเชิงความร่วมมือทางสังคม {SE/CSR} เพื่อลดข้อจำกัดด้านงบประมาณในทุกระดับ	ขยายความร่วมมือกับ ภาคธุรกิจในการพัฒนา คุณภาพชีวิต และ เสริมสร้างความเข้มแข็ง ของชุมชนอย่างยั่งยืน
การพัฒนา ปรับเปลี่ยนระบบ การบริหารกองทุน ทางสังคม และการระดมทุน เพื่อการจัด สวัสดิการสังคม	• ปรับปรุงและพัฒนาระบบบริหารจัดการกองทุนส่งเสริมสวัสดิการสังคม ให้มีประสิทธิภาพ เพื่อเพิ่มศักยภาพด้านการใช้ทรัพยากรและเงิน สนับสนุนของภาคีเครือข่ายให้เกิดประโยชน์ต่อกลุ่มผู้ด้อยโอกาส คนยากจน และชุมชนเพิ่มมากขึ้น โดยเฉพาะการปรับเงื่อนไข และหลักเกณฑ์ของกองทุนภาครัฐที่มีอยู่ให้ประชาชน ชุมชน ภาคีเครือข่าย สามารถเข้าถึงได้สะดวก ทัวถึง และระบบการกำกับ ดูแล การติดตามและประเมินผลการใช้จ่ายเงินกองทุน • พัฒนาปรับปรุงฐานข้อมูลสารสนเทศด้านเงินกองทุน และระบบ การแลกเปลี่ยนข้อมูลกับหน่วยงานภายนอกอย่างต่อเนื่อง • ผลักดันให้เกิดการบูรณาการกองทุนที่เกี่ยวข้องกับสวัสดิการสังคม และพัฒนาสังคมเพื่อตอบสนองกับความต้องการในมิติกลุ่มเป้าหมาย มิติพื้นที่ และมิติเชิงประเด็นอย่างมีประสิทธิภาพ ลดความซ้ำซ้อน และมีการเชื่อมโยงการใช้ประโยชน์กองทุนทั้งของภาครัฐและชุมชน มากขึ้น	พัฒนามาตรการทาง การเงิน การคลัง ในการสนับสนุน การเป็นหุ้นส่วน ความร่วมมือ
การพัฒนา เครือข่าย ความร่วมมือใน ประชาคมอาเซียน และประชาคมโลก	• เสริมพลังความร่วมมือทางสังคมทั้งภาครัฐ ธุรกิจ เอกชน ภาคประชาสังคมเป็นหุ้นส่วนด้านการพัฒนาสังคมในเวทีอาเซียน และเวทีโลก • ส่งเสริมและสนับสนุนให้เกิดความร่วมมือระหว่างประเทศ เพื่อการป้องกัน แก้ไข ฟื้นฟู และพัฒนากลุ่มเป้าหมาย ที่ประสบปัญหาทางสังคมในระดับอาเซียน/สากล	ส่งเสริมความร่วมมือ ระหว่างรัฐ ท้องถิ่น และระหว่างประเทศ เพื่อยกระดับ ระบบสวัสดิการ และการพัฒนาสังคม อย่างสร้างสรรค์

ยุทธศาสตร์ที่ 4 ยกระดับขีดความสามารถการบริหารจัดการองค์การ

เป้าประสงค์ยุทธศาสตร์	ตัวชี้วัดยุทธศาสตร์
เป็นองค์การที่มีสมรรถนะสูงด้านการบริหารจัดการการพัฒนาสังคมและสวัสดิการสังคมอย่างมีธรรมาภิบาล	- ร้อยละของบุคลากรที่ได้รับการพัฒนา สามารถนำความรู้ไปใช้ในการพัฒนางานเพิ่มขึ้นทุกปี - จำนวนนวัตกรรมด้านสวัสดิการสังคมและการพัฒนาสังคมที่นำไปใช้ประโยชน์เพิ่มขึ้น - ร้อยละความพึงพอใจในการดำเนินงานของกรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ - ผลการตรวจประเมินในแต่ละปี ผ่านเกณฑ์ตามที่หน่วยงานกลาง/พม. กำหนด

มาตรการ	แนวทางการดำเนินงาน	แผนงาน
การพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการปฏิบัติงานของบุคลากร	- พัฒนาระบบบริหารทรัพยากรมนุษย์เพื่อสร้างคุณค่าขององค์กร โดยเสริมสร้างบุคลากรให้มีความก้าวหน้าในสายงานและการหมุนเวียนงานตามหลักธรรมาภิบาล - จัดทำแผนกรอบอัตรากำลังคนระยะยาวที่สอดคล้องกับโครงสร้าง ภารกิจ โดยมีการวิเคราะห์ค่าจ้างอย่างเป็นระบบ - พัฒนาทรัพยากรบุคคลสู่ความเป็นมืออาชีพ มีสมรรถนะ (ความรู้ ทักษะ) มีความเชี่ยวชาญในด้านที่จำเป็นตามภารกิจ รวมถึงมีความสามารถในการสื่อสารและประสานงานระดับสากล	เพิ่มประสิทธิภาพระบบบริหารบุคคล องค์การแห่งการเรียนรู้
การพัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารรองรับการบริหารจัดการสังคมในยุคดิจิทัล	- พัฒนาระบบเทคโนโลยีทางการสื่อสาร และแอปพลิเคชันเพื่อเป็นเครื่องมือ/ช่องทาง ของการเข้าถึงบริการ/การติดต่อสื่อสารเพื่อแจ้งเหตุเตือนภัยที่มีประสิทธิภาพ - จัดการฐานข้อมูลอย่างบูรณาการ เพื่อนำมาปรับใช้ทั้งในระดับนโยบาย และระดับปฏิบัติงานอย่างเป็นระบบเพื่อให้กลุ่มเป้าหมายเข้าถึงบริการได้อย่างสะดวกรวดเร็ว - พัฒนาศักยภาพในการใช้ระบบสารสนเทศเพื่อการทำงานและการเรียนรู้	องค์การดิจิทัล
การพัฒนาสภาพแวดล้อมเพื่อความสุขและความสมดุลในชีวิตและการทำงาน	- พัฒนาคุณภาพชีวิตของบุคลากรตามแนวทาง Happy Work Place ของกรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ - เสริมสร้างระบบขวัญกำลังใจ - สื่อสารในองค์การเพื่อสร้างสมดุลในชีวิตและการทำงาน - พัฒนาสภาพแวดล้อมในการทำงาน	องค์การแห่งความผาสุก

มาตรการ	แนวทางการดำเนินงาน	แผนงาน
การสร้างความเข้มแข็งเพื่อมุ่งสู่การเป็นองค์กรชั้นนำด้านการบริหาร	ปรับปรุงโครงสร้างภายในองค์กรและปรับปรุงกระบวนการที่สอดคล้องกับระบบสวัสดิการและพัฒนาสังคมภายใต้บริบทการเปลี่ยนแปลง และมีระบบบริหารจัดการให้ทันสมัย คล่องตัว ยืดหยุ่น มีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับภารกิจ เหมาะสมกับสถานการณ์ โดยยึดหลักธรรมาภิบาล และสร้างความพึงพอใจสูงสุดแก่ผู้รับบริการ	องค์กรแห่งความเป็นเลิศ
การจัดการสวัสดิการสังคมและพัฒนาสังคม	- กำหนดระบบ กลไก และกระบวนการติดตามประเมินผลที่ให้ความสำคัญกับปัจจัยนำเข้า กระบวนการ ผลลัพธ์และผลกระทบ รวมทั้งนำผลที่ได้ไปปรับปรุงและพัฒนาการดำเนินงานอย่างเป็นระบบ - ประสานกลไกความร่วมมือกับทุกภาคส่วนในการติดตาม ตรวจสอบ และประเมินคุณภาพ และความโปร่งใสในการดำเนินงานของภาครัฐ	ตรวจสอบและประกันคุณภาพอย่างมีส่วนร่วม

3. Roadmap การขับเคลื่อนงาน 20 ปี กรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ

ยุทธศาสตร์ที่ 1 พัฒนาระบบสวัสดิการเพื่อลดความเหลื่อมล้ำทางสังคม

มาตรการ	แผนงาน	โครงการ	ช่วงระยะเวลา ดำเนินการ			
			ระยะ ที่ 1 SO	ระยะ ที่ 2 WO	ระยะ ที่ 3 ST	ระยะ ที่ 4 WT
การพัฒนา ระบบกฎหมาย	การพัฒนา กฎหมายเพื่อ ส่งเสริมระบบ สวัสดิการสังคม และการพัฒนา สังคม	•โครงการเผยแพร่กฎหมายเพื่อคุ้มครองทางสังคม •โครงการพัฒนาระบบสารสนเทศด้านกฎหมาย •โครงการพัฒนาระบบติดตามการบังคับใช้กฎหมายด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศ (e-LAW) •โครงการพิทักษ์ คุ้มครองและบังคับใช้กฎหมาย ปัญญา อนุสัญญาและข้อตกลง •โครงการศึกษาบูรณาการทางกฎหมาย เพื่อการคุ้มครองทางสังคม •โครงการผลักดันการพัฒนากฎหมาย เพื่อการจัดสวัสดิการสังคมของ อปท. •โครงการพัฒนามาตรการทางการบริหาร เพื่อเอื้อต่อการเข้าถึงบริการของกลุ่มเป้าหมาย				
การส่งเสริม และพัฒนาระบบ สวัสดิการสังคม ในทุกมิติ อย่างทั่วถึง และเป็นธรรม	การพัฒนา นโยบาย กลไก และมาตรฐาน การเข้าถึงระบบ ช่วยเหลือและ บริการทางสังคม ให้กับประชาชน ตามสิทธิ	•โครงการพัฒนายุทธศาสตร์เพื่อเท่าทัน การเปลี่ยนแปลง •โครงการกำหนดแนวทางการจัดบริการสวัสดิการ สังคมที่เหมาะสมกับประชากรกลุ่มเป้าหมาย •โครงการกำหนดระบบการบริหารจัดการ โครงการสวัสดิการสังคมที่เน้นการเข้าถึงบริการ กลุ่มเป้าหมาย (ทั่วถึง ทันการณ์ เป็นธรรม) •โครงการทบทวนและพัฒนาวิธีการให้บริการ ช่วยเหลือ คุ้มครอง พัฒนาศักยภาพ กลุ่มเป้าหมาย โดยเน้นการพึ่งตนเอง และความยั่งยืนในการดำเนินงาน •โครงการศึกษาออกแบบ พัฒนา Application ในการให้บริการ ประสานส่งต่อ และรับฟัง ข้อคิดเห็น ร้องเรียน •โครงการกำหนดระดับมาตรฐานขั้นต่ำในการ ดำรงชีวิตเพื่อการจัดสวัสดิการที่เหมาะสม สำหรับกลุ่มเป้าหมาย				

มาตรการ	แผนงาน	โครงการ	ช่วงระยะเวลา ดำเนินการ			
			ระยะ ที่ 1 SO	ระยะ ที่ 2 WO	ระยะ ที่ 3 ST	ระยะ ที่ 4 WT
		- โครงการพัฒนาระบบการดูแลระยะยาวสำหรับผู้อยู่ในภาวะพึ่งพิง (ในสถาบัน/ในชุมชน) - โครงการสร้างและพัฒนากลไกการจัดโครงข่ายด้านสวัสดิการสังคมและพัฒนาสังคมเพื่อพร้อมรับภาวะคุกคามรูปแบบใหม่และบริหารความเสี่ยงแก่กลุ่มประชากรเป้าหมาย - โครงการส่งเสริมให้เกิดความร่วมมือในระดับชุมชน ท้องถิ่น และองค์กรภาคเอกชนเพื่อสนับสนุนการให้บริการสู่มาตรฐาน - โครงการพัฒนาเทคโนโลยีเพื่อการพัฒนาสังคมและการจัดสวัสดิการคุณภาพ - โครงการจัดทำแผนแม่บทพัฒนาด้านสวัสดิการสังคมและการพัฒนาสังคมให้สอดคล้องกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลง - โครงการสื่อสารนโยบายและยุทธศาสตร์ด้านสวัสดิการสังคมและพัฒนาสังคม				
	การยกระดับขีดความสามารถอปท. ในการจัดสวัสดิการ	โครงการพัฒนาศักยภาพและขยายบทบาท อปท. และชุมชนในการจัด ระบบสวัสดิการคุ้มครองคนไร้ที่พึ่ง ผู้ด้อยโอกาสและบุคคลชายขอบ				
	การพัฒนา ระบบข้อมูล และตัวชี้วัด การคุ้มครอง ทางสังคม	- โครงการสร้างและพัฒนาระบบสารสนเทศกลุ่มเป้าหมายและภาคีเครือข่ายพัฒนาที่ง่ายต่อการเข้าถึง - โครงการพัฒนาเครื่องชี้วัดความด้อยโอกาสระดับบุคคล ชุมชน				
การศึกษาวิจัย จัดการความรู้ และสร้าง นวัตกรรม เพื่อการจัด สวัสดิการสังคม และพัฒนา สังคม	การพัฒนา งานวิจัยและ นวัตกรรม เพื่อการพัฒนา สังคมและ สวัสดิการสังคม	โครงการเสริมสร้างเครือข่ายนักวิชาการด้านพัฒนาสังคมและสวัสดิการ				
		โครงการสนับสนุนนำผลงานวิจัยสู่การปฏิบัติเพื่อสร้างนวัตกรรมทางสังคม				
		โครงการกำหนดคุณลักษณะและทักษะที่พึงประสงค์สำหรับกลุ่มเป้าหมาย				
		โครงการต้นแบบการพัฒนาสังคมและสวัสดิการสังคม				

มาตรการ	แผนงาน	โครงการ	ช่วงระยะเวลา ดำเนินการ			
			ระยะ ที่ 1 SO	ระยะ ที่ 2 WO	ระยะ ที่ 3 ST	ระยะ ที่ 4 WT
การสร้าง หลักประกันเพื่อ การคุ้มครอง ทางสังคม	การส่งเสริม สนับสนุน และ พิทักษ์ คุ้มครอง สิทธิให้ประชาชน เข้าถึงบริการ สวัสดิการ ขั้นพื้นฐาน สวัสดิการ ชุมชนท้องถิ่น	•โครงการส่งเสริมสิทธิและสวัสดิการสำหรับบุคคล มีปัญหาด้านทางกฎหมาย •โครงการส่งเสริมสิทธิสวัสดิการกลุ่มชาติพันธุ์ •โครงการนำเงินรายได้เฉพาะมาใช้ในกิจการ ด้านสวัสดิการและพัฒนาสังคม				
		•โครงการเสริมสร้างโอกาสให้ประชาชนเข้าถึง กองทุนสวัสดิการชุมชน ท้องถิ่น				
	การสร้าง หลักประกัน เพื่อการคุ้มครอง ทางสังคม	•โครงการการออมเพื่อเตรียมพร้อมสู่สังคมสูงวัย				
การเพิ่ม ขีดความ สามารถการให้ บริการ	การขยาย การคุ้มครอง ทางสังคม แก่กลุ่มเป้าหมาย	•โครงการจัดสวัสดิการสังคมเพื่อลดความ เหลื่อมล้ำ (สร้างระบบการคุ้มครองทางสังคม เพื่อช่วยเหลือกลุ่มคนยากจนแบบมีเงื่อนไข)				
		•โครงการผลักดันให้เกิดระบบการจ้างเหมา การดำเนินงานและการจัดบริการสวัสดิการ จากภาคเอกชน ภาคประชาสังคม (OUTSOURCE)				
		•โครงการพัฒนาการดูแลกลุ่มเป้าหมายในระบบ สถาบันให้ได้มาตรฐาน				
		•โครงการสร้างความร่วมมือเพื่อให้บรรลุนโยบาย และกรอบความร่วมมือทั้งในและต่างประเทศ เกี่ยวกับระบบสวัสดิการและการพัฒนาสังคม				
		•โครงการพัฒนาหน่วยงาน พส. เป็นศูนย์บริการ เบ็ดเสร็จเพื่อประชาชน				
		•โครงการจัดตั้งศูนย์วิเคราะห์และรายงาน สถานการณ์สังคมและกลุ่มเป้าหมาย				

มาตรการ	แผนงาน	โครงการ	ช่วงระยะเวลา ดำเนินการ			
			ระยะ ที่ 1 SO	ระยะ ที่ 2 WO	ระยะ ที่ 3 ST	ระยะ ที่ 4 WT
การพัฒนา กระบวนการ การสื่อสาร สาธารณะให้เข้า ถึงประชาชน กลุ่มเป้าหมาย	การสื่อสาร เชิงรุก	- โครงการผลิตสื่อ/เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อสร้าง การรับรู้ เสริมสร้างความเข้าใจ และการรับบริการ - โครงการส่งเสริมบุคลากรและประชาชน ใช้สื่อและเทคโนโลยีอย่างต่อเนื่อง - โครงการสื่อสารภาพลักษณ์องค์กรและพัฒนาการ ปฏิบัติการข่าวสาร (IO) - โครงการส่งเสริมคุณลักษณะและทักษะที่พึงประสงค์ สำหรับกลุ่มเป้าหมาย				

ยุทธศาสตร์ที่ 2 เสริมสร้างชุมชนเข้มแข็งพร้อมรับการเปลี่ยนแปลง

มาตรการ	แผนงาน	โครงการ	ช่วงระยะเวลา ดำเนินการ			
			ระยะ ที่ 1 SO	ระยะ ที่ 2 WO	ระยะ ที่ 3 ST	ระยะ ที่ 4 WT
การยกระดับ ขีดความสามารถ ของชุมชน เพื่อการพัฒนา สังคม และจัด สวัสดิการ	การสร้าง หลักประกัน ทางรายได้และ ความมั่นคงในชีวิต สำหรับประชากร กลุ่มเป้าหมาย ตามปรัชญา ของเศรษฐกิจ พอเพียง	- โครงการส่งเสริมความมั่นคงด้านอาชีพ และรายได้ตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง - โครงการพัฒนาศักยภาพองค์กรและแกนนำ เพื่อการจัดการสวัสดิการชุมชน - โครงการเสริมสร้างและพัฒนานักวิจัยชุมชน				
	การพัฒนา ศักยภาพชุมชน เพื่อการจัดการ ตนเอง	- โครงการศูนย์การเรียนรู้ตามวิถีชุมชน (ราษฎร์ บนพื้นที่สูง นิคมสร้างตนเอง กลุ่มชาติพันธุ์) - โครงการส่งเสริมชุมชนเข้มแข็งเพื่อการพัฒนา ตนเองได้อย่างยั่งยืน และขยายผลในทุกพื้นที่ - โครงการส่งเสริมการจัดตั้งศูนย์ประสานงาน การจัดสวัสดิการสังคมและการพัฒนาสังคม ระดับพื้นที่โดยชุมชน				

มาตรการ	แผนงาน	โครงการ	ช่วงระยะเวลา ดำเนินการ			
			ระยะ ที่ 1 SO	ระยะ ที่ 2 WO	ระยะ ที่ 3 ST	ระยะ ที่ 4 WT
	การจัดการ ทรัพยากรชุมชน เพื่อการพัฒนา สังคมและ จิตสำนึก	- โครงการส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนเพื่อการพึ่งตนเองตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง - โครงการสนับสนุนและส่งเสริมการระดมทุนเพื่อการจิตสำนึกชุมชน - โครงการส่งเสริมการบูรณาการกองทุนและทรัพยากรเพื่อการจิตสำนึกท้องถิ่นชุมชนอย่างยั่งยืน				
การสร้างระบบ บูรณาการ ทุกภาคส่วนเพื่อ การพัฒนาสังคม และจิตสำนึก	การบูรณาการ การพัฒนาสังคม และจิตสำนึก ในระดับ พื้นที่	- โครงการส่งเสริมและสนับสนุน อบต. จัดทำและบริหารแผนสวัสดิการสังคมแบบมีส่วนร่วม - โครงการเครือข่ายการคุ้มครองทางสังคมแบบบูรณาการในพื้นที่นำร่องเพื่อเป็นแนวทางในการขยายผล - โครงการสร้างช่องทางการรับฟังความคิดเห็นและสะท้อนปัญหาความต้องการของชุมชน - โครงการสนับสนุนให้มีคณะกรรมการ/องค์การเพื่อบูรณาการงานพัฒนาสังคมและจิตสำนึกในพื้นที่ - โครงการพัฒนาระบบเฝ้าระวังปัญหาทางสังคมและพัฒนาศักยภาพชุมชน - โครงการเสริมสร้างเครือข่ายกองทุนของภาครัฐและชุมชนในระดับพื้นที่				
การพัฒนาและ ส่งเสริมระบบ สวัสดิการพื้นฐาน แบบองค์รวม ตามภูมิสังคม	การพัฒนาระบบ สวัสดิการพื้นฐาน ตามวิถีชุมชน	- โครงการส่งเสริมกิจการเพื่อสังคมในการเสริมสร้างความมั่นคงในชีวิตและชุมชน - โครงการจัดตั้งและพัฒนาศูนย์เรียนรู้โครงการพระราชดำริ - โครงการขยายผลแนวทางการดำเนินงานตามโครงการพระราชดำริ				

มาตรการ	แผนงาน	โครงการ	ช่วงระยะเวลา ดำเนินการ			
			ระยะ ที่ 1 SO	ระยะ ที่ 2 WO	ระยะ ที่ 3 ST	ระยะ ที่ 4 WT
		- โครงการความร่วมมือเพื่อแก้ไขปัญหาความไม่มั่นคงในที่ดินลักษณะได้ประโยชน์ร่วมกัน - โครงการเร่งรัดการบริหารจัดการที่ดินและเสริมสร้างความมั่นคงในชีวิตเพื่อถอนสภาพนิคมสร้างตนเอง				

ยุทธศาสตร์ที่ 3 เสริมพลังทุกภาคส่วน

สร้างหุ้นส่วนการพัฒนาสังคมและจัดสวัสดิการสังคม

มาตรการ	แผนงาน	โครงการ	ช่วงระยะเวลา ดำเนินการ			
			ระยะ ที่ 1 SO	ระยะ ที่ 2 WO	ระยะ ที่ 3 ST	ระยะ ที่ 4 WT
การส่งเสริมและพัฒนาทุกภาคส่วนเพื่อเพิ่มขีดความสามารถของภาคีเครือข่ายในการเป็นหุ้นส่วนการจัดสวัสดิการและพัฒนาสังคม	การสร้างและสนับสนุนกลไกการเป็นหุ้นส่วนทางสังคมในทุกระดับ	- โครงการความร่วมมือสถาบันวิชาการเพื่อสร้างนวัตกรรมและแลกเปลี่ยนเรียนรู้ - โครงการจัดกระบวนการ/กลไกเพื่อสร้างการมีส่วนร่วมของภาคประชาสังคมในการจัดสวัสดิการสังคม - โครงการจัดทำบันทึกข้อตกลงและแผนปฏิบัติการร่วมระหว่าง พส. กับภาคีเครือข่ายในการทำงานบรรลุเป้าหมายที่ยั่งยืน - โครงการยกระดับศูนย์รับบริจาคกรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการให้เป็นศูนย์ระดมทรัพยากรและการจัดการระดับประเทศ - โครงการส่งเสริมกลุ่มภาคเอกชนจัดตั้งศูนย์ประสานงาน CSR ศูนย์ประสานงานอาสาสมัคร และศูนย์การให้ - โครงการยกระดับการดำเนินงานด้านกิจการเพื่อสังคม (SE)/ด้านความรับผิดชอบต่อสังคม (CSR) ภายใต้มูลนิธิประชาบดีกิจการด้านสังคมให้เป็นกลไกสนับสนุนการขับเคลื่อนงานการพัฒนาสังคม				

มาตรการ	แผนงาน	โครงการ	ช่วงระยะเวลา ดำเนินการ			
			ระยะ ที่ 1 SO	ระยะ ที่ 2 WO	ระยะ ที่ 3 ST	ระยะ ที่ 4 WT
		- โครงการถอดบทเรียนความสำเร็จในการจัดสวัสดิการสังคมขององค์กรต่าง ๆ ในชุมชน - โครงการอบรมและพัฒนาศักยภาพผู้ปฏิบัติงานด้านสวัสดิการสังคมเพื่อร่วมเป็นภาคีเครือข่ายนักปฏิบัติการในพื้นที่	■			
	การเสริมสร้างความเข้มแข็งแก่ภาคีเครือข่าย	- โครงการส่งเสริมและพัฒนาเครือข่ายและอาสาสมัครของ พม. - โครงการพัฒนาระบบพี่เลี้ยง ยกระดับขีดความสามารถอาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ เป็นแม่ข่ายการทำงานในพื้นที่		■		
	การส่งเสริมบทบาทองค์กรและเครือข่ายภาคประชาสังคมเป็นหุ้นส่วนการพัฒนาอย่างยั่งยืน	- จัดตั้งคณะกรรมการร่วมระหว่างหน่วยงานของรัฐ องค์กรสวัสดิการสังคม องค์กรภาคประชาสังคม และธุรกิจเอกชน ในระดับท้องถิ่น ชุมชน - โครงการเสริมสร้างความร่วมมือและพัฒนาศักยภาพในการเป็นเครือข่ายการจัดสวัสดิการกับกลุ่มเป้าหมาย - โครงการพัฒนาศักยภาพสถาบันการพัฒนาความรู้ด้านการพัฒนาสังคมและสวัสดิการ พส. - โครงการจัดการความรู้และพัฒนาแนวทางการดำเนินงานร่วมกันระหว่างภาครัฐ ภาคีเครือข่าย และท้องถิ่นเพื่อแก้ไขปัญหาสังคม - โครงการผลักดันให้เกิดการระดมทุนระดับประเทศประจำปีเพื่อการจัดสวัสดิการสังคม และพัฒนาสังคมตามวาระแห่งชาติ	■			
การเสริมสร้างความรับผิดชอบต่อสังคมและความร่วมมือของทุกภาคส่วนเพื่อลดความเหลื่อมล้ำ	การเสริมสร้างสำนึกความรับผิดชอบต่อสังคมและจิตสาธารณะ	- โครงการรณรงค์สร้างสำนึกความเป็นพลเมืองและรับผิดชอบต่อสังคม - โครงการสร้างค่านิยมและส่งเสริมการทำงานอาสาสมัคร - โครงการพัฒนาสื่อเพื่อสังคม - โครงการรณรงค์สู่ความเป็นหุ้นส่วนทางสังคมเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน	■	■	■	■

มาตรการ	แผนงาน	โครงการ	ช่วงระยะเวลา ดำเนินการ			
			ระยะ ที่ 1 SO	ระยะ ที่ 2 WO	ระยะ ที่ 3 ST	ระยะ ที่ 4 WT
		•โครงการจัดตั้งและพัฒนาศูนย์ประสานงาน อพม. ระดับตำบล อำเภอ จังหวัด และประเทศ •โครงการพัฒนาศักยภาพ SE/CSR เพื่อการจัดสวัสดิการสังคมและพัฒนาคุณภาพชีวิตประชาชน ชุมชน				
						
	การขยายความร่วมมือกับภาคธุรกิจในการพัฒนาคุณภาพชีวิต และเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนอย่างยั่งยืน	•โครงการส่งเสริมงานกิจการเพื่อสังคม (Social enterprise) ในภาคธุรกิจเอกชน และภาคประชาสังคม •โครงการยกย่องเชิดชูเกียรติ				
						
การพัฒนาปรับเปลี่ยนระบบการบริหารกองทุนทางสังคม และการระดมทุนเพื่อการจัดสวัสดิการสังคม	การพัฒนามาตรการทางการเงิน การคลัง ในการสนับสนุนการเป็นหุ้นส่วนความร่วมมือ	•โครงการพัฒนาระบบบริหารจัดการกองทุนส่งเสริมสวัสดิการสังคม •โครงการผลักดันมาตรการทางภาษีสำหรับกิจกรรม CSR ของภาคธุรกิจ และการระดมทุนระดับประเทศ •โครงการพัฒนานโยบายเพื่อการบูรณาการกองทุนทางสังคม •โครงการผลักดันให้เกิดระบบสารสนเทศที่เชื่อมโยงทุกกองทุนด้านสวัสดิการสังคม และพัฒนาสังคม เพื่อการบริหารกองทุนอย่างมีประสิทธิภาพ				

มาตรการ	แผนงาน	โครงการ	ช่วงระยะเวลา ดำเนินการ			
			ระยะ ที่ 1 SO	ระยะ ที่ 2 WO	ระยะ ที่ 3 ST	ระยะ ที่ 4 WT
การพัฒนา เครือข่าย ความร่วมมือ ในประชาคม อาเซียนและ ประชาคมโลก	การส่งเสริม ความร่วมมือ ระหว่างรัฐ ท้องถิ่น และระหว่าง ประเทศ เพื่อ ยกระดับระบบ สวัสดิการ และ การพัฒนาสังคม อย่างสร้างสรรค์	• โครงการเสริมสร้างศักยภาพและบทบาทกลไก สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมสวัสดิการสังคม แห่งชาติเป็นศูนย์กลางความร่วมมือด้านสังคม บนเวทีอาเซียนและเวทีโลก	■			
		• โครงการส่งเสริมเครือข่ายและอาสาสมัครคนไทย ในต่างประเทศ	■			
		• โครงการแผนบูรณาการความร่วมมือ และการปฏิบัติงานตามกรอบความร่วมมือ ระหว่างประเทศ			■	
		• โครงการเสริมสร้างพลังเครือข่าย และความร่วมมือทางสังคมทั้งใน-ต่างประเทศ				■
		• โครงการจัดทำแผนนำทางความร่วมมือด้าน สวัสดิการสังคมและพัฒนาสังคมกับต่างประเทศ				■

ยุทธศาสตร์ที่ 4 ยกระดับขีดความสามารถการบริหารจัดการองค์การ

มาตรการ	แผนงาน	โครงการ	ช่วงระยะเวลา ดำเนินการ			
			ระยะ ที่ 1 SO	ระยะ ที่ 2 WO	ระยะ ที่ 3 ST	ระยะ ที่ 4 WT
การพัฒนา คุณภาพ และมาตรฐาน การปฏิบัติงาน ของบุคลากร	การเพิ่ม ประสิทธิภาพ ระบบบริหาร บุคคล	• โครงการจัดทำมาตรฐานการพัฒนาบุคลากร สู่องค์กรที่มีสมรรถนะระดับสากล	■			
		• โครงการพัฒนาระบบสอนงาน (Coaching)	■			
		• โครงการจัดตั้งศูนย์จัดการความรู้และคลังปัญญา	■			
		• โครงการปรับปรุงแผนอัตรากำลังและโครงสร้าง ให้เหมาะสม		■		
		• โครงการจัดทำแผนพัฒนาบุคลากร			■	
		• โครงการจัดทำเส้นทางความก้าวหน้าในอาชีพ (Career path) สู่การปฏิบัติจริง				■

มาตรการ	แผนงาน	โครงการ	ช่วงระยะเวลา ดำเนินการ			
			ระยะ ที่ 1	ระยะ ที่ 2	ระยะ ที่ 3	ระยะ ที่ 4
			SO	WO	ST	WT
	องค์การ แห่งการเรียนรู้	•โครงการพัฒนาบุคลากรยุคใหม่ (ทักษะทัศนคติ สำนึกในหน้าที่ มีธรรมภิบาล) •โครงการพัฒนาบุคลากรผู้องค์กรที่มีสมรรถนะ ระดับสากล •โครงการพัฒนาภาวะผู้นำนักบริหาร •โครงการเสริมสร้างวัฒนธรรมองค์การ เป็นสังคมแห่งการเรียนรู้ และสำนึกรับผิดชอบ •โครงการวางระบบนิเทศงานหน่วยงานส่วนกลาง ในภูมิภาคของ พส. •โครงการส่งเสริมการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ด้านการจัดสวัสดิการ •โครงการความร่วมมือกับภาคธุรกิจเอกชน และสถาบันการศึกษาเพื่อพัฒนาศักยภาพ บุคลากรสู่ความเป็นเลิศ •โครงการพัฒนาศักยภาพบุคลากร สู่การเป็นผู้ประกอบวิชาชีพในการปฏิบัติงาน ด้านการจัดสวัสดิการสังคม •โครงการเสริมสร้างทักษะและองค์ความรู้ เฉพาะด้านแก่ผู้ปฏิบัติงานดูแล คัดกรอง แก้ไข ปัญหาตามกลุ่มเป้าหมาย และมีมติประเด็น ทางสังคม •โครงการการจัดการความรู้อย่างเป็นระบบ เพื่อสร้างบุคลากรรุ่นใหม่ •โครงการสร้างความเป็นมืออาชีพเพื่อการรับรอง มาตรฐานนักสังคมสงเคราะห์วิชาชีพ				

มาตรการ	แผนงาน	โครงการ	ช่วงระยะเวลา ดำเนินการ			
			ระยะ ที่ 1 SO	ระยะ ที่ 2 WO	ระยะ ที่ 3 ST	ระยะ ที่ 4 WT
การพัฒนา ระบบเทคโนโลยี สารสนเทศ และการสื่อสาร รองรับการบริหาร จัดการสังคม ในยุคดิจิทัล	องค์การดิจิทัล	• โครงการสร้างและพัฒนาระบบการบริหารจัดการข้อมูลสู่สังคมดิจิทัล • โครงการจัดทำฐานข้อมูลอย่างเป็นระบบและเชื่อมโยงบูรณาการหน่วยงานกับภาคีเครือข่าย • โครงการพัฒนาระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารแผน-งบประมาณ-ผลงานอย่างเป็นองค์รวม • โครงการจัดตั้งศูนย์ข้อมูลกลางทางวิชาการและหุ้นส่วนความร่วมมือ • โครงการพัฒนาขีดความสามารถในการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อการทำงานและเรียนรู้				
การพัฒนา สภาพแวดล้อม เพื่อความสุข และความสมดุล ในชีวิต และการทำงาน	องค์การ แห่งความผาสุก	• โครงการยกย่องเชิดชูเกียรติบุคลากร หน่วยงาน ธรรมชาติ • โครงการเสริมสร้างสวัสดิการ ตามแนวทาง Happy Work Place • โครงการปลูกจิตสำนึกเพื่อปรับเปลี่ยนพฤติกรรมองค์กร • โครงการพัฒนาระบบอาคารสถานที่ โครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวกที่ทุกคนสามารถเข้าถึงและใช้ประโยชน์ร่วมกัน (Universal Design) และจัดสภาพแวดล้อมตามหลักภูมิสถาปัตย์				

มาตรการ	แผนงาน	โครงการ	ช่วงระยะเวลา ดำเนินการ			
			ระยะ ที่ 1 SO	ระยะ ที่ 2 WO	ระยะ ที่ 3 ST	ระยะ ที่ 4 WT
การสร้าง ความเข้มแข็ง เพื่อมุ่งสู่การเป็น องค์กรชั้นนำ ด้านการบริหาร จัดการ สวัสดิการสังคม และพัฒนาสังคม	องค์กร แห่งความเป็นเลิศ	- โครงการพัฒนาการจัดการองค์กรไทยแลนด์ 4.0 พร้อมรับอนาคต - ไทยแลนด์ 4.0 พัฒนาคนให้เหมาะกับงาน มีความรู้ คุณธรรม นำสู่การปฏิบัติ ได้เต็มรูปแบบ - ไทยแลนด์ 5.0 ระบบการจัดการเป็นสากล ทันสมัย (ระบบการจัดการหุ่นยนต์) - ไทยแลนด์ 5.5 การใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ ให้คุ้มค่าตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ทรัพยากรมนุษย์, วัสดุ				
	การตรวจสอบ และประกัน คุณภาพ อย่างมี ส่วนร่วม	- โครงการเสริมสร้างภาพลักษณ์การดำเนินงาน ขององค์กรตามหลักธรรมาภิบาล - โครงการศึกษาออกแบบ พัฒนา Application ในการติดตามและรายงานผลการดำเนินงาน แบบ Real Time - โครงการความร่วมมือตรวจสอบติดตาม โดยภาครัฐ - โครงการประกันคุณภาพองค์กร และการให้บริการ - จัดตั้งคณะกรรมการติดตามผลระดับจังหวัด และหน่วยงาน - โครงการประเมินและติดตามผลการดำเนิน นโยบายและแผน				

ตัวอย่างโครงการยุทธศาสตร์ที่ 1

- โครงการเผยแพร่กฎหมายเพื่อคุ้มครองทางสังคม
- โครงการพัฒนาระบบสารสนเทศด้านกฎหมาย
- โครงการพัฒนาระบบติดตามการบังคับใช้กฎหมายด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศ (e-LAW)
- โครงการพัฒนายุทธศาสตร์เพื่อเท่าทันการเปลี่ยนแปลง
- โครงการกำหนดแนวทางการจัดสวัสดิการที่เหมาะสมกับประชากรกลุ่มเป้าหมาย
- โครงการกำหนดระบบการบริหารจัดการโครงข่ายสวัสดิการสังคมที่เน้นการเข้าถึงบริการ (ทั่วถึง ทันการณ์ เป็นธรรม)
- โครงการทบทวนและพัฒนาวิธีการให้บริการคุ้มครอง พัฒนาศักยภาพกลุ่มเป้าหมาย โดยเน้นการพึ่งตนเอง และความยั่งยืนในการดำเนินงาน
- โครงการศึกษาออกแบบ พัฒนา Application ในการให้บริการ ประสานส่งต่อ และรับฟังข้อคิดเห็น ข้อเสนอแนะ
- โครงการกำหนดระดับมาตรฐานขั้นต่ำในการดำรงชีวิตเพื่อการจัดสวัสดิการสังคมที่เหมาะสมสำหรับกลุ่มเป้าหมาย
- โครงการเสริมสร้างเครือข่ายนักวิชาการด้านพัฒนาสังคมและสวัสดิการ
- โครงการสนับสนุนนำผลงานวิจัยสู่การปฏิบัติเพื่อสร้างนวัตกรรมทางสังคม
- โครงการผลิตสื่อ/เทคโนโลยีดิจิทัล เพื่อสร้างการรับรู้ ความเข้าใจ และการรับบริการ
- โครงการส่งเสริมบุคลากรและประชาชนใช้สื่อและเทคโนโลยีอย่างต่อเนื่อง
- โครงการสื่อสารภาพลักษณ์องค์กรและพัฒนากิจการปฏิบัติราชการ (IO : Information Operation)
- โครงการพิทักษ์ คุ้มครองและบังคับใช้กฎหมาย ปฏิญญา อนุสัญญา และข้อตกลง
- โครงการพัฒนาระบบการดูแลระยะยาวสำหรับผู้สูงอายุในภาวะพึ่งพิง (ในสถาบัน/ในชุมชน)
- โครงการพัฒนาศักยภาพและขยายบทบาท อปท. และชุมชน สู่ศูนย์คุ้มครองคนไร้ที่พึ่งชุมชน เพื่อจัดระบบสวัสดิการคุ้มครองคนไร้ที่พึ่ง ผู้ด้อยโอกาสและคนชายขอบ
- โครงการส่งเสริมสิทธิและสวัสดิการสำหรับบุคคลมีปัญหาด้านทางกฎหมาย
- โครงการส่งเสริมสิทธิสวัสดิการกลุ่มชาติพันธุ์
- โครงการการออมเพื่อเตรียมพร้อมสู่สังคมสูงวัย
- โครงการพัฒนาหน่วยงาน พส. เป็นศูนย์บริการเบ็ดเสร็จเพื่อประชาชน
- โครงการศึกษานูรณาการทางกฎหมายเพื่อการคุ้มครองทางสังคม
- โครงการผลักดันการพัฒนากฎหมายเพื่อการจัดสวัสดิการสังคมของ อปท.

ยุทธศาสตร์ที่ ๑

โครงการเผยแพร่กฎหมายเพื่อคุ้มครองทางสังคม

SO

วัตถุประสงค์

- เพื่อให้ประชาชนและกลุ่มเป้าหมายมีความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับสิทธิและการเข้าถึงบริการทางสังคมตามกฎหมาย
- เพื่อให้ อพม. และภาคีเครือข่าย รับรู้ และเข้าใจสิทธิ และกลไกการบังคับใช้กฎหมาย ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับงานสวัสดิการสังคม

การดำเนินงาน

- รณรงค์ให้ความรู้ผ่านสื่อทุกช่องทาง และให้หน่วยงาน พส. ให้ข้อมูลที่ถูกต้องแก่ประชาชนเรื่องสวัสดิการสังคม สิทธิ และหน้าที่ของประชาชน
- อบรมบุคลากร พส. ที่มีโอกาสปฏิบัติสัมผัสต่อประชาชนกลุ่มเป้าหมาย อันเนื่องมาจากการขาดความรู้ หรือความเข้าใจผิด
- ส่งเสริมบทบาท อพม. และภาคีเครือข่ายที่มีอยู่ในการรณรงค์เผยแพร่กฎหมาย และให้ข้อมูล คำแนะนำ รวมถึงการประสานส่งต่อที่ถูกต้องแก่ประชาชน

ระยะเวลาดำเนินการ

- ดำเนินการในช่วงระยะ พ.ศ. 2560 – 2564

แหล่งที่มาของงบประมาณ

- เงินงบประมาณรายจ่ายประจำปี
- เงินกองทุนด้านสังคม เช่น เงินกองทุนส่งเสริมการจัดสวัสดิการสังคม สนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.)

หน่วยงานหลัก

- สำนักงานเลขาธิการกรม

โครงการพัฒนาระบบสารสนเทศด้านกฎหมาย

SO

วัตถุประสงค์

- มีระบบฐานข้อมูลของกฎหมายเพื่อการคุ้มครองทางสังคมที่ครอบคลุมประชากรกลุ่มเป้าหมาย และภาคีเครือข่ายการพัฒนาของ พส.
- เพื่อช่วยในการสืบค้นข้อมูลกฎหมายให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น และจัดเก็บเอกสารให้เป็นระเบียบ และป้องกันการสูญหาย

การดำเนินงาน

- ทำความร่วมมือกับสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาเพื่อขอช่วยตรวจสอบกฎหมายในขอบเขตที่ต้องการในประเด็นที่เกี่ยวกับการจัดสวัสดิการ การพัฒนาสังคม และกลุ่มเป้าหมายในความรับผิดชอบของ พส.
- จัดส่งข้อมูลในรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์เพื่อนำเข้าระบบ
- ทำเรื่องแจ้งทุกหน่วยงานของรัฐเพื่อขอกฎกระทรวง ประกาศกระทรวง ระเบียบ แนวทางปฏิบัติที่เกี่ยวข้อง พร้อมข้อมูลอ้างอิงการออกกฎหมายหรือประกาศนั้น ๆ โดยส่งข้อมูลในรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์เพื่อนำเข้าระบบ
- จัดจ้างที่ปรึกษาพัฒนาระบบ หรือจัดตั้งทีมพัฒนาระบบเพื่อดำเนินการออกแบบ วิเคราะห์ระบบ และพัฒนาต้นแบบหน้าจอ จัดกลุ่มหรือประเภทของกฎหมาย จัดรูปแบบข้อมูลเพื่อนำเข้าระบบ พัฒนาระบบการสืบค้นกฎหมาย คลังความรู้ และเครื่องมือจัดการระบบในการนำเข้าข้อมูล การจัดการเอกสารต่าง ๆ
- ฝึกอบรมบุคลากร และประชาสัมพันธ์

ระยะเวลาดำเนินการ

- ดำเนินการในช่วง พ.ศ. 2560 – 2564

แหล่งที่มาของงบประมาณ

- เงินงบประมาณรายจ่ายประจำปี
- เงินกองทุนด้านสังคม เช่น เงินกองทุนส่งเสริมการจัดสวัสดิการสังคม สนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ

หน่วยงานหลัก

- สำนักงานเลขาธิการกรม

โครงการพัฒนาระบบติดตามการบังคับใช้กฎหมาย ด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศ (e-LAW)

SO

วัตถุประสงค์

- เพื่อให้มีระบบช่วยในการเร่งรัดติดตามผลการดำเนินของคดี ข้อกฎหมาย และเรื่องราวร้องทุกข์ วินิจฉัยงานต่าง ๆ ของกลุ่มกฎหมาย และสำนัก/กอง ให้รวดเร็วขึ้น
- เพื่อสร้างองค์ความรู้ที่จะเป็นสื่อในการส่งเสริม สนับสนุนการเรียนรู้ของบุคลากร พส. ภาคีเครือข่าย กลุ่มเป้าหมาย และประชาชนทั่วไป

การดำเนินงาน

- ศึกษา วิเคราะห์ความต้องการใช้งานข้อมูลด้านกฎหมายของส่วนงานต่าง ๆ ของหน่วยงาน และส่วนกลางของ พส. รวมถึงหน่วยงานอื่นที่ปฏิบัติงานเกี่ยวข้องกับกฎหมายตามที่ พส. เห็นสมควร
- จัดทำปริกษาออกแบบและพัฒนาระบบงานทั้งหมดที่ต้องการพัฒนาในลักษณะ Web-base Application
- อบรมบุคลากร จัดทำคู่มือการใช้งาน และประชาสัมพันธ์

ระยะเวลาดำเนินการ

- ดำเนินการในช่วง พ.ศ. 2560 – 2564

แหล่งที่มาของงบประมาณ

- เงินงบประมาณรายจ่ายประจำปี

หน่วยงานหลัก

- สำนักงานเลขาธิการกรม

โครงการพัฒนายุทธศาสตร์เพื่อเท่าทันการเปลี่ยนแปลง

SO

วัตถุประสงค์

- เพื่อปรับปรุงแผนยุทธศาสตร์ให้มีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผล
- เพื่อให้การพัฒนาระบบสวัสดิการและการพัฒนาสังคมของ พส. ไปในทิศทางเดียวกัน และบูรณาการทรัพยากร และการปฏิบัติงานร่วมกันเพื่อประโยชน์สูงสุดแก่ประชาชนและประเทศ
- เพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการบริหารงบประมาณ

การดำเนินงาน

- แต่งตั้งคณะกรรมการบริหารยุทธศาสตร์ พส. และระดับสำนัก/กอง
- จัดจ้างที่ปรึกษา และหรือจัดตั้งทีมงานยกร่างยุทธศาสตร์ พส. โดยกระบวนการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน
- จัดให้มีช่องทางรับฟังความคิดเห็นจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย
- ปรับปรุงร่างยุทธศาสตร์ และนำเสนอขอความเห็นชอบต่อคณะกรรมการบริหารยุทธศาสตร์ พส.
- จัดกระบวนการสื่อสารยุทธศาสตร์และผลักดันการนำไปสู่การปฏิบัติ
- ติดตามประเมินผลการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์

ระยะเวลาดำเนินการ

- ดำเนินการในช่วง พ.ศ. 2560 – 2564

แหล่งที่มาของงบประมาณ

- งบประมาณรายจ่ายประจำปี

หน่วยงานหลัก

- กองยุทธศาสตร์และแผนงาน

ยุทธศาสตร์ที่ ๑

โครงการกำหนดแนวทางการจัดสวัสดิการที่เหมาะสม กับประชากรกลุ่มเป้าหมาย

SO

วัตถุประสงค์

- เพื่อกำหนดมาตรฐานการให้บริการแก่ประชาชนกลุ่มเป้าหมาย เพื่อให้สามารถอยู่ในสังคมได้ตามสภาพที่เหมาะสม

การดำเนินงาน

- ศึกษา วิจัยและทบทวนองค์ความรู้ที่เกี่ยวข้องในเรื่องรูปแบบ วิธีการและมาตรฐานการให้บริการแก่ประชาชนกลุ่มเป้าหมายทั้งในและต่างประเทศ
- จัดประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อกำหนดแนวทางและมาตรฐานการจัดบริการในแต่ละกลุ่มเป้าหมาย
- นำเสนอผลการศึกษาต่อสาธารณะ และผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย
- พิจารณา ปรับปรุงมาตรฐานการจัดบริการตามข้อเสนอแนะต่าง ๆ และจัดทำรายงานผลสรุปรูปแบบและมาตรฐานการจัดบริการเสนอคณะกรรมการ/หน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการนำไปใช้ประโยชน์
- ติดตามประเมินผล และพัฒนารูปแบบ มาตรฐานการจัดบริการในแต่ละกลุ่มเป้าหมายของหน่วยงานต่าง ๆ ให้เหมาะสมยิ่งขึ้น

ระยะเวลาดำเนินการ

- ดำเนินการในช่วง พ.ศ. 2560 – 2564

แหล่งที่มาของงบประมาณ

- เงินงบประมาณแผ่นดิน
- เงินกองทุนในด้านสังคม เช่น เงินกองทุนส่งเสริมการจัดสวัสดิการสังคม เงินกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.) เงินกองทุนสนับสนุนการวิจัย

หน่วยงานหลัก

- กองคุ้มครองสวัสดิภาพและเสริมสร้างคุณภาพชีวิต
- กองพัฒนาสังคมกลุ่มเป้าหมายพิเศษ

โครงการกำหนดระบบการบริหารจัดการโครงข่ายสวัสดิการสังคม ที่เน้นการเข้าถึงบริการ (ทั่วถึง ทันการณ์ เป็นธรรม)

SO

วัตถุประสงค์

- เพื่อให้ประชาชนได้รับสวัสดิการสังคมอย่างทั่วถึง รวดเร็ว และได้มาตรฐาน

การดำเนินงาน

- จัดทำแผนที่ทางสังคมสำหรับเป็นคู่มือการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ในหน่วยงานต่าง ๆ
- จัดระบบความร่วมมือในการทำงานของเครือข่ายต่าง ๆ ทั้งงานด้านเดียวกัน งานต่างสาขาตามประเภทกลุ่มเป้าหมาย ทั้งในและต่างประเทศ รวมทั้งพัฒนาระบบส่งต่อผู้ใช้บริการ
- ส่งเสริมให้มีกลไกคณะกรรมการระบบโครงข่ายทางสังคมแบบบูรณาการ (ระดับกระทรวง กรม)
- พัฒนาภาคธุรกิจ ภาคประชาสังคม องค์การสวัสดิการสังคม องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ชุมชน ให้มีสมรรถนะสูงขึ้น พร้อมทั้งทำหน้าที่ในการจัดสวัสดิการสังคมแทน/ร่วมกับหน่วยงาน พส.

ระยะเวลาดำเนินการ

- ดำเนินการในช่วง พ.ศ. 2560 – 2564

แหล่งที่มาของงบประมาณ

- เงินงบประมาณแผ่นดิน
- เงินกองทุนในด้านสังคม เช่น เงินกองทุนส่งเสริมการจัดสวัสดิการสังคม เงินกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.)

หน่วยงานหลัก

- สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการจัดสวัสดิการสังคมแห่งชาติ

ยุทธศาสตร์ที่ ๑

โครงการทบทวนและพัฒนาวิธีการให้บริการคุ้มครอง พัฒนาศักยภาพ กลุ่มเป้าหมาย โดยเน้นการพึ่งตนเองและความยั่งยืนในการดำเนินงาน

SO

วัตถุประสงค์

- เพื่อให้ประชาชนกลุ่มเป้าหมายได้รับสวัสดิการสังคมอย่างทั่วถึงและมีประสิทธิภาพ

การดำเนินงาน

- สร้างความเข้าใจในเรื่องหลักการ อุดมการณ์ และรูปแบบการจัดสวัสดิการสังคม งานสังคมสงเคราะห์ให้หน่วยงาน
- พัฒนารูปแบบ เทคนิค เครื่องมือในการให้บริการ รวมทั้งใช้เครื่องมือใหม่ๆ ที่มีวิชาการรองรับในการทำงานให้มากขึ้น
- พัฒนาการทำงานเฉพาะทางให้เป็นแบบมืออาชีพ มีการกำหนดมาตรฐานงาน
- ขยาย/ปรับปรุงรูปแบบการทำงานเป็นการแก้ไขปัญหาแบบครบวงจร (Case management) เน้นการป้องกัน และการจัดการปัญหาเชิงรุก การทำงานแบบบูรณาการ และสหวิชาชีพ
- ส่งเสริมการจัดสวัสดิการสังคมแบบพหุลักษณะ ยึดเงื่อนไขของพื้นที่เป็นสำคัญ
- ทบทวน ปรับปรุงระเบียบ ข้อบังคับที่เกี่ยวข้องให้สอดคล้องกับเงื่อนไขของสังคมและวิธีการทำงานที่เปลี่ยนแปลงไป

ระยะเวลาดำเนินการ

- ดำเนินการในช่วงระยะ 5 ปีแรก พ.ศ. 2560 – 2564

แหล่งที่มาของงบประมาณ

- เงินงบประมาณแผ่นดิน
- เงินกองทุนในด้านสังคม เช่น เงินกองทุนส่งเสริมการจัดสวัสดิการสังคม เงินกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.)

หน่วยงานหลัก

- กองคุ้มครองสวัสดิภาพและเสริมสร้างคุณภาพชีวิต
- กองพัฒนาสังคมกลุ่มเป้าหมายพิเศษ

โครงการศึกษาออกแบบ พัฒนา Application ในการให้บริการ ประสานส่งต่อ และรับฟังข้อคิดเห็น ข้อเสนอแนะ

SO

วัตถุประสงค์

- เพื่อพัฒนาแอปพลิเคชันสำหรับรับเรื่องเพื่อการให้บริการ และรายงานผลความก้าวหน้าในการดำเนินงานบนโทรศัพท์มือถือ
- เพื่อใช้เป็นสื่อในการประชาสัมพันธ์ข้อมูลบริการและข่าวสารทางด้านสังคมระหว่าง พส. กับกลุ่มเป้าหมายภาคีเครือข่าย และประชาชนทั่วไป

การดำเนินงาน

- จัดจ้างที่ปรึกษาดำเนินการ โดย
 - สำรวจกระบวนการทำงานของแอปพลิเคชันของ พส. ทั้งหมดที่มีอยู่ และสำรวจความต้องการของระบบการให้บริการและระบบรายงานผลความก้าวหน้าบนโทรศัพท์มือถือที่จะพัฒนา
 - ออกแบบและจัดทำแบบสถาปัตยกรรม และพัฒนาระบบ DSDW Mobile
 - ทดสอบและปรับปรุงประสิทธิภาพของแอปพลิเคชัน DSDW Mobile
 - จัดทำคู่มือผู้ดูแลระบบ และคู่มือการใช้งาน
- จัดฝึกอบรมบุคลากร และประชาสัมพันธ์

ระยะเวลาดำเนินการ

- ดำเนินการในช่วง พ.ศ. 2560 – 2564

แหล่งที่มาของงบประมาณ

- เงินงบประมาณรายจ่ายประจำปี

หน่วยงานหลัก

- กองยุทธศาสตร์และแผนงาน

ยุทธศาสตร์ที่ ๑

โครงการกำหนดระดับมาตรฐานขั้นต่ำในการดำรงชีวิต เพื่อการจัดสวัสดิการสังคมที่เหมาะสมสำหรับกลุ่มเป้าหมาย

SO

วัตถุประสงค์

- เพื่อกำหนดมาตรฐานขั้นต่ำในการดำรงชีวิตของประชาชนกลุ่มเป้าหมาย

การดำเนินงาน

- ศึกษา วิจัยและทบทวนองค์ความรู้ที่เกี่ยวข้องในเรื่องมาตรฐานขั้นต่ำในการดำรงชีวิต
- สำรวจความคิดเห็นของประชาชนเกี่ยวกับความคาดหวังและสิ่งจำเป็นในการดำรงชีวิตสำหรับประชากรกลุ่มเป้าหมาย
- จัดประชุมเชิงปฏิบัติการกำหนดมาตรฐานขั้นต่ำในการดำรงชีวิตกับกลุ่มเป้าหมาย และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
- นำเสนอผลการศึกษาต่อสาธารณชน
- พิจารณาปรับปรุงมาตรฐานขั้นต่ำตามข้อเสนอแนะต่าง ๆ
- จัดทำรายงานผลสรุปมาตรฐานขั้นต่ำเสนอต่อคณะกรรมการส่งเสริมการจัดสวัสดิการสังคมแห่งชาติ หรือคณะรัฐมนตรีเพื่อเห็นชอบ และให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องนำไปใช้ประโยชน์
- ติดตามประเมินผลและพัฒนามาตรฐานขั้นต่ำของกลุ่มเป้าหมายต่าง ๆ ให้เหมาะสมยิ่งขึ้น

ระยะเวลาดำเนินการ

- ดำเนินการในช่วง พ.ศ. 2560 – 2564

แหล่งที่มาของงบประมาณ

- เงินงบประมาณรายจ่ายประจำปี
- เงินกองทุนด้านสังคม เช่น เงินกองทุนส่งเสริมการจัดสวัสดิการสังคม สนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ

หน่วยงานหลัก

- สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการจัดสวัสดิการสังคมแห่งชาติ
- กองคุ้มครองสวัสดิภาพและเสริมสร้างคุณภาพชีวิต
- กองพัฒนาสังคมกลุ่มเป้าหมายพิเศษ

โครงการเสริมสร้างเครือข่ายนักวิชาการด้านพัฒนาสังคมและสวัสดิการ

SO

วัตถุประสงค์

- มีเครือข่ายนักวิชาการในการพัฒนาองค์ความรู้ กระบวนการ และเป็นหุ้นส่วนในการพัฒนาบุคลากรนักปฏิบัติการด้านพัฒนาสังคมและสวัสดิการในระดับพื้นที่ ระดับประเทศ และระหว่างประเทศ

การดำเนินงาน

- จัดทำรายการหน่วยงาน/สถาบันวิชาการ/สถาบันการศึกษา/นักวิชาการอิสระ ที่มีภารกิจเชื่อมโยงด้านพัฒนาสังคมและสวัสดิการในระดับมหภาค กับวิถีสวนชุมชนท้องถิ่น และความหลากหลายของพหุวัฒนธรรม
- คัดสรรองค์กรและจัดทำข้อตกลงความร่วมมือเพื่อการพัฒนาองค์ความรู้ กระบวนการ และการพัฒนาบุคลากรนักปฏิบัติการทั้งด้านเจตคติ ค่านิยม ทักษะและวิชาการด้านพัฒนาสังคมและสวัสดิการกับวิถีสวนชุมชนท้องถิ่น และความหลากหลายพหุวัฒนธรรมในรูปแบบต่าง ๆ เช่น การศึกษาวิจัย งานนวัตกรรม แนวปฏิบัติ กรอบความร่วมมือ บันทึกข้อตกลง (MOU) บันทึกเตือนความจำ (ROU) การสนับสนุนผู้เชี่ยวชาญ ทรัพยากร การแลกเปลี่ยนบุคลากรปฏิบัติงาน และเวทีเสวนาแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ฯลฯ
- ปฏิบัติการตามกรอบความร่วมมืออย่างเต็มความสามารถ

ระยะเวลาดำเนินการ

- ดำเนินการในช่วง พ.ศ. 2560 – 2564

แหล่งที่มาของงบประมาณ

- เงินงบประมาณรายจ่ายประจำปี
- เงินกองทุนด้านสังคม เช่น เงินกองทุนส่งเสริมการจัดสวัสดิการสังคม สนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ

หน่วยงานหลัก

- สำนักงานเลขาธิการกรม (สถาบันการพัฒนาความรู้ด้านการพัฒนาสังคมและสวัสดิการ)
- กองยุทธศาสตร์และแผนงาน

ยุทธศาสตร์ที่ ๑

โครงการสนับสนุนนำผลงานวิจัยสู่การปฏิบัติเพื่อสร้างนวัตกรรมทางสังคม SO

วัตถุประสงค์

- เพื่อให้มีนโยบาย กระบวนการ รูปแบบบริการ และนวัตกรรมเพื่อการพัฒนาสังคมและสวัสดิการ ที่สามารถตอบสนองต่อสถานการณ์ปัญหาและพร้อมรับการเปลี่ยนแปลงได้อย่างมีประสิทธิภาพ คำนึงถึงประโยชน์สูงสุด

การดำเนินงาน

- แต่งตั้งคณะกรรมการ คณะทำงานพัฒนางานวิจัยสู่การปฏิบัติ โดยการมีส่วนร่วมของภาคีเครือข่าย
- จัดทำแผนแม่บทงานวิจัยสู่การปฏิบัติ
- กำหนดหลักเกณฑ์การพิจารณาโครงการศึกษาวิจัยเพื่อเข้าสู่แผนยุทธศาสตร์งานวิจัยเพื่อขอรับการสนับสนุนงบประมาณของ พส. และจากแหล่งเงินทุนต่าง ๆ โดยเน้นให้มีการนำผลการศึกษาไปใช้ประโยชน์ ขยายผลมากกว่าการเป็นข้อมูลทางวิชาการ
- คณะกรรมการพิจารณาคัดเลือกโครงการศึกษาวิจัยเพื่อเข้าสู่กระบวนการจัดทำคำของบประมาณของ พส. และแหล่งเงินทุนต่าง ๆ
- นำเสนอผลการศึกษา และจัดทำ Roadmap/Action plan1 ในการนำผลงานวิจัยแปลงไปสู่การปฏิบัติ โดยมีคณะทำงานตามรายโครงการเพื่อให้การสนับสนุน ติดตาม และรายงานผลความก้าวหน้าต่อคณะกรรมการ

ระยะเวลาดำเนินการ

- ดำเนินการในช่วง พ.ศ. 2560 – 2564

แหล่งที่มาของงบประมาณ

- งบประมาณรายจ่ายประจำปี
- เงินกองทุนด้านสังคม เช่น เงินกองทุนส่งเสริมการจัดสวัสดิการสังคม สนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ

หน่วยงานหลัก

- สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการจัดสวัสดิการสังคมแห่งชาติ
- กองยุทธศาสตร์และแผนงาน
- กองคุ้มครองสวัสดิภาพและเสริมสร้างคุณภาพชีวิต
- กองพัฒนาสังคมกลุ่มเป้าหมายพิเศษ

โครงการผลิตสื่อ/เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อสร้างการรับรู้ ความเข้าใจ และการรับบริการ

SO

วัตถุประสงค์

- เพื่อให้ข้อมูล ข่าวสาร คำแนะนำ เกี่ยวกับบริการของ พส. รวมทั้งการขับเคลื่อนนโยบาย ยุทธศาสตร์ทางด้านสังคม และภารกิจด้านการพัฒนาสังคมและสวัสดิการสังคม
- เพื่อองค์กรและกระตุ้นให้ประชาชน ภาคธุรกิจเอกชน และภาคประชาสังคม ได้ตระหนักถึงสิทธิด้านสวัสดิการ หน้าที่และสำนึกความเป็นพลเมือง และปฏิบัติหน้าที่ของแต่ละฝ่ายในการร่วมพัฒนาคุณภาพคน ชุมชน สังคม และประเทศ ภายใต้วิสัยทัศน์ประเทศ “มั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน”
- เพื่อให้ประชาชนทราบแหล่งที่สามารถขอคำปรึกษา คำแนะนำ และขอรับบริการผ่านระบบเทคโนโลยีดิจิทัล ที่เข้าถึงได้ง่าย

การดำเนินงาน

- ตั้งคณะทำงานร่วมกับภาคีสื่อสารมวลชน ภาคธุรกิจเกี่ยวกับตลาดเพื่อสังคม และภาคีภาครัฐ ในการกำหนด แนวคิดสร้างสรรค์ในการผลิตสื่อ ประกอบด้วย
 - กระตุ้นจิตสำนึกพลเมืองและความรับผิดชอบต่อสังคม
 - นำเสนอข้อมูลข่าวสารบริการและผลงานการขับเคลื่อนนโยบายยุทธศาสตร์ และภารกิจ พส.
 - การให้บริการผ่านเครือข่ายดิจิทัล
- ขอรับการสนับสนุนจากภาคธุรกิจเอกชนในการผลิตสื่อโฆษณาเพื่อสังคมตามกรอบแนวคิดสร้างสรรค์
- จัดผลิตสื่อเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ที่หลากหลาย อาทิ สื่อสิ่งพิมพ์ สื่อวิทยุโทรทัศน์ (สปอตโฆษณา สารคดี ละครสั้น) พร้อมจัดทำเป็นข้อมูลในรูปแบบดิจิทัล
- จัดออกแบบและพัฒนาสื่อดิจิทัลเพื่อการขอรับบริการและการเข้าถึงข้อมูล

ระยะเวลาดำเนินการ

- ดำเนินการในช่วง พ.ศ. 2560 – 2564

แหล่งที่มาของงบประมาณ

- เงินงบประมาณรายจ่ายประจำปี
- เงินกองทุนด้านสังคม เช่น เงินกองทุนส่งเสริมการจัดสวัสดิการสังคม สนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ

หน่วยงานหลัก

- สำนักงานเลขานุการกรม
- กองยุทธศาสตร์และแผนงาน

โครงการส่งเสริมบุคลากรและประชาชนใช้สื่อและเทคโนโลยีอย่างต่อเนื่อง

SO

วัตถุประสงค์

- เพื่อให้ประชาชนสามารถใช้ประโยชน์จากสื่อและเทคโนโลยีเพื่อการขอรับบริการและได้รับข้อมูลข่าวสารอย่างเท่าทันสถานการณ์ และถูกต้อง ชัดแจ้ง
- เพื่อให้บุคลากรใช้ประโยชน์จากสื่อและเทคโนโลยีในการปฏิบัติงาน ประสานส่งต่อบริการ และรับรู้ข้อมูลข่าวสารที่ถูกต้อง ทันสถานการณ์

การดำเนินงาน

- อบรมให้ความรู้ด้าน ICT และการผลิตสื่อสร้างสรรค์แก่บุคลากร
- การให้บริการระบบ e-Learning ให้แก่บุคลากรและประชาชน
- การจัดทำคู่มือการให้บริการแก่ประชาชน และประชาสัมพันธ์
- การจัดตั้งจุดบริการ e-Service ณ หน่วยงาน พส. ทุกแห่งภายในปี พ.ศ. 2564

ระยะเวลาดำเนินการ

- ดำเนินการในช่วง พ.ศ. 2560 – 2564

แหล่งที่มาของงบประมาณ

- เงินงบประมาณรายจ่ายประจำปี

หน่วยงานหลัก

- สำนักงานเลขาธิการกรม
- กองยุทธศาสตร์และแผนงาน

โครงการสื่อสารภาพลักษณ์องค์กรและพัฒนากิจการปฏิบัติการข่าวสาร (IO : Information Operation)

SO

วัตถุประสงค์

- เพื่อให้องค์กรมีภาพลักษณ์ที่พึงประสงค์ เป็นที่ยอมรับและสร้างความพึงพอใจแก่ประชาชน และภาคีเครือข่าย

การดำเนินงาน

- แต่งตั้งคณะทำงานพัฒนาระบบสื่อสารภาพลักษณ์และการปฏิบัติการข่าวสาร พส.
- ประชุมคณะทำงานฯ เพื่อจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีในการวางระบบสื่อสารภาพลักษณ์ที่ดีต่อ พส. และการปฏิบัติการข่าวสาร และเสนอขอความเห็นชอบจากคณะผู้บริหาร พส.
- ดำเนินการตามแผนปฏิบัติการในการวางระบบการสื่อสารภาพลักษณ์องค์กรและการปฏิบัติการข่าวสาร
- ติดตาม และประเมินผลการดำเนินงาน พร้อมนำผลการดำเนินงานไปปรับปรุงการปฏิบัติงาน และทบทวนพัฒนาแผนปฏิบัติการในปีต่อไป

ระยะเวลาดำเนินการ

- ดำเนินการในช่วง พ.ศ. 2560 – 2564

แหล่งที่มาของงบประมาณ

- เงินงบประมาณรายจ่ายประจำปี

หน่วยงานหลัก

- สำนักงานเลขานุการกรม

โครงการพิทักษ์ ค้ำครองและบังคับใช้กฎหมาย ปณิญา อนุสัญญา และข้อตกลง

WO

วัตถุประสงค์

- เพื่อให้ประชาชนได้รับการพิทักษ์ค้ำครองภายใต้กลไกการดำเนินงานที่มีอยู่ตามกฎหมาย ปณิญา อนุสัญญา และข้อตกลง

การดำเนินงาน

- กำหนดให้มีหน่วยประสานการบังคับใช้กฎหมายเพื่อการค้ำครองทางสังคม และผู้รับผิดชอบหลักในระดับสำนักงาน/กอง เพื่อทำหน้าที่
 - ศึกษากฎหมาย การบังคับใช้กฎหมาย ปณิญา อนุสัญญา และข้อตกลงเพื่อให้ประชาชนได้รับการค้ำครองทางสังคม
 - รับเรื่องราวร้องทุกข์เกี่ยวกับการไม่ปฏิบัติตามกฎหมาย ปณิญา อนุสัญญา และข้อตกลง
 - ประสานเครือข่ายเพื่อให้เกิดการบังคับใช้ปณิญา อนุสัญญา และข้อตกลงที่มีประสิทธิภาพ
 - ติดตามประเมินผล
- พัฒนากลไกและบุคลากรทุกระดับในการบังคับใช้กฎหมายเกี่ยวกับการค้ำครองสิทธิ และการจัดสวัสดิการสังคมให้มีประสิทธิภาพ
- ส่งเสริมและสนับสนุนกลไกการสร้างเครือข่ายความร่วมมือของภาคีทุกระดับในการบังคับใช้กฎหมายเพื่อการค้ำครองประชาชนกลุ่มเป้าหมายด้านสวัสดิการสังคม

ระยะเวลาดำเนินการ

- ดำเนินการในช่วง พ.ศ. 2560 – 2569

แหล่งที่มาของงบประมาณ

- งบประมาณแผ่นดิน

หน่วยงานหลัก

- สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการจัดสวัสดิการสังคมแห่งชาติ
- กองค้ำครองสวัสดิภาพและเสริมสร้างคุณภาพชีวิต
- กองพัฒนาสังคมกลุ่มเป้าหมายพิเศษ
- กองกิจการอาสาสมัครและภาคประชาสังคม

โครงการพัฒนาระบบการดูแลระยะยาวสำหรับผู้อยู่ในภาวะพึ่งพิง (ในสถาบัน/ในชุมชน)

WO

วัตถุประสงค์

- ให้บริการตามหลักสิทธิมนุษยชน และคำนึงถึงศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์

การดำเนินงาน

- ศึกษาออกแบบการพัฒนาระบบการดูแลระยะยาวสำหรับผู้อยู่ในภาวะพึ่งพิง และช่วยเหลือตนเองไม่ได้ โดยออกแบบอาคารสถานที่ ระบบโครงสร้างพื้นฐาน ระบบบริการพื้นฐาน กิจกรรมบำบัดฟื้นฟูบุคลากร อุปกรณ์ เครื่องมือการปฏิบัติงาน พร้อมประมาณการค่าใช้จ่ายในการก่อสร้าง และการดำเนินการทั้งระบบ
 - สถานดูแลผู้อยู่ในภาวะพึ่งพิงแบบครบวงจร โดยภาครัฐ
 - สถานดูแลผู้อยู่ในภาวะพึ่งพิงแบบครบวงจร โดยภาคธุรกิจเอกชน
 - สถานดูแลผู้อยู่ในภาวะพึ่งพิงแบบครบวงจร โดยการร่วมลงทุนระหว่างรัฐ – ธุรกิจ และหรือ ภาคประชาสังคม
 - การปรับปรุงและพัฒนาสถานสงเคราะห์ทั้งหมดหรือจัดพื้นที่เพื่อเป็นสถานดูแลผู้อยู่ในภาวะพึ่งพิง
 - การดูแลผู้อยู่ในภาวะพึ่งพิงในครอบครัวและชุมชน
- สร้างสำนึกเจ้าหน้าที่รัฐ อพม. สมาชิกครอบครัวและชุมชน ในการดูแลผู้อยู่ในภาวะพึ่งพิง และช่วยเหลือตนเองไม่ได้
- กำหนดหน่วยงานหลักในการดูแลระยะยาวผู้อยู่ในภาวะพึ่งพิง และช่วยเหลือตนเองไม่ได้ในสถาบัน ในชุมชน
- จัดทำแผนงาน/โครงการ และตั้งงบประมาณรองรับในการดูแลระยะยาวผู้อยู่ในภาวะพึ่งพิงและช่วยเหลือตนเองไม่ได้ โดยคำนึงถึงสิทธิและศักดิ์ศรีของผู้อยู่ในภาวะพึ่งพิงที่พึงได้รับ
- เชิญชวนและกำหนดมาตรการจูงใจให้ภาคธุรกิจเอกชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และภาคประชาสังคม เข้ามาร่วมในการจัดบริการดูแลระยะยาวทั้งในสถาบันและในชุมชน
- จัดหาและพัฒนาศักยภาพ อพม. และอาสาสมัครอื่นในชุมชน เพื่อเข้ามาช่วยสนับสนุนการดำเนินงานในการดูแลระยะยาวผู้อยู่ในภาวะพึ่งพิงในสถาบันและในชุมชน รวมถึงการเฝ้าระวัง ติดตามสถานะของผู้กลับคืนสู่ครอบครัว ชุมชน อย่างรอบด้านเพื่อให้สามารถเข้าสู่ระบบการคุ้มครอง ช่วยเหลือได้ทันทีที่ต้องการ

ระยะเวลาดำเนินการ

- ดำเนินการในช่วง พ.ศ. 2560 – 2569

แหล่งที่มาของงบประมาณ

- งบประมาณแผ่นดิน
- เงินกู้ต่างประเทศ/การร่วมลงทุนระหว่างภาครัฐ และภาคธุรกิจเอกชน/ภาคประชาสังคม

หน่วยงานหลัก

- กองคุ้มครองสวัสดิภาพและเสริมสร้างคุณภาพชีวิต
- กองกิจการอาสาสมัครและภาคประชาสังคม

ยุทธศาสตร์ที่ ๑

โครงการพัฒนาศักยภาพและขยายบทบาท อปท. และชุมชน
สู่ศูนย์คุ้มครองคนไร้ที่พึ่งชุมชน เพื่อจัดระบบสวัสดิการคุ้มครองคนไร้ที่พึ่ง
ผู้ด้อยโอกาสและคนชายขอบ

WO

วัตถุประสงค์

- เพื่อลดปัญหาคนไร้ที่พึ่ง ผู้ด้อยโอกาส คนชายขอบ และบุคคลชดทาน

การดำเนินงาน

- ผลักดันให้เกิดแผนยุทธศาสตร์คนไร้ที่พึ่ง และถูกบรรจุเป็นวาระแห่งชาติ ยุทธศาสตร์ชาติ
- พัฒนากันมิตรไมตรี และขยายผลสู่การเป็นศูนย์เรียนรู้เพื่อการคุ้มครองคนไร้ที่พึ่งในชุมชน
- จัดทำมาตรฐานการคุ้มครองคนไร้ที่พึ่ง คู่มือการปฏิบัติ และหลักสูตรการอบรม
- จัดทำมาตรฐานการคุ้มครองคนไร้ที่พึ่ง คู่มือการปฏิบัติ และหลักสูตรการฝึกอบรม
- จัดอบรมทีมงาน Trainer (ครู ก.) ให้แก่ศูนย์เรียนรู้ฯ เพื่อสร้างครู ข. ในชุมชน
- ส่งเสริมการจัดตั้งศูนย์คุ้มครองคนไร้ที่พึ่งในชุมชน โดย อปท. ชุมชน เพื่อเป็นองค์กรประชาชน ที่ดูแล ป้องกัน แก้ไขปัญหาคนไร้ที่พึ่ง ผู้ด้อยโอกาส คนชายขอบในชุมชน และบุคคลชดทาน
- รณรงค์ผ่านสื่อในระดับชุมชนและระดับประเทศ
- พัฒนา อปท. และชุมชน ให้มีความพร้อมและขอรับรองการเป็นองค์กรสาธารณประโยชน์ เสริมสร้างศักยภาพ ในการจัดระบบสวัสดิการอย่างต่อเนื่อง ยั่งยืน และ (เช่น ทศนคติ จิตสำนึก สมรรถนะผู้ปฏิบัติงาน การบริหารจัดการ กฎหมาย ระเบียบ แนวปฏิบัติ ทรพยากรการดำเนินงาน องค์ความรู้และกองทุนสวัสดิการ)
- สนับสนุนให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ภาคธุรกิจเอกชน และภาคประชาสังคม สนับสนุนทรัพยากรและร่วมจัด กิจกรรมและเพื่อการคุ้มครองและพัฒนาศักยภาพของกลุ่มเป้าหมายในรูปแบบต่าง ๆ

ระยะเวลาดำเนินการ

- ดำเนินการในช่วง พ.ศ. 2560 – 2569

แหล่งที่มาของงบประมาณ

- เงินงบประมาณแผ่นดิน

หน่วยงานหลัก

- สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการจัดสวัสดิการสังคมแห่งชาติ
- กองคุ้มครองสวัสดิภาพและเสริมสร้างคุณภาพชีวิต
- กองพัฒนาสังคมกลุ่มเป้าหมายพิเศษ
- กองกิจการอาสาสมัครและภาคประชาสังคม

โครงการส่งเสริมสิทธิและสวัสดิการสำหรับบุคคลมีปัญหา สถานะทางกฎหมาย

WO

วัตถุประสงค์

- เพื่อให้บุคคลมีปัญหาสถานะทางกฎหมายได้รับสิทธิและสวัสดิการพื้นฐานโดยไม่ถูกเลือกปฏิบัติ

การดำเนินงาน

- ศึกษาและกำหนดรูปแบบระบบการสังคมสงเคราะห์สำหรับผู้มีปัญหาสถานะทางกฎหมายในชุมชนตามหลักสิทธิมนุษยชน และสวัสดิการจำเป็นขั้นพื้นฐาน
- สร้างความเข้าใจกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) หน่วยงานภาครัฐในพื้นที่ และชุมชนให้มีการร่วมมือในการดูแลช่วยเหลือแก่บุคคลผู้มีปัญหาสถานะทางกฎหมาย
- ให้ อปท. และ อพม. เป็นเครือข่ายการรับเรื่องและประสานงานกับหน่วยงาน พส. ในพื้นที่
- ส่งเสริมการจัดบริการสังคมสงเคราะห์รูปแบบต่าง ๆ ทั้งในระบบสวัสดิการชุมชน บริการในหน่วยงานรัฐ และหน่วยเคลื่อนที่ เพื่อแก้ไขปัญหารายบุคคล และรายครอบครัว
- ประสานการแก้ไขปัญหาด้านสิทธิสวัสดิการร่วมกับภาคีเครือข่ายทุกภาคส่วน
- สร้างเครือข่ายการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างชุมชน ท้องถิ่น และจังหวัด ที่ประสบความสำเร็จ
- กำหนดนโยบาย และแนวปฏิบัติในการจัดสวัสดิการขั้นพื้นฐาน โดยใช้ข้อมูลระดับพื้นที่ ยึดหลักกฎหมาย และคำนึงถึงหลักวิชาการที่เป็นสากล

ระยะเวลาดำเนินการ

- ดำเนินการในช่วง พ.ศ. 2560 – 2569

แหล่งที่มาของงบประมาณ

- งบประมาณแผ่นดิน

หน่วยงานหลัก

- สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการจัดสวัสดิการสังคมแห่งชาติ
- กองคุ้มครองสวัสดิภาพและเสริมสร้างคุณภาพชีวิต
- กองพัฒนาสังคมกลุ่มเป้าหมายพิเศษ
- กองกิจการอาสาสมัครและประชาสังคม

โครงการส่งเสริมสิทธิสวัสดิการกลุ่มชาติพันธุ์

WO

วัตถุประสงค์

- เพื่อให้คนที่อาศัยอยู่ในประเทศไทย โดยเฉพาะกลุ่มชาติพันธุ์ ผู้พลัดถิ่น และบุคคลต่างด้าวได้รับสิทธิตามกฎหมาย
- ป้องกันการเลือกปฏิบัติต่อประชาชน

การดำเนินงาน

- กำหนดและสำรวจเป้าหมายกลุ่มชาติพันธุ์ ชนกลุ่มน้อย ผู้พลัดถิ่น ให้ชัดเจน
- จัดทำแผนงานความร่วมมือระหว่างส่วนราชการและองค์กรระหว่างประเทศ ในการกำหนดกรอบการส่งเสริมสิทธิสวัสดิการเพื่อการดำรงชีวิตตามสิทธิขั้นพื้นฐานที่จำเป็น
- กำหนดแผนงานและหน่วยงานรับผิดชอบหลัก รับผิดชอบร่วม เพื่อเป็นเจ้าภาพในการดูแลด้านสวัสดิการตามสิทธิพื้นฐานตามที่สหประชาชาติกำหนดเป็นขั้นต่ำ
- สร้างความเข้าใจกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) หน่วยงานภาครัฐในพื้นที่ และชุมชนให้มีการร่วมมือในการดูแลช่วยเหลือ และประสานการแก้ไขปัญหาด้านสิทธิสวัสดิการร่วมกับภาคีเครือข่ายทุกภาคส่วน
- ส่งเสริมและสนับสนุนกลไกการสร้างเครือข่ายความร่วมมือของภาคีทุกระดับเพื่อให้เกิดกระบวนการพัฒนาและจัดการตนเองในรูปชุมชนกลุ่มชาติพันธุ์ ชนกลุ่มน้อย ผู้พลัดถิ่น ที่มีความเข้มแข็งบนพื้นฐานความพอเพียง
- สร้างเครือข่ายสวัสดิการชุมชน เครือข่ายการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างชุมชน ท้องถิ่น และจังหวัดที่ประสบความสำเร็จ

ระยะเวลาดำเนินการ

- ดำเนินการในช่วง พ.ศ. 2560 – 2569

แหล่งที่มาของงบประมาณ

- เงินงบประมาณแผ่นดิน
- เงินกองทุนส่งเสริมการจัดสวัสดิการสังคม และเงินสนับสนุนระหว่างประเทศ

หน่วยงานหลัก

- สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการจัดสวัสดิการสังคมแห่งชาติ
- กองคุ้มครองสวัสดิภาพและเสริมสร้างคุณภาพชีวิต
- กองพัฒนาสังคมกลุ่มเป้าหมายพิเศษ
- กองกิจการอาสาสมัครและภาคประชาสังคม

โครงการการออมเพื่อเตรียมพร้อมสู่สังคมสูงวัย

WO

วัตถุประสงค์

- เพื่อให้ประชาชนมีหลักประกันทางสังคม และหลุดพ้นจากการเป็นหนี้สิน โดยเฉพาะกลุ่มแรงงานนอกระบบ และคนยากไร้ อยู่ในภาวะยากลำบาก

การดำเนินงาน

- ผนวกส่งเสริมการออม และสร้างสำนึกให้ตระหนักถึงโทษจากการมีหนี้สินผ่านสื่อทุกรูปแบบ
- ป้องกันการก่อหนี้และสนับสนุนให้มีการออม โดยส่งเสริมการทำบัญชีครัวเรือน
- ประสานสถาบันการเงินให้มีมาตรการและแผนงานส่งเสริมการออมสำหรับกลุ่มแรงงานนอกระบบ คนยากไร้ ผู้อยู่ในภาวะยากลำบาก
- ส่งเสริมการออมผ่านระบบการออมทุกชนิด
 - ประสานสถาบันการเงินให้มีมาตรการและแผนงานส่งเสริมการออมสำหรับกลุ่มแรงงานนอกระบบ คนยากไร้ ผู้อยู่ในภาวะยากลำบาก รวมทั้งให้คำปรึกษาแนะนำการบริหารจัดการรูปแบบการออมต่าง ๆ อย่างเป็นระบบ
 - ให้คำปรึกษาแนะนำรูปแบบ วิธีการออมที่หลากหลาย เช่น กลุ่มออมทรัพย์ ธนาคารโรงเรียน สหกรณ์ออมทรัพย์ กองทุนสวัสดิการ
- ส่งเสริมบทบาทภาครัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และองค์กรชุมชนในการใกล้เคียงหนี้สิน
- ประสานสถาบันการเงินและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการปรับหนี้ในระบบให้เป็นหนี้ในระบบ

ระยะเวลาดำเนินการ

- ดำเนินการในช่วง พ.ศ. 2560 – 2569

แหล่งที่มาของงบประมาณ

- เงินงบประมาณแผ่นดิน

หน่วยงานหลัก

- สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการจัดสวัสดิการสังคมแห่งชาติ
- กองคุ้มครองสวัสดิภาพและเสริมสร้างคุณภาพชีวิต
- กองพัฒนาสังคมกลุ่มเป้าหมายพิเศษ
- กองกิจการอาสาสมัครและภาคประชาสังคม

โครงการพัฒนาหน่วยงาน พส. เป็นศูนย์บริการเบ็ดเสร็จเพื่อประชาชน

WO

วัตถุประสงค์

- มีหน่วยงานในการให้บริการที่เป็นเลิศแก่ทุกกลุ่มเป้าหมาย

การดำเนินงาน

- ทบทวนบทบาทภารกิจที่ต้องให้บริการประชาชนในแต่ละกลุ่มเป้าหมาย
- วิเคราะห์กระบวนการดำเนินงานในการให้บริการเพื่อลดขั้นตอนและระยะเวลาการให้บริการ กำหนดรูปแบบช่องทางการประสานส่งต่อ และการปรับปรุงระเบียบ แนวปฏิบัติเพื่อความคล่องตัว
- ปรับปรุงโครงสร้างหน่วยงาน จัดหาเครื่องมือ และนำสู่การปฏิบัติใน 30 หน่วยงาน (นาร่อง)
- พัฒนาระบบสารสนเทศและการเชื่อมโยงข้อมูลระหว่างหน่วยงานเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการให้บริการ (การตรวจสอบข้อมูล คุณสมบัติ การประสานส่งต่อ การนัดหมายบริการ ติดตามผล)
- กำหนดมาตรฐานศูนย์บริการเบ็ดเสร็จ พัฒนา 30 หน่วยงานนำร่องสู่หน่วยงานต้นแบบ
- ขยายผลการให้บริการไปทุกหน่วยงานของ พส. ภายในปี 2564
- เตรียมความพร้อม อปท. ในการถ่ายโอนภารกิจ พร้อมปรับแก้ไขกฎหมายรองรับ (แบ่งกันทำ ร่วมกันทำ ยกให้ทำ)
- ดำเนินการถ่ายโอนภารกิจของหน่วยงานนำร่อง 20 % และพัฒนาเป็นศูนย์ถ่ายโอนต้นแบบ ในช่วงแผนพัฒนาฉบับที่ 13

ระยะเวลาดำเนินการ

- ดำเนินการในช่วง พ.ศ. 2560 – 2569

แหล่งที่มาของงบประมาณ

- เงินงบประมาณแผ่นดิน

หน่วยงานหลัก

- สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการจัดสวัสดิการสังคมแห่งชาติ
- กองคุ้มครองสวัสดิภาพและเสริมสร้างคุณภาพชีวิต
- กองพัฒนาสังคมกลุ่มเป้าหมายพิเศษ
- กองกิจการอาสาสมัครและภาคประชาสังคม

โครงการศึกษาบูรณาการทางกฎหมายเพื่อการคุ้มครองทางสังคม

ST

วัตถุประสงค์

- เพื่อส่งเสริมและพัฒนาระบบกฎหมายเพื่อการคุ้มครองทางสังคมแก่ประชาชน ได้อย่างทั่วถึงและมีประสิทธิภาพ
- เพื่อให้ขอบเขตทางกฎหมายด้านสวัสดิการสังคมมีความชัดเจนไม่ซ้ำซ้อนหรือขัดแย้งกันเองระหว่างกฎหมายหลายฉบับ

การดำเนินงาน

- ศึกษา รวบรวมข้อมูลกฎหมายที่มีการบังคับใช้ในปัจจุบัน โดยแยกตามกลุ่มบุคคล เป้าหมาย สาขา ลักษณะ และวิธีการในการคุ้มครองทางสังคม
- วิเคราะห์และบูรณาการการบริหารจัดการ และประสานเครือข่ายในการปฏิบัติ เพื่อให้กฎหมายต่างๆ เกิดความสอดคล้อง และเอื้อประโยชน์ต่อกัน
- จัดทำข้อเสนอแนะ ปรับปรุงแก้ไขกฎหมาย โดยเฉพาะการเสนอแนะกฎหมายเพื่อพัฒนาระบบการคุ้มครองทางสังคมที่สอดคล้องกับบริบทการเปลี่ยนแปลง

ระยะเวลาดำเนินการ

- ดำเนินการในช่วง พ.ศ. 2560 – 2574

แหล่งที่มาของงบประมาณ

- เงินงบประมาณแผ่นดิน
- เงินกองทุนสนับสนุนการวิจัย

หน่วยงานหลัก

- สำนักงานเลขาธิการกรม

ยุทธศาสตร์ที่ ๑

โครงการผลักดันการพัฒนากฎหมายเพื่อการจัดสวัสดิการสังคม ของ อปท.

ST

วัตถุประสงค์

- เพื่อคุ้มครองสิทธิ และขยายโอกาสการเข้าถึงสวัสดิการสังคมของประชาชน

การดำเนินงาน

- สร้างความร่วมมือกับกรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น และสำนักงานคณะกรรมการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สมาคมองค์การบริหารส่วนตำบลแห่งประเทศไทย สันนิบาตเทศบาลแห่งประเทศไทย และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ในการทบทวน จัดทำ และแก้ไขกฎหมายให้สอดคล้องกับสถานการณ์ และแนวทางการจัดสวัสดิการสังคมในทุกระดับ
- ศึกษาวิจัยทางกฎหมายเพื่อคุ้มครองสวัสดิภาพประชาชนกลุ่มเปราะบางด้านสวัสดิการสังคมให้สอดคล้องกับมาตรฐานสากล และปรับปรุงแก้ไขกฎหมายเพื่อลดขั้นตอนและอุปสรรคในการปฏิบัติงาน เพื่อเตรียมพร้อมในการส่งเสริมให้ อปท. จัดบริการสวัสดิการสังคม (ตามบทบัญญัติกฎหมาย และแผนกระจายอำนาจระยะต่อไป)

ระยะเวลาดำเนินการ

- ดำเนินการในช่วง พ.ศ. 2560 – 2574

แหล่งที่มาของงบประมาณ

- เงินงบประมาณแผ่นดิน
- เงินกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.)
- เงินกองทุนสนับสนุนการวิจัย

หน่วยงานหลัก

- สำนักงานเลขาธิการกรม
- กองยุทธศาสตร์และแผนงาน

โครงการพัฒนามาตรการทางการบริหาร เพื่อเอื้อต่อการเข้าถึงบริการของกลุ่มเป้าหมาย

WT

วัตถุประสงค์

- เพื่อคุ้มครองสิทธิประชาชนด้านการจัดสวัสดิการสังคมให้เป็นธรรม ทัวถึง และมีประสิทธิภาพ
- ทำให้สาระของกฎหมายในระดับอนุบัญญัติ ระเบียบทางการบริการ มีความเหมาะสมกับเงื่อนไขทางการเมือง การปกครอง และสถานการณ์ปัจจุบัน

การดำเนินงาน

- ศึกษา ทบทวน อนุบัญญัติ ระเบียบทางการบริการต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับภารกิจงานของกรมพัฒนาสังคม และสวัสดิการที่เป็นปัญหาอุปสรรค หรือไม่สอดคล้องกับแนวทางการจัดสวัสดิการสังคมและสถานการณ์ในปัจจุบัน
- เร่งรัด จัดให้มีการปรับปรุงแก้ไขอนุบัญญัติ ระเบียบทางการบริการให้เอื้ออำนวยต่อการคุ้มครองสิทธิ และจัดบริการให้กับประชาชนกลุ่มเป้าหมายอย่างทั่วถึง เหมาะสม และเป็นธรรม เพื่อลดขั้นตอนและอุปสรรค ในการปฏิบัติงาน และลดโอกาสในการใช้ดุลพินิจของเจ้าหน้าที่ในการอนุมัติ อนุญาตใดๆ ที่ส่งผลกระทบต่อประชาชน โดยให้ความสำคัญต่อกลุ่มเป้าหมายผู้อยู่ในภาวะยากลำบาก ไร้ที่พึ่ง ผู้ทำการขอทาน ราษฎรบนพื้นที่สูง สมาชิกนิคมสร้างตนเอง และกลุ่มเป้าหมายพิเศษ

ระยะเวลาดำเนินการ

- ดำเนินการในช่วง พ.ศ. 2560 – 2579

แหล่งที่มาของงบประมาณ

- เงินงบประมาณแผ่นดิน

หน่วยงานหลัก

- สำนักงานเลขานุการกรม

ตัวอย่างโครงการยุทธศาสตร์ที่ 2

- โครงการส่งเสริมความมั่นคงด้านอาชีพและรายได้ตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
- โครงการส่งเสริมและสนับสนุน อปท. จัดทำและบริหารแผนสวัสดิการสังคมแบบมีส่วนร่วม
- โครงการพัฒนาศักยภาพองค์กรและแกนนำเพื่อการจัดการสวัสดิการชุมชน
- โครงการความร่วมมือเพื่อแก้ไขปัญหาความไม่มั่นคงในที่ดินลักษณะได้ประโยชน์ร่วมกัน
- โครงการเร่งรัดการบริหารจัดการที่ดินและเสริมสร้างความมั่นคงในชีวิตเพื่อถอนสภาพนิคมสร้างตนเอง

โครงการส่งเสริมความมั่นคงด้านอาชีพและรายได้ ตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

SO

วัตถุประสงค์

- เพิ่มรายได้และความมั่นคงทางเศรษฐกิจ โดยนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้
- เตรียมความพร้อมสำหรับคนไร้ที่พึ่ง บุคคลชายขอบ ในการประกอบอาชีพที่เหมาะสม
- คนไร้ที่พึ่ง บุคคลชายขอบ มีโอกาสตัดสินใจเลือกแนวทางดำเนินชีวิตและอาชีพทางเลือกที่เหมาะสม

การดำเนินงาน

- ผนวกสร้างค่านิยมใหม่และปรัชญาในการดำรงชีวิตในสังคมที่เน้นความสุขบนความพอเพียงในชีวิต มากกว่าความร่ำรวย ความสะดวกสบาย
- ส่งเสริมให้คนทุกช่วงวัยทำบัญชีครัวเรือน และส่งเสริมการออมระดับบุคคล ครอบครัว และชุมชน
- ศึกษาการประกอบอาชีพที่เหมาะสมสำหรับคนไร้ที่พึ่ง บุคคลชายขอบ ที่สอดคล้องกับภูมิสังคม
- สรุบบทเรียนของคนในชุมชนในการประกอบอาชีพ
- ส่งเสริมอาชีพประชาชนกลุ่มเป้าหมาย โดย
 - จัดทำโครงการนร่อในการส่งเสริมอาชีพใหม่และอาชีพทางเลือกที่เกิดจากการวิเคราะห์โครงการอาชีพที่เหมาะสม โดยสอดคล้องกับความพร้อมและความต้องการที่แท้จริงของคนไร้ที่พึ่ง บุคคลชายขอบ และชุมชน
 - ส่งเสริมการประกอบอาชีพที่ตรงความถนัด สนใจ
 - ส่งเสริมการประกอบอาชีพที่ไม่เกี่ยวข้องกับอบายมุข สรรวจผู้ที่ประสงค์เลิกประกอบอาชีพอบายมุข และจัดหาอาชีพที่เหมาะสมสำหรับผู้เลิกประกอบอาชีพอบายมุข
- ส่งเสริมการจัดตั้งสหกรณ์ผู้บริโภคในชุมชน กองทุนสวัสดิการชุมชน
- รวมกลุ่มผู้มีความสนใจตรงกัน หรืออาชีพเหมือนหรือคล้ายกัน เพื่อร่วมลงทุนเพื่อเพิ่มอำนาจต่อรอง และเสริมการเรียนรู้ซึ่งกันและกัน
- ให้ความรู้เรื่องการลงทุน การจัดการความเสี่ยง ประโยชน์และโทษของการนำทุนในอนาคตมาใช้ก่อน

ระยะเวลาดำเนินการ

- ดำเนินการในช่วงระยะ พ.ศ. 2560 – 2564

แหล่งที่มาของงบประมาณ

- เงินงบประมาณรายจ่ายประจำปี
- เงินกองทุนด้านสังคม

หน่วยงานหลัก

- กองพัฒนาสังคมกลุ่มเป้าหมายพิเศษ
- กองคุ้มครองสวัสดิภาพและเสริมสร้างคุณภาพชีวิต

โครงการส่งเสริมและสนับสนุน อปท.

จัดทำและบริหารแผนสวัสดิการสังคมแบบมีส่วนร่วม

SO

วัตถุประสงค์

- เพื่อให้มีข้อมูลพื้นฐานสำหรับการมีส่วนร่วมในการจัดสวัสดิการสังคมในระดับชุมชน ท้องถิ่น
- เพื่อจัดกระบวนการ/กลไก เพื่อสร้างการมีส่วนร่วมของภาครัฐ ภาคประชาสังคม และท้องถิ่น ในการจัดสวัสดิการสังคม
- เพื่อให้ประชาชนกลุ่มเป้าหมายสามารถเข้าถึงบริการสวัสดิการสังคมได้อย่างมีประสิทธิภาพ

การดำเนินงาน

- เก็บรวบรวมข้อมูลเบื้องต้นของชุมชน (Social Mapping) ให้เป็นหมวดหมู่ชัดเจน เช่น กลุ่มเป้าหมาย สวัสดิการที่มีอยู่ กองทุนและหน่วยงานในพื้นที่ และมีการปรับปรุงให้ทันสมัยทุกปี รวมทั้งเผยแพร่ต่อองค์กรต่าง ๆ และประชาชนเพื่อใช้ประโยชน์ในการดำเนินกิจกรรม และเพิ่มโอกาสการเข้าถึงของประชาชน โดยเชื่อมโยงข้อมูลระหว่างส่วนกลางและส่วนท้องถิ่น
- สร้างกระบวนการมีส่วนร่วมจากทุกฝ่ายในชุมชน ท้องถิ่น ในการกำหนดระเบียบวิธีปฏิบัติการในการจัดสวัสดิการของชุมชนท้องถิ่นให้เป็นเอกภาพ และมีประสิทธิภาพในการให้บริการกลุ่มเป้าหมาย
- สนับสนุนการจัดทำแผนสวัสดิการสังคมแบบมีส่วนร่วม
- จัดการอบรมศักยภาพการบริหารจัดการแผนและกิจกรรมสวัสดิการชุมชนท้องถิ่นอย่างมีประสิทธิภาพ
- ติดตามและประเมินผลการดำเนินโครงการ

ระยะเวลาดำเนินการ

- ดำเนินการในช่วง พ.ศ. 2560 – 2564

แหล่งที่มาของงบประมาณ

- เงินงบประมาณรายจ่ายประจำปี

หน่วยงานหลัก

- กองพัฒนาสังคมกลุ่มเป้าหมายพิเศษ
- กองคุ้มครองสวัสดิภาพและเสริมสร้างคุณภาพชีวิต

โครงการพัฒนาศักยภาพองค์กรและแกนนำ เพื่อการจัดการสวัสดิการชุมชน

WO

วัตถุประสงค์

- เพื่อให้ทราบปัจจัยแห่งความสำเร็จ และองค์ความรู้การจัดการสวัสดิการชุมชน โดยชุมชน และท้องถิ่น
- เพื่อได้รูปแบบการจัดการสวัสดิการชุมชน และการบริหารจัดการที่นำไปปรับใช้ให้เหมาะสมกับชุมชน ท้องถิ่นอื่นๆ ได้

การดำเนินงาน

- ศึกษา วิจัย ประมวล สังเคราะห์การดำเนินการจัดสวัสดิการสังคมในพื้นที่ของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐ เอกชน และชุมชน
- ถอดบทเรียนเพื่อประเมินปัจจัยความสำเร็จของการจัดสวัสดิการชุมชนโดยชุมชน ท้องถิ่น องค์ความรู้ที่จำเป็น และเงื่อนไขอุปสรรคที่ท้าทาย และค้นหารูปแบบที่เหมาะสม
- จัดทำหลักสูตร และจัดโปรแกรมการพัฒนาศักยภาพองค์กร และแกนนำเพื่อการจัดการสวัสดิการชุมชน
- สนับสนุนการต่อยอด ขยายผลการดำเนินงาน โดยการอบรมให้ความรู้/การจัดการศึกษาดูงานแก่หน่วยงานต่างๆ และจัดทำโครงการนำร่องในพื้นที่อื่น
- ติดตามประเมินผลการดำเนินโครงการ

ระยะเวลาดำเนินการ

- ดำเนินการในช่วง พ.ศ. 2560 – 2569

แหล่งที่มาของงบประมาณ

- เงินงบประมาณแผ่นดิน
- เงินกองทุนด้านสังคม

หน่วยงานหลัก

- สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการจัดสวัสดิการสังคมแห่งชาติ
- กองคุ้มครองสวัสดิภาพและเสริมสร้างคุณภาพชีวิต
- กองพัฒนาสังคมกลุ่มเป้าหมายพิเศษ

โครงการความร่วมมือเพื่อแก้ไขปัญหาความไม่มั่นคงในที่ดิน ลักษณะได้ประโยชน์ร่วมกัน

WO

วัตถุประสงค์

- เพื่อให้คนยากจน ยากไร้ บุคคลชายขอบ มีโอกาสเข้าถึง และใช้ประโยชน์จากที่ดินเพื่อประกอบอาชีพ

การดำเนินงาน

- สำรวจสถานการณ์ปัญหา และความพร้อมของพื้นที่ในการบริหารจัดการของกรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ และชุมชน
- จัดทะเบียนครอบครัวที่ประสบปัญหาเศรษฐกิจ สังคม โดยใช้บทบาทของชุมชนในการสำรวจด้วยตนเอง
- ส่งเสริมการใช้ประโยชน์จากที่ดินในลักษณะได้ประโยชน์ร่วมกัน โดย
 - ส่งเสริมการเจรจาเพื่อทำสัญญาเช่าหรืออนุญาตให้ใช้ประโยชน์จากที่ดินของรัฐ หรือที่ดินของเอกชน ตามระยะเวลาที่กำหนด
- ส่งเสริมรวมกลุ่มทำการเกษตรกรรมแปลงใหญ่ เกษตรกรรมแปลงรวม
- ดูแลเรื่องการใช้ประโยชน์ที่ดินเพื่อไม่ให้เกิดผลกระทบทางด้านสิ่งแวดล้อมและกฎหมาย
- ส่งเสริมการออมและระบบสวัสดิการการกักเงินเพื่อใช้ในการเช่าหรือซื้อที่ดิน
- แก้ไขผ่อนปรนเงื่อนไขกฎหมายเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ประชาชนกลุ่มเป้าหมายและภาครัฐ เช่น การให้เช่าระยะยาวภายใต้เงื่อนไขการเป็นสมาชิกกองทุน/สมาชิกสหกรณ์ การให้สิทธิใช้ประโยชน์ในที่ดินของรัฐโดยไม่ได้กรรมสิทธิ์ถือครองที่ดิน การให้สิทธิประโยชน์สำหรับเอกชนเจ้าของที่ดิน ฯลฯ

ระยะเวลาดำเนินการ

- ดำเนินการในช่วง พ.ศ. 2560 – 2569

แหล่งที่มาของงบประมาณ

- เงินงบประมาณแผ่นดิน

หน่วยงานหลัก

- กองพัฒนาสังคมกลุ่มเป้าหมายพิเศษ

โครงการเร่งรัดการบริหารจัดการที่ดินและเสริมสร้างความมั่นคงในชีวิต เพื่อถอนสภาพนิคมสร้างตนเอง

WT

วัตถุประสงค์

- เพื่อดำเนินงานให้บรรลุตามเจตนารมณ์พระราชบัญญัติการจัดที่ดินเพื่อการครองชีพ พ.ศ. 2511 และมติคณะรัฐมนตรี

การดำเนินงาน

- สำรวจสถานการณ์ปัญหาและความพร้อมในการถอนสภาพนิคมสร้างตนเองแต่ละแห่ง โดยจัดหมวดหมู่ให้ชัดเจนเป็นปัจจุบัน เช่น การบริหารจัดการที่ดิน (รังวัด ออกเอกสารสิทธิ์ การให้เช่าและอนุญาตให้ใช้ประโยชน์ที่ดิน) สมาชิกนิคมสร้างตนเอง บุคคลอื่นที่มีใช้สมาชิกฯ และอื่นๆ ที่จำเป็น ฯลฯ
- จัดทะเบียนครอบครัวสมาชิกนิคมสร้างตนเองที่ประสบปัญหาเศรษฐกิจ สังคม และประชาชนทั่วไปที่ใช้ประโยชน์ในที่ดินนิคมฯ และยังประสบปัญหาเศรษฐกิจ สังคม
- จัดทำแผนปฏิบัติการถอนสภาพนิคมสร้างตนเอง เป็นรายนิคมสร้างตนเอง และกำหนดให้เป็นตัวชี้วัดการปฏิบัติราชการของส่วนราชการทั้งระดับกอง และหน่วยงาน
- จัดทำแผนการฟื้นฟู พัฒนาศักยภาพรายครัวเรือน ให้แก่สมาชิกนิคมฯ และประชาชนทั่วไปในนิคมฯ ที่ประสบปัญหาเศรษฐกิจ สังคม
- เร่งรัดหนี้สินของสมาชิกนิคมสร้างตนเอง และการออกเอกสารสิทธิ์หนังสือรับรองการใช้ประโยชน์ที่ดิน
- ปรับปรุงแก้ไขกฎหมาย และสนับสนุน ผลักดันนโยบายเพื่อให้เกิดการบริหารจัดการที่ดินภาครัฐให้เกิดประโยชน์สูงสุด
 - ยุติการเปิดรับสมาชิกนิคมฯ ทั่วประเทศ
 - กำหนดเงื่อนไขและระยะเวลาในการผ่อนปรนหนี้สิน และการกำหนดบทบัญญัติเพื่อเพิกถอนสิทธิการใช้ประโยชน์หรือการถือครองที่ดินให้ชัดเจน
 - การศึกษาวิเคราะห์และปรับปรุงกฎหมาย พ.ร.บ. การจัดที่ดินเพื่อการครองชีพ พ.ศ. 2511 เพื่อให้มีความทันสมัย สอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน
 - สนับสนุน และผลักดันให้มีกฎหมายในการใช้ประโยชน์ที่ดินของรัฐที่เป็นเอกภาพ

ระยะเวลาดำเนินการ

- ดำเนินการในช่วง พ.ศ. 2560 – 2579

แหล่งที่มาของงบประมาณ

- เงินงบประมาณแผ่นดิน

หน่วยงานหลัก

- กองพัฒนาสังคมกลุ่มเป้าหมายพิเศษ

ตัวอย่างโครงการยุทธศาสตร์ที่ 3

- โครงการยกระดับศูนย์รับบริจาค พส. ให้เป็นศูนย์ระดมทรัพยากรและการจัดการระดับประเทศ
- โครงการพัฒนาศักยภาพสถาบันการพัฒนาความรู้ด้านการพัฒนาสังคมและสวัสดิการ พส.
- โครงการรณรงค์สร้างสำนึกความเป็นพลเมืองและรับผิดชอบต่อสังคม
- โครงการสร้างค่านิยมและส่งเสริมการทำงานอาสาสมัคร
- โครงการพัฒนาสื่อเพื่อสังคม
- โครงการส่งเสริมและพัฒนาเครือข่ายและอาสาสมัครของ พม.

โครงการยกระดับศูนย์รับบริจาค พล. ให้เป็นศูนย์ระดมทรัพยากร และการจัดการระดับประเทศ

SO

วัตถุประสงค์

- เพื่อใช้ทรัพยากรและงบประมาณจากภาคส่วนต่าง ๆ ในการจัดสวัสดิการสังคมได้อย่างมีประสิทธิภาพ

การดำเนินงาน

- ผลักดันให้มีนโยบายและมาตรการทางการเงินการคลังเพื่อสังคม ส่งเสริมให้ภาคเอกชน วิชาชีพ ชุมชน และประชาชน สนใจการจัดสวัสดิการสังคม การดูแลกลุ่มคนไร้ที่พึ่ง บุคคลชายขอบ ให้เพิ่มมากขึ้น
- ผลักดันให้ยกระดับศูนย์รับบริจาคของกรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ เป็นหน่วยกลางจัดการทรัพยากร (Resource Management Pool) สำหรับการบริหารเงินและสิ่งของที่ได้รับการบริจาค เพื่อนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด โดยใช้ระบบการบริหารของเอกชนเข้ามาประยุกต์
- วางแผนการระดมทุนเพื่อการแก้ไขปัญหา พื้นฟูบางพื้นที่สำหรับบางกลุ่มเป้าหมายอย่างครบวงจร ในลักษณะแผนระยะปานกลางและระยะยาว (Critical mass management)
- สนับสนุนหน่วยงานรัฐ กองทุนสวัสดิการของชุมชน และภาคประชาสังคม ที่ให้การคุ้มครองแก่คนไร้ที่พึ่ง บุคคลชายขอบ โดยใช้ระบบสหทบ รวมถึงส่งเสริมให้มีการบริจาคเงินให้แก่หน่วยงานรัฐ เอกชน และภาคประชาสังคมในการดำเนินงานแทน
- เปิดโอกาสให้ประชาชน ชุมชน ภาคีประชาสังคม เข้ามามีส่วนร่วมในการอนุมัติ และติดตามผล เพื่อจัดสวัสดิการสังคมให้มากขึ้น

ระยะเวลาดำเนินการ

- ดำเนินการในช่วง พ.ศ. 2560 – 2564

แหล่งที่มาของงบประมาณ

- เงินงบประมาณรายจ่ายประจำปี

หน่วยงานหลัก

- สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการจัดสวัสดิการสังคมแห่งชาติ

โครงการพัฒนาศักยภาพสถาบันการพัฒนาความรู้ ด้านการพัฒนาสังคมและสวัสดิการ พส.

SO

วัตถุประสงค์

- มีหน่วยงานกลางในการพัฒนาศักยภาพอาสาสมัคร และภาคีเครือข่ายด้านการพัฒนาสังคมและสวัสดิการ
- มีศูนย์การเรียนรู้และเสริมสร้างจิตอาสา และสำนักวิจัยเพื่อสังคม ให้บริการแก่ภาคธุรกิจ นักเรียน นักศึกษาและบุคคลทั่วไปที่สนใจ เพื่อร่วมเป็นส่วนหนึ่งในการพัฒนาสังคมและสวัสดิการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

การดำเนินงาน

- พัฒนาปรับปรุงโครงสร้างพื้นฐาน และภูมิทัศน์เพื่อรองรับการเป็นศูนย์ฝึกอบรม (In Door) และแหล่งศึกษาดูงาน การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ด้านการพัฒนาสังคมและสวัสดิการ
- จัดทำหลักสูตรและโปรแกรมการพัฒนาศักยภาพอาสาสมัคร องค์การสวัสดิการสังคม และเสริมสร้างจิตอาสา และสำนักวิจัยเพื่อสังคม
- สร้างความร่วมมือกับสถาบันวิชาการและภาคเอกชน เพื่อการพัฒนาสังคมและสวัสดิการ ในการพัฒนาวิชาการ และนวัตกรรมเพื่อการพัฒนาสังคมและสวัสดิการ
- พัฒนาพื้นที่ศูนย์เรียนรู้ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง
- จัดอบรมพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ และภาคีเครือข่ายด้านพัฒนาสังคมและสวัสดิการ
- จัดบริการห้องสมุดที่หลากหลาย (ห้องค้นคว้า e-Library e-learning) และห้องบริการคอมพิวเตอร์

ระยะเวลาดำเนินการ

- ดำเนินการในช่วง พ.ศ. 2560 – 2564

แหล่งที่มาของงบประมาณ

- เงินงบประมาณรายจ่ายประจำปี
- เงินกองทุนด้านสังคม เช่น เงินกองทุนส่งเสริมการจัดสวัสดิการสังคม สนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ

หน่วยงานหลัก

- สำนักงานเลขาธิการกรม
- กองยุทธศาสตร์และแผนงาน

โครงการรณรงค์สร้างสำนึกความเป็นพลเมืองและรับผิดชอบต่อสังคม

SO

วัตถุประสงค์

- เพื่อเสริมสร้างสำนึกหน้าที่พลเมือง และส่งเสริมการมีส่วนร่วมรับผิดชอบต่อสังคมให้กับทุกภาคส่วน

การดำเนินงาน

- เสริมสร้างความร่วมมือในการพัฒนาสื่อในพื้นที่สาธารณะ ชนส่งมวลชน และภาคธุรกิจเอกชน เพื่อสร้างสำนึกรับผิดชอบต่อคนในสังคม รวมทั้งการแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ในชุมชน
- ผลักดันให้ภาคธุรกิจเอกชน และวิสาหกิจชุมชน จัดทำการตลาดเพื่อสังคมเพิ่มขึ้น
- สร้างความร่วมมือกับกระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงอุตสาหกรรม กระทรวงแรงงาน ในการเชื่อมโยงโปรแกรมการเสริมสร้างสำนึกความเป็นพลเมือง และรับผิดชอบต่อสังคมกับหลักสูตรการเรียนการสอนและการพัฒนาบุคลากร รวมถึงการรวมกลุ่มจัดโครงการ/กิจกรรมเพื่อสังคม
- พัฒนาสำนึกความรับผิดชอบต่อสังคม รวมทั้งส่งเสริมให้มีการปฏิบัติตามจรรยาบรรณของผู้ประกอบการธุรกิจประเภทต่าง ๆ โดยเฉพาะธุรกิจสื่อสารมวลชนอย่างจริงจัง

ระยะเวลาดำเนินการ

- ดำเนินการในช่วง พ.ศ. 2560 – 2564

แหล่งที่มาของงบประมาณ

- เงินงบประมาณรายจ่ายประจำปี
- เงินกองทุนด้านสังคม เช่น เงินกองทุนส่งเสริมการจัดสวัสดิการสังคม สนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ

หน่วยงานหลัก

- สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการจัดสวัสดิการสังคมแห่งชาติ

โครงการสร้างค่านิยมและส่งเสริมการทำงานอาสาสมัคร

SO

วัตถุประสงค์

- เพิ่มปริมาณอาสาสมัครเพื่อให้กระจายตัวได้ทั่วถึง
- เพื่อให้การคุ้มครองดูแลและจัดบริการสวัสดิการให้อาสาสมัคร เพื่อเป็นขวัญกำลังใจในการทำประโยชน์ต่อส่วนรวมยิ่งขึ้น

การดำเนินงาน

- รณรงค์ให้เห็นคุณค่าของงานอาสาสมัคร และบุคคลผู้เป็นอาสาสมัคร
- เสริมสร้างการยอมรับของหน่วยงานภาครัฐ ภาคประชาสังคม และชุมชนท้องถิ่น ในบทบาทและการทำงานอาสาสมัคร
- ผลักดันนโยบายและมาตรการดูแลสวัสดิการอาสาสมัครในรูปแบบต่าง ๆ
- ส่งเสริมให้เด็ก เยาวชน โดยเฉพาะกลุ่มนักเรียน นักศึกษา ได้ทำงานอาสาสมัครอย่างต่อเนื่อง โดยเชื่อมโยงระบบทำงานอาสาสมัครกับการวัดผลการเรียน การสมัครเข้าศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น หรือการสมัครเข้าทำงานของภาครัฐและเอกชน
- ขับเคลื่อนการดำเนินงานตามปฏิญญาอาสาสมัครไทยและนโยบายการพัฒนางานอาสาสมัครให้เกิดผลเป็นรูปธรรมชัดเจน

ระยะเวลาดำเนินการ

- ดำเนินการในช่วง พ.ศ. 2560 – 2564

แหล่งที่มาของงบประมาณ

- เงินงบประมาณรายจ่ายประจำปี
- เงินกองทุนด้านสังคม เช่น เงินกองทุนส่งเสริมการจัดสวัสดิการสังคม สนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ

หน่วยงานหลัก

- กองกิจการอาสาสมัครและภาคประชาสังคม
- สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการจัดสวัสดิการสังคมแห่งชาติ

โครงการพัฒนาสื่อเพื่อสังคม

SO

วัตถุประสงค์

- เพื่อส่งเสริมบทบาทของสื่อมวลชนให้เข้ามามีส่วนร่วมในการรับผิดชอบต่อสังคม

การดำเนินงาน

- ให้ความรู้แก่สื่อเกี่ยวกับงานพัฒนาสังคมและสวัสดิการสังคม งานที่มีผลกระทบเชิงลบต่อสังคม และการเสนอข่าวที่สร้างสรรค์
- ส่งเสริมให้ผู้ประกอบการธุรกิจสื่อมวลชนเปิดพื้นที่สำหรับสื่อเพื่อสังคมให้เพิ่มขึ้น
- ผลักดันให้มีมาตรการจูงใจเพื่อดำเนินการพัฒนาสื่อเพื่อสังคม เช่น จัดประกวดเชิดชูเกียรติสำหรับธุรกิจที่มีสื่อเพื่อสังคมดีเด่น ส่งเสริมการดำเนินการวิทยุชุมชน สื่อออนไลน์ ที่เน้นการแก้ไขปัญหาสังคม การพัฒนาสังคม และการดูแลสวัสดิการกันเองของคนในชุมชน
- การใช้ประโยชน์จากสื่อในการเฝ้าระวังและเตือนภัยทางสังคม รวมถึงการรายงานสถานการณ์ทางสังคม

ระยะเวลาดำเนินการ

- ดำเนินการในช่วง พ.ศ. 2560 – 2564

แหล่งที่มาของงบประมาณ

- เงินงบประมาณรายจ่ายประจำปี
- เงินกองทุนด้านสังคม เช่น เงินกองทุนส่งเสริมการจัดสวัสดิการสังคม สนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ

หน่วยงานหลัก

- สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการจัดสวัสดิการสังคมแห่งชาติ

โครงการส่งเสริมและพัฒนาเครือข่ายและอาสาสมัครของ พม.

WO

วัตถุประสงค์

- เพื่อพัฒนาคุณภาพ และการประสานของอาสาสมัคร

การดำเนินงาน

- พัฒนาขีดความสามารถของอาสาสมัคร
- ส่งเสริมให้เกิดเครือข่ายอาสาสมัครที่มีคุณภาพเพื่อช่วยเหลือสังคมในทุกด้าน และในทุกระดับ ทั้งระดับชาติ ภาควิชา จังหวัด อำเภอ และตำบล
- วิจัยและพัฒนางานประเภทใหม่ ๆ สำหรับอาสาสมัครแต่ละเพศ วัย ความสามารถและความสนใจ

ระยะเวลาดำเนินการ

- ดำเนินการในช่วง พ.ศ. 2560 – 2569

แหล่งที่มาของงบประมาณ

- เงินงบประมาณแผ่นดิน

หน่วยงานหลัก

- กองกิจการอาสาสมัครและประชาสังคม
- สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการจัดสวัสดิการสังคมแห่งชาติ

ตัวอย่างโครงการยุทธศาสตร์ที่ 4

- โครงการจัดทำมาตรฐานการพัฒนาบุคลากรสู่องค์กรที่มีสมรรถนะระดับสากล
- โครงการพัฒนาระบบสอนงาน
- โครงการจัดตั้งศูนย์จัดการความรู้และคลังปัญญา
- โครงการปรับปรุงแผนอัตรากำลังและโครงสร้างให้เหมาะสม
- โครงการจัดทำแผนพัฒนาบุคลากร
- โครงการจัดทำเส้นทางความก้าวหน้าในอาชีพ (Career path) สู่การปฏิบัติจริง
- โครงการพัฒนาศักยภาพบุคลากรสู่การเป็นผู้ประกอบวิชาชีพในการปฏิบัติงานด้านสวัสดิการสังคม
- โครงการเสริมสร้างทักษะและองค์ความรู้เฉพาะด้านแก่ผู้ปฏิบัติงานดูแล ค้ำครอง แก้ไขปัญหาตามกลุ่มเป้าหมาย และมีมติประเด็นทางสังคม
- โครงการพัฒนาการจัดการองค์การไทยแลนด์ 4.0 พร้อมรับอนาคต

โครงการจัดทำมาตรฐานการพัฒนาบุคลากร สู่องค์กรที่มีสมรรถนะระดับสากล

SO

วัตถุประสงค์

- เพื่อพัฒนาตัวแบบสมรรถนะการพัฒนาบุคลากรที่มีความหลากหลายและสนับสนุนให้บุคลากรมีความพร้อมและศักยภาพในการนำพา พส. สู่การเป็นองค์กรที่มีสมรรถนะ ได้รับการยอมรับในมิติพื้นที่ กลุ่มเป้าหมาย ประเด็นทางสังคม และในเวทีระดับจังหวัด ระดับชาติ และระดับนานาชาติ

การดำเนินงาน

- การจัดกลุ่มภารกิจหลักของ พส. และตำแหน่งงานที่สำคัญในสายงานวิชาชีพ สายงานบริหาร และสายงานสนับสนุน
- ศึกษา ทบทวน วิเคราะห์ ออกแบบสมรรถนะตามกลุ่มงานและตำแหน่งงาน ประกอบด้วย สมรรถนะด้านเทคนิค ด้านการบริหารจัดการ และพฤติกรรมที่พึงประสงค์
- ออกแบบโปรแกรมการพัฒนาบุคลากรตามตัวแบบสมรรถนะ
- สื่อสารให้บุคลากรทั่วทั้งองค์กรได้รับทราบ และจัดทำโครงการสาธิตเพื่อการพัฒนาตัวแบบและโปรแกรมการพัฒนาที่เกิดประสิทธิผล
- ประกาศเป็นนโยบาย พส. และนำไปใช้อย่างจริงจัง

ระยะเวลาดำเนินการ

- ดำเนินการในช่วงระยะ พ.ศ. 2560 – 2564

แหล่งที่มาของงบประมาณ

- เงินงบประมาณรายจ่ายประจำปี

หน่วยงานหลัก

- สำนักงานเลขาธิการกรม

โครงการพัฒนาระบบสอนงาน

SO

วัตถุประสงค์

- เพื่อให้ พส. มีกระบวนการที่เป็นมาตรฐานในการถ่ายทอดความรู้ ทักษะ และค่านิยมในการทำงานให้แก่บุคลากร

การดำเนินงาน

- จัดทำกระบวนการเพื่อสร้างการมีส่วนร่วมของบุคลากรในแต่ละหน่วยงาน
- ให้ความรู้แก่บุคลากรด้านการ Coaching และ Mentoring เพื่อเตรียมทักษะความพร้อมในการช่วยเหลือและสนับสนุนด้านการปฏิบัติงานและการใช้ชีวิตในการทำงานอย่างสมดุล
- ออกแบบระบบการสอนงาน Coaching และ Mentoring และออกแบบ On-board Training Program สำหรับบุคลากรใหม่ /บุคลากรผู้ปฏิบัติงานใหม่ที่ทดแทนหรือโยกย้ายปรับเปลี่ยนตำแหน่งหน้าที่ โดยการมีส่วนร่วมของบุคลากรพี่เลี้ยง ผู้บริหารและทีมผู้เชี่ยวชาญ รวมถึงระบบการติดตามประเมินผลการสอนงาน
- แต่งตั้งคณะกรรมการติดตามและพัฒนาระบบการสอนงาน เพื่อติดตามการปฏิบัติงานของบุคลากรผู้ทดลองงานผู้ปฏิบัติงานหน้าที่ใหม่ และบุคลากรพี่เลี้ยงเพื่อการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

ระยะเวลาดำเนินการ

- ดำเนินการในช่วง พ.ศ. 2560 – 2564

แหล่งที่มาของงบประมาณ

- เงินงบประมาณรายจ่ายประจำปี
- เงินกองทุนด้านสังคม เช่น เงินกองทุนส่งเสริมการจัดสวัสดิการสังคม สนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ

หน่วยงานหลัก

- สำนักงานเลขานุการกรม

โครงการจัดตั้งศูนย์จัดการความรู้และคลังปัญญา

SO

วัตถุประสงค์

- เพื่อสร้างแหล่งความรู้ และระบบการจัดการความรู้ ที่เข้าถึงง่าย โดยใช้เทคโนโลยีเป็นเครื่องมือ

การดำเนินงาน

- จัดจ้างทีมที่ปรึกษาเพื่อพัฒนาระบบสารสนเทศในการจัดการความรู้และคลังปัญญา โดย
 - ศึกษา วิเคราะห์ ออกแบบโครงสร้างศูนย์จัดการความรู้และคลังปัญญา และกรอบกำลังคนในการปฏิบัติงาน
 - ศึกษา สังเคราะห์ฐานความรู้ที่จำเป็นทางด้านพัฒนาสังคมและสวัสดิการสังคมเพื่อพัฒนางาน และพัฒนานวัตกรรมบริการ จากหน่วยงานในสังกัด พม. ภาศเครือข่ายภายนอก รวมถึงสถาบันการศึกษา สถาบันวิชาการ
 - จัดทำระบบทะเบียนแหล่งความรู้ และสารสนเทศที่จำเป็น และระบบสารสนเทศการจัดการความรู้ คู่มือการใช้งาน คู่มือการบำรุงรักษา และพัฒนาบุคลากรในการดูแลบำรุง และบริหารจัดการศูนย์จัดการความรู้และคลังปัญญา
 - สื่อสารและเสริมสร้างพฤติกรรมการเรียนรู้ให้กับบุคลากร พส. ทุกระดับโดยทั่วถึง
- จัดหาแหล่งความรู้เพิ่มเติม ต่อเนื่อง ทันสมัย เช่น การซื้อเหมาบริการข้อมูล การทำบันทึกความร่วมมือ กับสถาบันวิชาการ สถาบันการศึกษา และองค์การภาศเครือข่ายที่มีระบบคลังข้อมูล และการพัฒนาวิชาการอย่างต่อเนื่อง

ระยะเวลาดำเนินการ

- ดำเนินการในช่วง พ.ศ. 2560 – 2564

แหล่งที่มาของงบประมาณ

- เงินงบประมาณรายจ่ายประจำปี

หน่วยงานหลัก

- สำนักงานเลขาธิการกรม สถาบันการเรียนรู้ด้านการพัฒนาสังคมและสวัสดิการ
- กองยุทธศาสตร์และแผนงาน

โครงการปรับปรุงแผนอัตรากำลังและโครงสร้างให้เหมาะสม

WO

วัตถุประสงค์

- เพื่อให้ พส. มีแนวทางในการกำหนดกรอบอัตรากำลังที่เป็นมาตรฐาน เหมาะสมสอดคล้องกับโครงสร้างองค์กร และสามารถรองรับบริบทการเปลี่ยนแปลงในอนาคต
- หน่วยงานมีอัตรากำลังที่เหมาะสมต่อการปฏิบัติงานภายใต้ข้อจำกัดด้านกำลังคนภาครัฐ

การดำเนินงาน

- ทบทวนแผนผังกระบวนการทำงานและรวบรวมข้อมูลความเหมาะสมของจำนวนผู้ปฏิบัติงานต่อผู้รับบริการ เพื่อประกอบการตัดสินใจ โดยมีคณะผู้เชี่ยวชาญ ผู้บริหาร และตัวแทนผู้ปฏิบัติงานร่วมดำเนินการ
- ศึกษา วิเคราะห์แนวคิดและวิธีการกำหนดอัตรากำลังทั้งภาครัฐ และเอกชน กำหนดหลักเกณฑ์ และคำนวณกรอบอัตรากำลัง
- ยกร่างกรอบอัตรากำลัง และทบทวนตำแหน่งงานและประเภทการจ้างสำหรับแต่ละตำแหน่งงาน
- กำหนดแนวทางสำหรับการปรับเปลี่ยนตำแหน่งและประเภทการจ้างงาน
- รับฟังความคิดเห็นจากตัวแทนภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง และขอความเห็นชอบจาก อภพ. ระดับกรม กระทรวง และสำนักงาน ก.พ.
- ดำเนินการบรรจุ คัดเลือก และปรับเปลี่ยนตำแหน่ง ประเภทการจ้างงาน ให้เป็นตามที่ได้รับอนุมัติ

ระยะเวลาดำเนินการ

- ดำเนินการในช่วง พ.ศ. 2560 – 2569

แหล่งที่มาของงบประมาณ

- เงินงบประมาณแผ่นดิน

หน่วยงานหลัก

- สำนักงานเลขาธิการกรม

โครงการจัดทำแผนพัฒนาบุคลากร

ST

วัตถุประสงค์

- มีแผนการพัฒนาบุคลากร HRD Blueprint ที่ครอบคลุมทุกกลุ่มบุคลากรอย่างเป็นระบบ และเชื่อมโยงกับเส้นทางความก้าวหน้าตามสายอาชีพ สมรรถนะ ตำแหน่งงาน และสอดคล้องกับภารกิจหลัก วิสัยทัศน์องค์กร และก้าวทันบริบททางสังคมที่เปลี่ยนแปลง

การดำเนินงาน

- จัดจ้างทีมที่ปรึกษา เพื่อดำเนินการ
 - ศึกษา รวบรวม วิเคราะห์ข้อมูลที่เกี่ยวข้องปัญหาอุปสรรค ข้อท้าทาย และจุดเน้นสำคัญในการปฏิบัติงาน รวมถึงข้อคิดเห็น ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการพัฒนาบุคลากร
 - การสังเคราะห์ข้อมูลความสัมพันธ์ของปัจจัยและบริบทการปฏิบัติงานในปัจจุบันที่ได้จากการศึกษาข้างต้นกับยุทธศาสตร์ มาตรการการขับเคลื่อนงาน พส. สู่อนาคต โครงสร้างกรอบอัตรากำลัง ตัวแบบสมรรถนะ และโปรแกรมการพัฒนาบุคลากรที่มีอยู่
 - การศึกษาแนวทางที่ดีจากหน่วยงานที่ได้รับการยอมรับทั้งในและต่างประเทศ
 - ออกแบบโปรแกรมการพัฒนาบุคลากร ตามกลุ่มภารกิจหลัก ตามตำแหน่งงาน ตามลักษณะงาน และความเชี่ยวชาญเฉพาะตามบริบทพื้นที่ กลุ่มเป้าหมาย และประเด็นทางสังคม ด้วยรูปแบบและเครื่องมือในการพัฒนาที่หลากหลาย มีความต่อเนื่องในการพัฒนา
 - สำรวจความคิดเห็นเกี่ยวกับสาระเนื้อหา รูปแบบวิธีการพัฒนา ช่องทางการเรียนรู้
 - ปรับปรุงและพัฒนาตัวแบบ
- สื่อสารรับฟังความคิดเห็นจากผู้เกี่ยวข้อง ปรับปรุงและขอความเห็นชอบจากผู้บริหาร
- เร่งรัดดำเนินการตามแผนพัฒนาบุคลากรอย่างต่อเนื่อง และติดตามประเมินผลและพัฒนาแผนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

ระยะเวลาดำเนินการ

- ดำเนินการในช่วง พ.ศ. 2560 – 2574

แหล่งที่มาของงบประมาณ

- เงินงบประมาณแผ่นดิน

หน่วยงานหลัก

- สำนักงานเลขาธิการกรม

โครงการจัดทำเส้นทางความก้าวหน้าในอาชีพ (Career path) สู่การปฏิบัติจริง

WT

วัตถุประสงค์

- เพื่อมีแนวทางความก้าวหน้าสายอาชีพแก่บุคลากร ซึ่งสนับสนุนการบริหารกำลังคนตามหลักธรรมาภิบาล

การดำเนินงาน

- ศึกษา วิเคราะห์การกำหนดตำแหน่งสำคัญในการพัฒนาเส้นทางความก้าวหน้าสายอาชีพของบุคลากร พส. เปิดเวทีรับฟังความคิดเห็น และสรุปเสนอต่อ อภพ. ระดับกรม และกระทรวง เพื่อขอความเห็นชอบ โดยไม่ขัดแย้งกับแนวทางของสำนักงาน ก.พ.
- รวบรวม วิเคราะห์ข้อมูล ออกแบบเส้นทางความก้าวหน้าสายอาชีพ และกำหนดมาตรฐานการเข้าสู่ตำแหน่ง โดยใช้ข้อมูลเส้นทางความก้าวหน้าสายอาชีพ ขอบเขตหน้าที่ความรับผิดชอบ สมรรถนะของตำแหน่ง กิจกรรม กระบวนการ คุณสมบัติของผู้ปฏิบัติงาน เช่น วุฒิการศึกษา ประสบการณ์ ความสามารถ ทักษะ (ข้อมูลเดิมที่ใช้อยู่ในปัจจุบัน และเทียบกับส่วนราชการหรือภาคส่วนอื่นที่มีลักษณะการปฏิบัติงานใกล้เคียงกัน) และข้อกำหนดของสำนักงาน ก.พ.
- จัดทำผังแสดงความก้าวหน้าในสายอาชีพ (การเลื่อนสู่ตำแหน่งที่สูงขึ้น การหมุนเวียนงาน) เสนอขอความเห็นชอบตามลำดับที่ระเบียบกฎหมายกำหนด
- สื่อสารเส้นทางสายอาชีพที่ได้รับการเห็นชอบให้บุคลากร พส. ทราบโดยทั่วกัน พร้อมประกาศแจ้งกำหนดวันเวลา ที่มีผลบังคับใช้

ระยะเวลาดำเนินการ

- ดำเนินการในช่วง พ.ศ. 2560 – 2579

แหล่งที่มาของงบประมาณ

- เงินงบประมาณแผ่นดิน

หน่วยงานหลัก

- สำนักงานเลขาธิการกรม

โครงการพัฒนาศักยภาพบุคลากรสู่การเป็นผู้ประกอบวิชาชีพ ในการปฏิบัติงานด้านสวัสดิการสังคม

WT

วัตถุประสงค์

- ผู้ปฏิบัติงานมีความรู้ความสามารถ มีความเชี่ยวชาญเฉพาะด้าน มีทัศนคติที่ดีต่องานของตน
- ผู้ปฏิบัติงานมีขวัญ กำลังใจ ได้รับสวัสดิการอย่างเหมาะสม และเกิดความมุ่งมั่นทุ่มเทในการทำงาน

การดำเนินงาน

- การประเมินมาตรฐานความรู้ความสามารถของบุคลากร (Pre-test)
- จัดทำแผนพัฒนารายบุคคลที่สอดคล้องกับเส้นทางความก้าวหน้าสายอาชีพ
- พัฒนาศักยภาพ ความรู้ ความสามารถของบุคลากรผู้ปฏิบัติงานด้านสวัสดิการสังคมรูปแบบต่าง ๆ อย่างทั่วถึง และสม่ำเสมอ ด้วยวิธีการที่หลากหลาย เช่น การเรียนรู้ด้วยตนเองผ่านระบบ e-Learning, การอบรมในสถาบัน ฝึกอบรม หรือในการทำงานจริง ฯลฯ
- ติดตามผลการปฏิบัติงานและการประเมินมาตรฐานความรู้ความสามารถ (Post-test) และมอบประกาศนียบัตรตามเกณฑ์มาตรฐาน ประกอบด้วย ประกาศนียบัตรรับรอง ประกาศนียบัตรแสดงความรู้ความสามารถ ประกาศนียบัตรแสดงความรู้ความชำนาญ และการสนับสนุนเพื่อขอการรับรองประกาศนียบัตรวิชาชีพขององค์กรอื่น
- การจัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในกลุ่มผู้ปฏิบัติงานแต่ละด้านและระหว่างกลุ่ม พร้อมทั้งมีการประเมินมาตรฐานความรู้ความสามารถทุก 3 – 5 ปี เพื่อปรับแผนพัฒนาตนเองและเข้าสู่โปรแกรมการพัฒนาเพื่อเพิ่มศักยภาพในการปฏิบัติงาน

ระยะเวลาดำเนินการ

- ดำเนินการในช่วง พ.ศ. 2560 – 2579

แหล่งที่มาของงบประมาณ

- เงินงบประมาณแผ่นดิน
- เงินกองทุนส่งเสริมการจัดสวัสดิการสังคม

หน่วยงานหลัก

- สำนักงานเลขาธิการกรม

โครงการเสริมสร้างทักษะและองค์ความรู้เฉพาะด้านแก่ผู้ปฏิบัติงาน ดูแล คุ่มครอง แก้ไขปัญหาตามกลุ่มเป้าหมาย และมิติประเด็นทางสังคม

WT

วัตถุประสงค์

- เพื่อให้บุคลากร พส. มีความสามารถในการนำข้อมูลและทักษะความชำนาญมาสร้างเป็นองค์ความรู้เฉพาะด้านตามหลักวิชาการเพื่อพัฒนางานและระบบ รูปแบบการบริการที่เหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมาย และรองรับบริบทสถานการณ์ทางสังคมได้อย่างเหมาะสม

การดำเนินงาน

- จัดทำที่ปรึกษาเพื่อจัดทำระบบสารสนเทศเพื่อรองรับการเก็บข้อมูล สถิติซึ่งได้จากการศึกษา วิเคราะห์ ออกแบบข้อมูลจากการปฏิบัติงาน และองค์ความรู้จากงานวิจัย โดยกระบวนการมีส่วนร่วมของผู้ปฏิบัติงาน ภาควิชาการ ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย และนักวิชาการ
- รวมกลุ่มบุคลากรและคัดเลือกเพื่อเข้าร่วมทีมวิชาการเพื่อพัฒนางานและศักยภาพบุคลากร ประกอบด้วย ทีมนักวิจัย ทีมสถิติและวิเคราะห์ข้อมูล ทีมบริหารงานวิจัย
- จัดอบรมความรู้พื้นฐานการวิจัย การสังเคราะห์ข้อมูล พัฒนาทักษะเทคนิคการวิจัยรูปแบบต่าง ๆ วิชาการสถิติ และโปรแกรมการประมวลผล การอภิปรายผล รวมถึงการเขียนบทความทางวิชาการ
- สนับสนุนการทำวิจัยระดับพื้นที่ ระดับหน่วยงาน
- จัดเวทีแสดงผลงานวิชาการเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และผลักดันให้มีการนำไปสู่การปฏิบัติเพื่อพัฒนางาน และการบริการ (อบรมบุคลากรผู้ปฏิบัติงาน, โครงการนำร่อง, โครงการต้นแบบ สังเคราะห์ข้อมูลเพื่อนำเข้าระบบ การจัดการความรู้ด้านวิชาการ ทักษะปฏิบัติงาน ระบบสวัสดิการ การจัดบริการ)

ระยะเวลาดำเนินการ

- ดำเนินการในช่วง พ.ศ. 2560 – 2579

แหล่งที่มาของงบประมาณ

- เงินงบประมาณแผ่นดิน
- เงินกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.)
- เงินกองทุนสนับสนุนการวิจัย
- เงินกองทุนของ พม.

หน่วยงานหลัก

- สำนักผู้เชี่ยวชาญ
- กองยุทธศาสตร์และแผนงาน

โครงการพัฒนาการจัดการองค์การไทยแลนด์ ๔.๐ พร้อมรับอนาคต

WT

วัตถุประสงค์

- บุคลากรมีศักยภาพในการทำงานเชิงยุทธศาสตร์และปฏิบัติการในการพัฒนาศักยภาพประชาชนกลุ่มเป้าหมาย และบริหารจัดการระบบสวัสดิการ และบริการสวัสดิการ ที่สอดคล้อง และรองรับทิศทางการพัฒนาประเทศในอนาคต

การดำเนินงาน

- จัดทำหลักสูตรการพัฒนาบุคลากรพร้อมรับอนาคต
 - ไทยแลนด์ 4.0 มุ่งพัฒนาคนให้เหมาะกับงาน มีความรู้ คู่คุณธรรม นำสู่การปฏิบัติได้เต็มรูปแบบ
 - ไทยแลนด์ 5.0 มุ่งพัฒนาระบบการจัดการเป็นสากล ทันสมัย
 - ไทยแลนด์ 5.5 มุ่งการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ให้คุ้มค่าตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง (คน วัสดุ งบประมาณ)

ระยะเวลาดำเนินการ

- ดำเนินการในช่วง พ.ศ. 2560 – 2579

แหล่งที่มาของงบประมาณ

- เงินงบประมาณแผ่นดิน

หน่วยงานหลัก

- สำนักงานเลขาธิการกรม (สถาบันการพัฒนาศักยภาพด้านการพัฒนาสังคมและสวัสดิการ)
- กองยุทธศาสตร์และแผนงาน

คำนิยามศัพท์

ประชาชน หมายถึง คนไทย คนต่างชาติ และผู้มีปัญหาสถานะบุคคล ที่ได้รับการคุ้มครองตามกฎหมายภารกิจ และกฎหมายของกรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ

ไม่ถูกทอดทิ้ง หมายถึง ได้รับการดูแล คุ้มครอง อย่างน้อยตามสิทธิขั้นพื้นฐาน และสวัสดิการตามมาตรฐานขั้นต่ำ ได้รับการพัฒนาคุณภาพชีวิตที่เหมาะสมกับภูมิสังคม อย่างน้อยสามารถดำรงชีวิตได้ตามควรแก่อัตภาพ

ความเหลื่อมล้ำทางสังคม ความเหลื่อมล้ำของสังคมที่เกิดจากโอกาสที่ไม่เท่าเทียมกันในการเข้าถึงบริการ ซึ่งความเหลื่อมล้ำอาจเกิดจากความยากจน การอาศัยอยู่ในพื้นที่ห่างไกล การขาดการศึกษา การขาดทักษะการดำรงชีวิต ข้อจำกัดทางร่างกาย สติปัญญา หรือจิตใจ ฯลฯ

การคุ้มครองทางสังคม (social protection) การดำเนินการเพื่อให้ความคุ้มครองหรือให้หลักประกันทางสังคมในด้านต่าง ๆ อาทิ กฎหมาย ระเบียบข้อบังคับ ระบบประกันสังคม บริการสังคม การช่วยเหลือทางสังคม ที่มุ่งเน้นเป็นพิเศษไปที่กลุ่มผู้ด้อยโอกาส คนยากจน และผู้ที่ได้รับผลกระทบจากความเสี่ยงต่าง ๆ ให้ได้รับบริการขั้นพื้นฐานที่จะช่วยให้สามารถดำรงชีวิตได้ตามอัตภาพ ได้รับการปกป้อง คุ้มครอง ช่วยเหลือและพัฒนาให้หลุดพ้นจากสภาวะยากลำบาก และสามารถพึ่งพาตนเองได้อย่างต่อเนื่องในระยะยาว ทั้งที่เป็นการดำเนินงานโดยหน่วยงานของรัฐ ภาคองค์กรสวัสดิการสังคม ภาคธุรกิจเอกชน และภาคประชาสังคม ทั้งในรูปแบบที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการ

โครงข่ายการคุ้มครองทางสังคม (social safety net) ระบบการจัดบริการเพื่อช่วยเหลือประชาชนผู้ยากจน ผู้ด้อยโอกาส รวมทั้งผู้ได้รับการเสี่ยงภัยต่าง ๆ ให้สามารถดำรงชีวิตอยู่ได้อย่างมั่นคง โดยได้รับสิทธิขั้นพื้นฐานเท่าเทียมกับประชาชนทั่วไป ทั้งนี้เป็นการดำเนินงานทางด้านโครงข่ายการคุ้มครองทางสังคม ภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคประชาสังคม ภาคประชาชน ชุมชน จะมีบทบาทในการบริการหรือช่วยเหลือดังกล่าว

การช่วยเหลือทางสังคม (social assistance) การช่วยเหลือประชาชนผู้ทุกข์ยากเดือดร้อน โดยฝ่ายผู้ให้บริการ หรือหน่วยงานของรัฐและเอกชน จะต้องมีการค้นหาสำรวจข้อเท็จจริงว่าผู้ที่ได้รับบริการนั้นมีปัญหายากจนหรือเดือดร้อนจริง สมควรแก่การได้รับการช่วยเหลือ

ภาคประชาสังคม หมายความว่า องค์กรที่ไม่ใช่หน่วยงานของรัฐ ซึ่งจัดตั้งขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อประโยชน์ของสังคมหรือส่วนรวม และไม่แสวงหากำไรมาแบ่งปันกัน ทั้งที่มี และไม่มีสถานะเป็นนิติบุคคล แต่ไม่รวมถึงนิติบุคคล องค์กรหรือคณะบุคคลที่จัดตั้งหรือดำเนินการโดยพรรคการเมือง หรือดำเนินกิจกรรมในลักษณะการแสวงหาอำนาจรัฐ หรือเอื้อประโยชน์ต่อพรรคการเมือง

องค์กรสวัสดิการสังคม หมายความว่า หน่วยงานของรัฐที่ดำเนินการด้านการจัดสวัสดิการสังคม องค์กรสาธารณประโยชน์ และองค์กรสวัสดิการชุมชน

องค์กรสาธารณประโยชน์ ประกอบด้วย มูลนิธิหรือสมาคมที่มีวัตถุประสงค์ในการจัดสวัสดิการสังคม องค์กรภาคเอกชนที่มีผลงานเกี่ยวกับการจัดสวัสดิการสังคม

อาสาสมัคร หมายความว่า ผู้ซึ่งอาสาช่วยปฏิบัติงานด้านการจัดสวัสดิการสังคมในองค์กรสวัสดิการสังคม

อาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (อพม.) หมายความว่า ผู้ซึ่งอาสาช่วยปฏิบัติงานด้านการจัดสวัสดิการสังคม ซึ่งผ่านการอบรมหลักสูตร อพม. และขึ้นทะเบียนอาสาสมัครของกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์

คำย่อ

พม. กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์

พส. กรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ

อพม. อาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์

กรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ

กรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ
กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์
เลขที่ 1034 ถนนกรุงเกษม แขวงมหานาค เขตป้อมปราบศัตรูพ่าย กรุงเทพฯ 10100